

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

**Zhodnocení daně z nemovitých věcí v rozpočtech vybraných obcí
Olomouckého kraje**

Evaluation of the Role of Real Estate Tax in the Budgets of Selected Municipalities
in Olomouc region

Student:

Jitka Kadlecová

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.

Šumperk 2019

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student:

Jitka Kadlecová

Studijní program:

B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor:

6202R055 Veřejná ekonomika a správa

Téma:

Zhodnocení role daně z nemovitých věcí v rozpočtech vybraných obcí
Olomouckého kraje
Evaluation of the Role of Real Estate Tax in the Budgets of Selected
Municipalities in Olomouc Region

Jazyk vypracování:

čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Daňový systém ČR
 3. Analýza role daně z nemovitých věcí v rozpočtech vybraných obcí Olomouckého kraje
 4. Zhodnocení možností využití změn zákona o dani z nemovitých věcí vybranými obcemi
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- KOPECKÝ, M., P. PRŮCHA, P. HAVLAN a J. JANEČEK. *Zákon o obcích: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-862-9.
- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-841-3.
- ROSEN, H. S., T. GAYER and A. CIVAN. *Public finance*. Maidenhead: McGraw-Hill Education, 2014. ISBN 978-0-07-715469-1.
- VANČUROVÁ Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2018*. Praha: VOX, 2016. ISBN 978-80-87480-63-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 10.05.2019

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Zhodnocení daně z nemovitých věcí v rozpočtech vybraných obcí Olomouckého kraje“ zpracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v přiložené bibliografii.

V Šumperku dne: 10.5.2019

podpis autora

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce panu Ing. Bc. Jiřímu Bečicovi, Ph.D. za vstřícný přístup, odborné rady a připomínky při psaní a zpracování mé bakalářské práce.

Obsah

1. ÚVOD.....	3
2. DAŇOVÝ SYSTÉM	7
2.1. Daňový systém v ČR	7
2.2. Daně	9
2.2.1 Funkce daní	10
2.2.2 Třídění daní	11
2.3. Příjmy veřejných rozpočtů.....	14
2.4. Rozpočtové určení daní	16
3. ANALÝZA ROLE DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ V ROZPOČTECH VYBRANÝCH OBCÍ OLOMOUCKÉHO KRAJE	18
3.1. Fiskální federalismus	18
3.2. Územní samospráva	19
3.3. Obce	20
3.3.1. Rozpočet obce.....	20
3.3.2. Příjmy rozpočtu obce	21
3.3.3. Rozsah působnosti obce	24
3.4. Obecně závazné vyhlášky	25
3.5. Daň z nemovitých věcí.....	26
3.5.1. Daň z pozemků.....	27
3.5.2. Daň ze staveb a jednotek	32
3.6. Zákonné možnosti obcí	37
3.7. Výnos daně z nemovitých věcí v letech 2010–2017	41
3.7.1. Výnos daně z nemovitých věcí v ČR a v Olomouckém kraji	41
3.7.2. Využití místních koeficientů v ČR a v Olomouckém kraji v letech 2013–2017.....	44

3.7.3. Analýza role daně z nemovitých věcí ve vybraných obcích Olomouckého kraje.....	52
4. ZHODNOCENÍ MOŽNOSTÍ VYUŽITÍ ZMĚN ZÁKONA O DANI Z NEMOVITÝCH VĚCÍ VYBRANÝMI OBCEMI.....	60
4.1. Modelové příklady výpočtů zvýšení výnosu daně z nemovitých věcí v rozpočtu obce	60
4.1.1. Obec Rejchartice	62
4.1.2. Obec Branná	66
4.1.3. Obec Dolní Studénky.....	70
4.1.4. Město Šumperk	74
4.2. Zhodnocení role daně z nemovitých věcí v rozpočtu vybraných obcí po zavedení koeficientů	78
5. ZÁVĚR	82
Seznam literatury	86
Seznam zkratk	89
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce.....	90
Seznam příloh.....	91
Přílohy.....	92

1. ÚVOD

Veřejné finance jsou důležitým prostředkem každého ekonomicky stabilního státu. Po vzniku samostatné České republiky v roce 1993 bylo nutné vytvořit zcela novou daňovou soustavu a vytvořit legislativní základnu pro fungující ekonomiku k zajištění dostatečných příjmů veřejných rozpočtů. Daňová soustava se stala 1. 1. 1993 základem pro současný daňový systém České republiky.

Úloha výběru daní v ekonomice spočívá v zajištění příjmů do veřejných rozpočtů a tím umožňující provádění zamyšlené fiskální politiky státu. Příjem z daní má velký vliv pro hospodaření státu a municipalit. Změny, které mají dopad na výši výběru daní se pak dotýkají i rozpočtových pravidel a v nemalé míře ovlivňují výši příjmů a výdajů v rozpočtech územních samospráv. Daňové příjmy představují jeden z nejvýznamnějších zdrojů příjmů obcí v České republice a do značné míry ovlivňují její finanční stabilitu. Daně jsou tedy nejdůležitější složkou pro tvorbu státního rozpočtu, ale i pro rozpočty územních samospráv. Ze státního rozpočtu jsou financovány veřejné statky, které slouží k zajištění potřeb obyvatelstva, zvyšování životní úrovně a dosažení hospodářského růstu ekonomicky stabilního státu.

Součástí daňového systému v České republice jsou i tzv. místní daně, kterými jsou daně z nemovitých věcí a místní poplatky. Ty jsou jedním ze zdrojů příjmů obcí. Vycházejí ze zásad Evropské charty místní samosprávy, kterou Česká republika přijala v roce 1999. Právě se v ní, že místní společenství má právo na vlastní finanční zdroje, se kterými mohou v rámci svých pravomocí volně nakládat. Právě přerozdělovací proces na základě úpravy daňového určení v rozpočtových pravidlech, svěřuje celý výnos daně z nemovitých věcí přímo do rozpočtu obcí, na jejichž katastrálních územích se nemovitosti nacházejí. Příjem z této daně je plně svěřen místním rozpočtům, čímž došlo k výraznému posílení finanční autonomie obcí a zvýšení jejich odpovědnosti za vlastní hospodaření. Daň z nemovitých věcí je jednou z přímých daní majetkového typu. Majetkové daně jsou svým výnosem v současných daňových systémech jen doplňkovým příjmem. Ve srovnání s celkovým výběrem daní je výnos z této daně velmi nízký, ale pro příjem rozpočtů obcí každoročně jistý

a stabilní. I přes nízký daňový výnos patří k důležitým příjmům v rozpočtech obcí, které tak mohou zajišťovat efektivní fungování své územní samosprávy a zvyšovat tak finanční soběstačnost obcí v České republice.

Tématem bakalářské práce je „Zhodnocení daně z nemovitých věcí v rozpočtech vybraných obcí Olomouckého kraje“. **Hlavním cílem** této práce bude zhodnocení využití možných změn podle zákona o dani z nemovitých věcí ve čtyřech vybraných obcích Olomouckého kraje. Na modelových příkladech těchto čtyř obcí bude rozebrána metodika možného zvýšení příjmu daně z nemovitých věcí do rozpočtu vybrané obce. Bude namodelováno a ukázáno, jak zavedení možných koeficientů v obcích povede ke zvýšení daňových příjmů obcí. Bude potvrzena hypotéza, že zavedením různých zákonných koeficientů v každé obci bude role daně z nemovitých věcí v rozpočtu obce vyšší.

Dílčím cílem této práce bude zhodnocení využití zákonných možností obcí v rámci České republiky a podrobněji v Olomouckém kraji při stanovení místních koeficientů v letech 2013–2017.

Výnos daně z nemovitých věcí v rozpočtech obcí a jeho možnosti ovlivnění se již rozebíraly v mnoha studiích a vědeckých člancích. Z možných článků, které se touto problematikou zabývaly, můžeme uvést článek *Možnosti obcí ovlivnit daň z nemovitostí*. Cílem článku bylo ukázat a popsat možnosti uplatnění osvobození nemovitostí, a to z důvodů živelné pohromy a osvobození zemědělských pozemků; dále možnost zavést a případně změnit možné koeficienty, kterými mohou obce ovlivnit výši svých místních daní placenou daňovými poplatníky (Radvan, 2008). Dalším přínosným článkem pro zpracování bakalářské práce byl příspěvek do vědeckého časopisu pod názvem *Obce a svěřené daně*, který se podrobně zabýval problematikou výnosu svěřených a sdílených daní a zavedenými místními koeficienty v České republice v letech 2008–2014 (Bečica, 2014). Můžeme uvést i vědecký článek zabývající se problematikou využívání koeficientů, uveřejněný v Mezinárodním kolokviu s názvem *Využití koeficientů ke zvýšení výnosu daně z nemovitých věcí v Moravskoslezském kraji*, který v rámci výzkumu zhodnotil přístup obcí Moravskoslezského kraje zavést místní koeficient na svém území. Tento článek analyzuje, jak v tomto regionu obce v letech 2014–2016 využily možnosti zvýšit

výnos daně z nemovitých věcí prostřednictvím zavedených koeficientů (Janoušková, 2016).

Cílem této práce bude provést analýzu na základě nashromážděných dat ze statistických zdrojů výběru daně z nemovitých věcí na horizontální a vertikální úrovni a provedením komparace a použitím vypracovaných přehledných tabulek, zhodnotit srovnání dat na úrovni České republiky, jednotlivých krajů a v rámci Olomouckého kraje týkajících se zavedených místních koeficientů v letech 2013–2017.

Tato bakalářská práce bude rozdělena do pěti částí. Úvodní část práce bude zaměřena na popis hlavního a dílčího cíle této bakalářské práce. Druhá část se bude zabývat strukturou daňového systému v České republice a přiblížením pojmů daní, jejich funkcí a vlastností a tříděním daní. Dále budou stručně popsány příjmy veřejného rozpočtu a rozpočtové určení daní s dopadem na rozpočet obce. V třetí části práce bude popsán zákon o dani z nemovitých věcí včetně zákonných možností obcí při stanovení výše daně z nemovitých věcí na území své obce. Dále bude zaznamenán výnos daňových příjmů v České republice a v Olomouckém kraji v letech 2010–2017, kde bude zhodnocen vývoj inkasa výnosu daně z nemovitých věcí s porovnáním výnosu daně z nemovitých věcí v jednotlivých krajích. Dále bude zhodnoceno využívání uplatňování zákonných možností obcí v České republice, zejména při uplatňování místních koeficientů v letech 2013–2017 v rámci České republiky a podrobněji v Olomouckém kraji, kde rozebereme vliv uplatnění místního koeficientu v rozpočtu obce. Stručně bude zhodnoceno uplatňování osvobození pozemků a staveb postižené živelnou pohromou v České republice v letech 2013–2017. Ve čtvrté části práce budou na vybraných čtyřech obcích Olomouckého kraje vytvořeny modelové příklady zavedení zákonných koeficientů a zobrazen výpočet možného zvýšení příjmů daně z nemovitých věcí u těchto obcí. V poslední páté části práce bude provedena konstatace (zjištění) hlavního a dílčího cíle práce a bude potvrzena hypotéza, že výnos daně z nemovitých věcí zavedením možných koeficientů ve vybraných obcích povede ke zvýšení celkových příjmů v obci.

Výběr obcí pro tuto bakalářskou práci byl stanoven na základě různých kritérií, které dané obce od sebe odlišují. Společným znakem pro všechny vybrané obce bude ta skutečnost, že na svém katastrálním území nemají v daném období uplatněn žádný z možných zákonných koeficientů a dané obce budou dle Českého statistického úřadu v působnosti Olomouckého kraje patřící do okresu Šumperk. Dle zákona o obcích se jedná o typ obec, a to obec **Rejchartice, Branná, Dolní Studénky** a typ města, a to město **Šumperk**. Byly vybrány takové obce, které dle zákona o dani z nemovitých věcí uvedené v § 6 odst. 4 písm. a) ZDNOV jsou různě začleněny do kategorie základních koeficientů podle velikosti obyvatel. Dvě obce spadají do koeficientu 1, jedna obec je zařazena do koeficientu 1,4 a jedna obec spadá do kategorie koeficientu 2,5. Obce, které by byly zařazeny pod základní koeficient 1,6; 2,0; 3,5 a 4,5 nejsou v okrese Šumperk zastoupeny. Tyto obce se dále od sebe odlišují nejenom velikostní skupinou obyvatel, ale i katastrální výměrou dané obce, množstvím a strukturou staveb, jednotek a druhů a velikostí pozemků na svém území. Struktura odlišnosti obcí relativních výnosů nemovitostí podle zastoupení druhů pozemků, staveb a jednotek těchto obcí byla zaznamenána v Příloze č. 6. Dále byly zvoleny obce s různou územní lokalitou a velikostní strukturou obecního rozpočtu.

Pro zpracování bakalářské práce budou využity dostupné informace, které budou čerpány z odborné literatury, ekonomických publikací a vědeckých článků vztahující se k příslušným zákonům. Dále budou při získávání informací použita dostupná data z elektronických internetových zdrojů, a to především z databáze Českého statistického úřadu, dat Ministerstva financí uveřejněná na specializovaném informačním portálu státní správy MONITOR (monitorstatni.pokladna.cz) a dále pak internetové stránky finanční správy (financnisprava.cz). Pro modelové příklady obcí budou použity poskytnuté údaje z Finančního úřadu pro Olomoucký kraj ze systému Autorizovaného daňového informačního systému (ADIS) a dále zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů k 1. 1. 2017.

2. DAŇOVÝ SYSTÉM

V druhé části této bakalářské práce je popsán současný daňový systém v České republice, dále je zde zaměřeno na obecnou charakteristiku daní a vymezení pojmů příjmů ve veřejných rozpočtech. V závěru této části stručně popsáno rozpočtové určení daní, které se zabývá rozdělením daňových příjmů.

2.1. Daňový systém v ČR

Daňový systém je nezbytnou součástí státní správy zajišťující fungování státu a poskytování veřejných statků. Prostřednictvím daňového systému se do veřejných rozpočtů dostávají příjmy, z nichž je pak možné financovat činnost státní správy, poskytování služeb veřejnosti a veřejných statků.

Daňová soustava České republiky byla vytvořena v roce 1993, kdy vstoupila v platnost k 1. 1. 1993. Byla základem pro současný daňový systém České republiky. Daňový systém je tvořen jednotlivými daňovými zákony a různými právními předpisy. Po celou dobu své existence je provázen různými novelami a změnami přinášející změny při výběru daní a tím i toku příjmů do veřejných rozpočtů.

„Daňový systém je souhrn všech daní, které se na daném území, zpravidla státním, vybírají. Daňový systém zahrnuje rovněž vztahy mezi jednotlivými daněmi a pravidla, podle kterých se daně vybírají“ (Vančurová, 2018, s. 51). Finanční správa na svých internetových stránkách uvádí, že daňový systém České republiky je ve svých hlavních znacích podobný systémům vyspělých a obzvláště evropských zemí. Systém zahrnující více daní zároveň plní více funkcí fiskální politiky a respektuje pravidla správného zdanění. Na dobrý daňový systém se tedy klade celá řada požadavků. Dle Vančurové (2018, s. 51) je pro dobrý daňový systém důležité zabezpečení dostatečného daňového výnosu, daňová spravedlnost, daňová efektivnost, právní perfektnost, jednoduchost a srozumitelnost, transparentnost, pružnost, předvídatelnost a odolnost proti daňovým únikům. Podle manželů Richarda a Peggy Musgraveových, daňové principy zahrnují:

- **„fiskální dostatečnost** – výnos daní by měl být dostatečný pro naplnění veřejných rozpočtů,
- **spravedlnost** – rozdělení daňového břemene by mělo být rovnoměrné a každý občan by měl z něho platit spravedlivý podíl,
- **daňové určení** – daně by měly být citlivě alokovány nejen podle místa jejich výběru, ale i podle místa jejich skutečného dopadu,
- **efektivnost** – daně by se měly vybírat tak, aby minimalizovaly zásahy do ekonomických rozhodování na efektivních trzích,
- **stimulační efekt** – daňový systém by měl usnadnit využívání stabilizační a prorůstové fiskální politiky,
- **nízkou byrokratičnost** – daňový systém by měl umožňovat levnou a jednotnou správu a měl by být pro daňového plátce srozumitelný, administrativní a další náklady daňové soustavy by měly být co nejnižší“ (Šíroký, 2015, s. 34).

Požadavky na daňový systém (daňové principy) se v průběhu historie neustále vyvíjely a měnily, ale mezi současné základní, všeobecně přijímané a uznávané principy lze však považovat princip spravedlnosti a princip efektivnosti.

Daňová soustava je souhrn různých daní, které se na území státu vybírají a mají mezi sebou různé vazby. Používají se k naplnění veřejných rozpočtů.

Daňová soustava v České republice je tvořena daněmi, poplatky a jinými obdobnými peněžitými plněními, kterými jsou daň z příjmů (tvořící daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob), daň z přidané hodnoty, daně spotřební (tvořící daň z minerálních olejů, daň z piva, daň z lihu, daň z vína a meziproductů, daň z tabákových výrobků, daň ze surového tabáku), daně energetické (tvořící daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv, daň z elektřiny), daň z nemovitých věcí, daň z nabytí nemovitých věcí, daň silniční, daň z hazardních her, správní poplatky, soudní poplatky, místní poplatky, ostatní poplatky, cla, veřejné pojistné (tvořící pojistné na sociální zabezpečení, pojistné na veřejné zdravotní pojištění), další peněžitá plnění obdobná daním a poplatkům (tvořící odvod z elektřiny ze slunečního záření, úhrady podle horního zákona).

Daňový systém České republiky se skládá z přehledu daní, který je zachycen na schématu v Příloze č. 1.

2.2. Daně

Daně patří do skupiny nepřímých nástrojů hospodářské politiky, které jsou prostředkem přerozdělování nově vytvořeného produktu. Daňovou politiku lze tedy charakterizovat jako praktické využívání daňových nástrojů k ovlivňování ekonomických a sociálních procesů ve společnosti. „*Daň je právními normami stanovené a vymezené právo státu na určité plnění osobou – plátcem daně, přičemž toto právo na plnění vůči konkrétní osobě uplatňuje pověřený státní orgán*“ (Široký, 2015, s. 11). Daně přinášejí do veřejných rozpočtů České republiky převážnou část z celkových příjmů. Jsou tedy důležitým nástrojem ekonomické politiky státu a požaduje se od nich více než jen naplňovat veřejné rozpočty.

Jednotlivé daně tvořící daňovou soustavu jsou upraveny daňovými zákony, čímž je dodržen požadavek čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod (zákon č. 2/1993 Sb.), podle kterého lze daně a poplatky ukládat jen na základě zákona. Daně jsou spravovány správci daně, kterými mohou být orgány státu (např. orgány Finanční správy České republiky, Celní správa České republiky), územních samosprávných celků (např. obecní úřady) nebo fyzické nebo právnické osoby, na které byl přenesen výkon veřejné správy.

I když v zákonodárství České republiky definice daní chybí (daň je vymezena pouze v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů), lze daň charakterizovat různými definicemi. „*Daň je definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní*“ (Kubátová, 2015, s. 15). Můžeme použít i vymezení definice daně, která ji definuje jako „*...povinnou, zákonem předem stanovenou částku, kterou se odčerpává na nenávratném principu část nominálního důchodu ekonomickému subjektu*“ (Široký, 2015, s. 11). V zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, je pak daň legislativně vymezena v § 2 odst. 3, kde je uvedeno, že daní se rozumí peněžité plnění, které zákon označuje jako daň, clo nebo poplatek a dále pak v odst. 4 zahrnuje daň rovněž daňový odpočet, daňovou ztrátu nebo jiný způsob zdanění a příslušenství daně.

2.2.1 Funkce daní

Daně plní celou řadu funkcí. Těmi nejdůležitějšími podle Vančurové (2018) jsou funkce fiskální, alokační, redistribuční, stimulační a stabilizační. Uvádí, že **fiskální** funkce je primární funkcí daní a vždy musí být zachována, tj. schopnost daní naplnit veřejný rozpočet. Je tedy nejdůležitější funkce daní. Spočívá v tom, že daně jsou příjmem veřejných rozpočtů, tedy naplňují tyto rozpočty a umožňují krýt výdaje z těchto rozpočtů. Vančurová (2018) jednotlivé funkce definuje následovně:

Alokační neboli přerozdělovací funkce daní se uplatňuje, když na některých trzích efektivnost tržních mechanismů selhává a neodpovídá ekonomické představě státu o optimálním rozvoji daní státu. To znamená, když tržní mechanismy nejsou schopny zajistit efektivnost v alokaci zdrojů. Stát prostředky přerozdělí, jestliže selže část trhu nebo je nutná zvláštní podpora.

Redistribuční funkce daní vychází z toho, že rozdělení důchodů ve společnosti na základě tržních mechanismů může být pro společnost neakceptovatelná, i když je tržně efektivní. Daně jsou nástrojem pro zmírnění rozdílů v důchodech jednotlivých subjektů tím, že od bohatších stát vybírá více a pak prostřednictvím transferů může zvyšovat příjmy chudších.

Stimulační funkce daní využívá toho, že daně jsou subjekty vnímány negativně a zpravidla berou tuto daň jako újmu nebo břímě. Jsou ochotni udělat vše pro to, aby daňovou povinnost co nejvíce omezily. Stát jim poskytuje různé formy daňových úlev nebo naopak vystavuje subjekty vyššímu zdanění, jestliže se chovají nezodpovědně.

Stabilizační funkce daní znamená „*zmírňování cyklických výkyvů v ekonomice v zájmu zajištění dostatečné zaměstnanosti, cenové stability a ekonomického růstu*“ (Široký, 2015, s. 20). Vančurová (2018) vysvětluje, že v době konjunktury, kdy ekonomika rychle roste, daně odčerpávají vyšší podíl do veřejných rozpočtů. Tím se předchází přehřátí ekonomiky a zároveň se vytváří rezerva pro následující roky. Naopak v období stagnace se daně snižují a tím napomáhá nastartovat ekonomiku.

2.2.2 Třídění daní

V každé zemi existuje mnoho daní, které klasifikujeme podle podobnosti znaků. Podstatou každého členění jsou společné znaky nebo prvky a také rozdíly mezi jednotlivými druhy daní. Daně se člení také z důvodu mezinárodního srovnávání. Kubátová (2015) uvádí, že daně můžeme třídit (klasifikovat) z různých hledisek. A to z hlediska dopadu, podle objektu, veličiny, adresnosti neboli podle platební schopnosti poplatníka, podle druhu sazby neboli podle vztahu mezi velikostí daně a velikostí daňového základu. Dále třídíme daně podle daňového určení, tj. podle rozpočtu, do kterého plynou; institucionálního třídění, které se týká statistického zpracování údajů a dle Klasifikace OECD, jež slouží pro porovnávání různých zemí, avšak se neshoduje s plně ekonomickými hledisky.

Nejzákladnějším rozlišením daní je **třídění podle dopadu na důchod poplatníka**. Rozlišujeme daně přímé a daně nepřímé. **Daně přímé** se platí z vlastního příjmu každého poplatníka. Tuto daň zaplatí prostřednictvím správce daně a ty jsou odváděny přímo do veřejných rozpočtů. *„Daně přímé platí poplatník na úkor svého důchodu a předpokládá se, že je nemůže přenést na jiný subjekt“* (Kubátová, 2015, s. 20). Přímé daně mohou lépe vyhovět daňové spravedlnosti pro svoji adresnost a tím i schopnost co nejlépe se přizpůsobit platební schopnosti poplatníků. Nejvýznamnějšími daněmi jsou daně z příjmů neboli důchodová daň, která se člení na daně z příjmů fyzických osob a na daně z příjmů právnických osob. Do přímých daní patří i daně majetkové, které jsou doplňkovým daňovým příjmem. Člení se na daň z nemovitých věcí a daň z nabytí nemovitých věcí.

Rozdělení přímých daní je zachyceno ve schématu v Příloze č. 2.

Naproti tomu **daně nepřímé** jsou vybírány nepřímo, a to v ceně zboží a služeb. Tyto daně jsou neadresné. *„U daní nepřímých se předpokládá, že subjekt, který daň odvádí, neplatí z vlastního důchodu, ale že je přenáší na jiný subjekt“* (Kubátová, 2015, s. 20). Do veřejných rozpočtů jsou tedy odváděny přímo plátcem daně, např. výrobními nebo obchodními podniky, který odevzdává daň finančnímu úřadu. Ten se odlišuje od poplatníka, který daň skutečně platí v podobě vyšší ceny. Vančurová (2018) říká, že objektem nepřímých daní

je spotřeba. Široký (2015) uvádí, že nepřímé daně se dále dělí na **všeobecné**, jsou uvalovány na velké skupiny výrobků a služeb; na **akcízy**, ty jsou uvalovány jako jednotková daň na vybrané komodity. Do nepřímých daní patří daň z přidané hodnoty, spotřební daně, daně z energií, cla a daň silniční.

Rozdělení nepřímých daní je zachyceno ve schématu v Příloze č. 3.

Dalším hlediskem třídění daní je **třídění podle objektu daně**. Dle Širokého (2015), jde o vymezení předmětu, na který se daň váže, případně z jakého důvodu je skutečně odváděn. Daně se dle jeho vymezení rozdělují na:

Daně důchodové; ty jsou uvaleny na důchod poplatníka (mzdy, renta, zisk, úrok). Dále se pak rozdělují na **daně výnosové**, které postihují určitý typ výnosu (např. výnos ze zemědělské usedlosti nebo ze živnosti) a jejich výše je odhadována podle vnějších reálných znaků výdělečné činnosti (např. počet zaměstnanců, druh podnikání nebo velikost budov). Dále máme **daně majetkové**, které zdaňují nemovitosti a movitý majetek (např. držba, případně nabytí). Následně pak na **daň z hlavy** (neboli subjektové daně). Ty by poplatník platil z titulu samotné existence (např. při docílení určitého věku nebo při poskytnutí volebního práva). **Obrátové daně** jsou pak specifikovány tím, že mohou být uvaleny na hrubý obrát, čistý obrát nebo na obrát docílený u posledního zpracovatele. **Spotřební daně** Široký (2015) vysvětluje tím, že postihují veškerou spotřebu nebo jen spotřebu vybraných výrobků. Posledním třídícím kritériem jsou **daně z finančních transakcí**.

Jak dále Široký (2015, s. 26) uvádí, „někdy se podle tohoto kritéria daně dělí též na *kapitálové*, které postihují stav, který nastane k určitému datu (např. v ČR daň z nemovitých věcí) a *tokové*, kdy se zjišťuje změna množství předmětu zdaňování za určitou časovou jednotku (např. v ČR daň z právnických osob)“.

Kubátová (2015) tvrdí, že **třídění daní podle veličiny**, se dělí na daně **kapitálové**, které jsou stavovou veličinou neboli zásobou kapitálu (např. množství zboží na skladě, množství peněz na účtu). Sem patří daně z majetku. Pokud je objektem daně toková veličina, vyjadřující tok nebo přesun, pak Kubátová (2015) hovoří o dani **běžné**. Jedná se o časový úsek (např. rok,

měsíc), který je ohraničen dvěma časovými okamžiky (začátek a konec). Pod tuto veličinu zařazujeme produkt, důchod, spotřebu nebo přidanou hodnotu. Patří sem daň z přidané hodnoty, daně důchodové a spotřební i daně z kapitálových výnosů.

Třídění daní podle adresnosti je tříděním podle platební schopnosti poplatníka. Jedná se o daně **osobní** a **daně in rem** („in rem“=“na věc“). „*Daně osobní jsou adresné a mají vztah ke konkrétnímu poplatníkovi tím, že zohledňují jeho platební schopnosti*“ (Kubátová, 2015, s. 22). Patří sem hlavně daně důchodové, které jsou placeny přímo fyzickými osobami. „*Daně in rem se platí bez ohledu na platební schopnosti poplatníka*“ (Kubátová, 2015, s. 22). Mezi daně patřící do in rem v České republice zařazujeme daně spotřební, z přidané hodnoty, výnosové, důchodové a majetkové.

Třídění daní podle druhu sazby je způsob klasifikace daní podle vztahu velikosti daně a velikostí daňového základu. Kubátová (2015) rozlišuje daně na **daně stanovené bez vztahu ke zdaňovacímu základu**, **daně specifické** a **ad valorem** („ad valorem“=“k hodnotě“). „*Daně stanovené bez vztahu ke zdaňovacímu základu jsou daně paušální a z hlavy*“ (Kubátová, 2015, s. 22). To znamená, že tuto daň platí všichni poplatníci jen proto, že existují. Nemusí být pro všechny stejně velká a je uložena poplatníkovi podle jeho platební schopnosti. „*Daně specifické jsou stanoveny podle množství jednotek daňového základu nebo množství jednotek užitečné vlastnosti v daňovém základu (např. počet litrů čistého alkoholu)*“ (Kubátová, 2015, s. 22). Jsou to tzv. daně jednotkové; patří sem daně spotřební. Dále pak daně pozemkové a domovní, které jsou stanovené na základě rozlohy nebo užívání pozemku a hovoříme o dani specifické. „*Daně ad valorem se určují podle ceny zdaňovacího základu*“ (Kubátová, 2015, s. 22). Mezi daně ad valorem patří především daň z přidané hodnoty a daň obrátová. Můžeme zde zařadit i daně důchodové nebo výnosové, neboť u těchto daní se jejich výše určuje ze základu daně v penězích.

Třídění podle daňového určení zohledňuje rozdělení (určení), do kterého daně plynou; tedy podle rozpočtu. Kubátová (2015) klasifikuje daně na **státní**, **municipální**, **vyšších územněsprávních celků** a **daně svěřené**.

Třídění institucionální se týká statistického zpracování údajů o příjmech veřejných rozpočtů, které zpracovávají národní a mezinárodní instituce. Kubátová (2015) udává, že institucionální třídění daní slouží ke srovnávacím a řídicím účelům, které zároveň musí splňovat podmínku statistické vykazatelnosti u zpracovatelských jednotek (např. Eurostat, OECD, Mezinárodní měnový fond, Statistika národních účtů OSN). Tato klasifikace daní slouží především pro účely sestavování státních rozpočtů, ke sledování hrubého domácího produktu a dalších důležitých celosvětových makroekonomických agregátů.

Dle Klasifikace daní OECD se daně rozdělují do hlavních skupin a podskupin. Kubátová (2015) k této klasifikaci uvádí, že slouží pro porovnávání různých zemí, ale neshoduje se plně s ekonomickými hledisky.

2.3. Příjmy veřejných rozpočtů

„Veřejné příjmy představují vztahy tvorby veřejných rozpočtů, případně i jiných mimorozpočtových fondů v rozpočtové soustavě“ (Pekanová, 2008, s. 294). Jak již bylo výše zmíněno v podkapitole 2.2.1, veřejné příjmy plní svoji funkci, a to funkci fiskální, redistribuční a stabilizační. Tyto funkce slouží k zabezpečení dostatečného množství finančních prostředků na financování výdajů veřejných rozpočtů, ať už státního, municipálního nebo také rozpočtu veřejných fondů. Dále veřejné příjmy zabezpečují důležitou funkci při přerozdělování veřejných příjmů uvnitř rozpočtové soustavy s cílem zmírnit nerovnosti mezi regiony a jednotlivými obcemi. Velký vliv na přerozdělování veřejných příjmů má rozpočtové určení daní, které je upraveno v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon upravuje a vymezuje rozpočtové určení daní, tj. výlučných (svěřených daní) a sdílených daní. Ty podle rozpočtového určení plynou do příslušných veřejných rozpočtů, které se nenávratným způsobem podílejí na přerozdělování hrubého domácího produktu a jsou důležitým zdrojem krytí veřejných výdajů.

Mezi příjmy veřejných rozpočtů Kubátová (2015) vyděluje především **daně, poplatky, půjčky a dary**. Daně byly popsány již v předcházející části, kde jsme se zabývali jejich důležitostí ve veřejných rozpočtech.

Dalším veřejným příjmem jsou poplatky. „**Poplatek** je peněžní ekvivalent za služby poskytované veřejným sektorem. Jako takový je účelový, dobrovolný, nepravidelný a nenávratný“ (Kubátová, 2015, s. 16). Mezi poplatky řadíme např. poplatek za vystavení pasu nebo za povolení k podnikání. Poplatkem je transakce mezi poplatníkem a státem (obcí), kdy poplatník dostává konkrétní protihodnotu. Do rozpočtu obcí plynou místní poplatky (např. poplatek ze psa).

„**Půjčka** je úvěrový příjem veřejného rozpočtu. Je návratná, nepovinná a nepravidelná platba účelového nebo neúčelového charakteru – podle toho, zda ji vláda přijala s úmyslem financovat určitý projekt, nebo zda jejím cílem je vyrovnat deficit rozpočtu“ (Kubátová, 2015, s. 18).

„**Dar** je dobrovolná nenávratná platba do veřejného rozpočtu. Dar je často v nepeněžní formě. Dar může být účelový i neúčelový“ (Kubátová, 2015, s. 18).

Veřejné příjmy jsou tedy příjmem veřejných rozpočtů. Široký (2015) uvádí, že veřejné finance mají opodstatnění tam, kde investice nemohou zajistit soukromé výdaje. Tyto příjmy jsou nenávratné a představují obvykle největší podíl příjmů. Soustava veřejných rozpočtů v České republice je tvořena nejdůležitějším a největším veřejným rozpočtem, a to **státním rozpočtem**, dále **územními rozpočty**, které zahrnují rozpočty obcí a krajů, **rozpočty organizačních složek a příspěvkových organizací** a rozpočty, které jsou odděleny od státního rozpočtu, a to jsou **veřejné fondy**. Mezi veřejné rozpočty zahrnujeme i nadnárodní veřejný **rozpočet Evropské unie**.

„Jednotlivé druhy veřejných rozpočtů jsou relativně samostatné, každý rozpočet má vymezenou svoji vlastní příjmovou základnu, která by měla být jeho rozpočtovým omezením. Rozpočty nižších vládních úrovní a územní samosprávy nejsou finančně soběstačné“ (Pekanová, 2008, s. 414–415).

Provazníková (2015) vysvětluje, že každá vládní úroveň sestavuje odpovídající rozpočet, který společně tvoří základ soustavy veřejných rozpočtů v každé zemi. Rozpočet je bilancí, která bilancuje příjmy a výdaje za rozpočtové období a v České republice je shodná s kalendářním rokem. Dále uvádí, že rozpočty v rozpočtové soustavě jsou vytvářeny, rozdělovány a používány s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování.

2.4. Rozpočtové určení daní

Rozpočtové určení výnosu daní je v České republice legislativně vymezeno v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon upravuje rozpočtové určení některých daní; a to daně z přidané hodnoty, daně spotřebních, daně z příjmů, daně z nemovitých věcí a daně silniční. Rozpočtové určení daní stanovuje, do jakého rozpočtu příslušná daň nebo její část plyne. Příjemcem výnosu zákon stanovuje obec, kraj a Státní fond dopravní infrastruktury. Toto rozdělení sehrává důležitou úlohu právě na příjmové straně rozpočtu. Předurčuje jejich finanční stabilitu a samostatnost.

Hlavní cíl daňového určení Pekanová (2008) vidí v posílení příjmů rozpočtů měst a obcí, stabilizaci daňových příjmů a snížení rozdílů v daňovém výnosu mezi obcemi a městy. Na internetových stránkách Deníku veřejné správy je uveřejněno, že za hlavní pozitivum se v současnosti považuje relativní stabilita příjmů, které obce pravidelně získávají. Tato stabilita je určitým ukazatelem jistoty.

V rozpočtovém určení daní jsou přerozdělovány vybrané prostředky neboli celostátní hrubý výnos daně, které jsou vybírány správcem daně v průběhu rozpočtového roku mezi příslušné příjemce, tj. mezi více úrovní veřejných rozpočtů. Hovoříme v tomto případě o příjmech ze **sdílených daní**, do kterých patří zejména daň z přidané hodnoty a daně z příjmů fyzických a právnických osob. Tyto výnosy jsou přerozdělovány na základě procentního podílu na daních, které definují, jakou část z vybraných prostředků získají obce, kraje. Obce získávají výnos na základě mechanismu zohledňujícího počet obyvatel v obci, velikost katastrálního území a počet dětí v mateřských školách a žáků základních škol, které zřizují obce. Dalšími příjmy, které obce získávají do rozpočtu svých obcí je příjem ve formě podílu z výnosu daní z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Ty se přerozdělují podle počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v dané obci. V neposlední řadě výlučným, tedy stoprocentním příjmem obcí je výnos z daně z nemovitých věcí a výnos z daně z příjmů právnických osob v případě, kdy poplatníkem je obec.

Zákon dále upravuje rozdělení daňových příjmů Státnímu fondu dopravní infrastruktury. Příjem fondu tvoří celostátní hrubý výnos z daně silniční a dále procentní podíl 9,1 výnosu daně spotřební z minerálních olejů.

Tak jako daňový systém, tak i systém rozpočtového určení daní vznikl v roce 1993 a od té doby doznal několika úprav. Poslední novela zákona o rozpočtovém určení daní byla Senátem České republiky schválena v roce 2017 s účinností k 1. 1. 2018. Novela zákona o rozpočtovém určení daní změnila především kritéria a změny vah v propočtu přerozdělování vybraných prostředků. Touto novelou se navýšily finanční prostředky ve prospěch místních samospráv. Došlo ke zvýšení podílů obcí na sdílených daních. Tato novela však přinesla i negativní dopady u čtyř největších měst České republiky (hlavní město Praha, Plzeň, Ostrava a Brno), a to snížením příjmů ze sdílených daní na základě úpravy přepočítacích koeficientů.

Rozdělení rozpočtového určení daní je uvedeno v Příloze č. 4.

3. ANALÝZA ROLE DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ V ROZPOČTECH VYBRANÝCH OBCÍ OLOMOUCKÉHO KRAJE

Výnos daně z nemovitých věcí je plně určen do rozpočtu obcí. Obce mohou výši výnosu této daně na svém území ovlivnit svým rozhodnutím. Tato kapitola se v úvodu zabývá stručnou charakteristikou fiskální decentralizace na úrovni obcí, popisem územní samosprávy a základním vymezením obcí, rozsahem působnosti a jejich rozpočtem z hlediska příjmů. Dále bude popsán zákon o dani z nemovitých věcí, vysvětlení pojmu „obecně závazná vyhláška“ a zmíněny pravomoci obcí při uplatnění zákonných možností zvýšit výnos z majetkových daní do svých rozpočtů. V závěru kapitoly bude provedena analýza inkasa výnosu daně z nemovitých věcí v krajích České republiky a dále pak v rozpočtech obcí Olomouckého kraje v letech 2010–2017. Bude provedena analýza využití místních koeficientů v České republice a podrobněji u obcí v Olomouckém kraji v letech 2013–2017.

3.1. Fiskální federalismus

Fiskální federalismus se týká fungování systému veřejných financí. Zkoumá možnosti využití funkcí veřejných financí jednotlivými vládními úrovněmi a dále optimálním rozdělením dané odpovědnosti za zabezpečování a financování veřejných statků. Dochází k přenesení určitých pravomocí na nižší úroveň (na územní samosprávu). *„Přesunem kompetencí a odpovědnosti za zajišťování většího rozsahu veřejných statků a služeb na regionální a municipální vládní úroveň je sledováno omezení růstu veřejného sektoru a jeho výdajů. Tento proces je označován jako fiskální decentralizace“* (Provazníková, 2015, s. 41). Smyslem tohoto procesu je, aby v důsledku lepší znalosti a potřeb veřejných statků na nižší úrovni došlo k vyšší efektivnosti a hospodárnosti při vynakládání veřejných prostředků. Lokální úroveň tak má detailnější informace o místních potřebách a může s poskytnutými veřejnými prostředky efektivněji hospodařit. Centrální úroveň zajistí příslušné finanční prostředky

formou daní a dotací a nižší lokální úroveň pak rozhodne o konkrétních podmínkách jejich poskytnutí. *„Aby obce měly finanční samostatnost, je nutné, aby měly vlastní zdroje pod úplnou kontrolou. Musí existovat územní propojení mezi původem zdrojů a obcemi, které z nich mají užitek. Je to základní kritérium finanční samostatnosti, protože vytváří bezprostřední spojení mezi obcí a daňovými poplatníky“* (Labie, 1993). Provazníková (2015) dále uvádí, že významným vlivem kromě ekonomického, je také faktor politický. Ten souvisí s demokratizací veřejné správy při uplatňování principu subsidiarity ve veřejné správě, která je v rámci zemí Evropské unie zobecněným principem územní samosprávy Evropská charta místní samosprávy. Sedmihradská (2013) cituje ve svém odborném článku názor Blöhliger a Rabesona (2009), že porovnání daňové autonomie u územních samospráv v zemích OECD potvrdilo, že daňové pravomoci u daně z nemovitých věcí jsou vyšší než u jiných sdílených daní, a že země s vysokým podílem sdílených daní, jakými jsou i Česká republika, mají poměrně nízkou daňovou autonomii.

3.2. Územní samospráva

Územní samospráva hraje významnou roli ve veřejném sektoru. Je určitou formou veřejného vládnutí, tzv. veřejné moci. *„Územní samospráva je realizace práva občanů na vlastní samosprávu, právo na spravování určitého území menšího, než je stát na základě působnosti stanovené ústavou a příslušnými zákony“* (Pekanová, 2008, s. 108). Stát předává část výkonu veřejné správy nestátnímu subjektu. Znamená to, že určité záležitosti v mezích zákona spravuje někdo jiný než stát. Nositeli územní samosprávy jsou v České republice základní územní samosprávné celky, tedy obce a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky České republiky. V Ústavě České republiky v čl. 100 je uvedeno, že územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, které mají právo na samosprávu. Jsou veřejnoprávními korporacemi odlišnými od státu, které mohou mít vlastní majetek a hospodařit podle svého rozpočtu. Jsou právníckými osobami, které disponují v zákonném rozsahu veřejnou mocí. Pekanová (2011) nicméně uvádí, že stát ovlivňuje postavení, funkce i hospodaření územní samosprávy prostřednictvím legislativy,

jelikož stát má zákonodárnou moc. Za základní principy územní samosprávy Pekanová (2011) vidí míru rozhodovací autonomie, kompetence, odpovědnost. Tu v každé zemi stanoví ústava a příslušné zákony. Dále uvádí, že územní samospráva má právo vydávat v mezích zákona vlastní tzv. podzákonné předpisy, kterými jsou v České republice tzv. obecně závazné vyhlášky obce nebo kraje.

3.3. Obce

„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem“ (Kopecký, 2016, s. 1, s. 3). Obce v České republice jsou vykonavateli samostatné působnosti, v rámci níž zajišťují a plní své samosprávné činnosti, úkoly a dále přenesené působnosti, v rámci které, na základě zákonného zmocnění, plní úkoly státní správy. Vrabková (2016) uvádí, že v České republice jsou rozlišovány čtyři typy obcí – **obce, městysy, města a statutární města**. Zvláštní postavení má hlavní město Praha. Dle veřejné databáze Českého statistického úřadu je k 31. 12. 2018 na území České republiky evidováno 6 258 obcí; z toho tvoří 227 městysů, 606 měst a 27 statutárních měst.

3.3.1. Rozpočet obce

Aby obce mohly vykonávat a plnit úkoly jím svěřené, které na ně deleguje stát, tak i vyplývající ze své samosprávné (vlastní) činnosti, vyžaduje se, aby měly důležitým nástrojem každé územní samosprávy (obce, kraje) je příslušný každoroční územní rozpočet – rozpočet obce, regionu. Pekanová (2011) uvádí, že je jedním z nejdůležitějších nástrojů zajištění funkcí územní samosprávy, a tedy jejich financování. Hospodaření podle rozpočtu je ze zákona povinné.

„Územní rozpočet je možné charakterizovat jako decentralizovaný peněžní fond, který se tvoří, rozděluje a používá na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence. Z účetního hlediska je bilancí, která vybalancovává příjmy a výdaje. Je důležitým rozpočtovým plánem, podle kterého se hospodaří v rozpočtovém období. Je nástrojem realizace koncepce municipální, resp. regionální politiky na úrovni územní samosprávy, je nástrojem realizace volebních programů. Dále je nástrojem financování potřeb lokálního a regionálního veřejného sektoru a nástroj řízení organizací lokálního a regionálního veřejného sektoru“ (Pekanová, 2011, s. 214). Každý územní rozpočet plní stejně jako veřejné rozpočty funkce alokační, redistribuční a stabilizační.

Rozpočet obce sestavují obce vždy na jeden kalendářní rok neboli na jedno rozpočtové období. Z hlediska místní fiskální politiky je stále více kladen důraz na dlouhodobější, tedy na střednědobý rozpočtový výhled. Ten je dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, pomocným nástrojem územního samosprávného celku sloužící pro finanční plánování rozvoje hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let. Dle Lajtkepové (2013) se při sestavení rozpočtu obce vychází z rozpočtového výhledu, který zahrnuje informace o příjmech a výdajích dané obce, ale i informace o dlouhodobých závazcích, pohledávkách a finančních zdrojích. Pekanová (2008) uvádí, že dlouhodobým cílem hospodaření obce by měl být rozpočet vyrovnaný, případně přebytkový. Provazníková (2015) říká, že se rozpočet většinou sestavuje ve dvojím průřezu jako **běžný** (provozní) **rozpočet**, který bilancuje opakující se příjmy a výdaje a dále **kapitálový rozpočet**, který se vztahuje k financování investičních potřeb obce a zahrnuje jednorázové a neopakovatelné příjmy a výdaje.

3.3.2. Příjmy rozpočtu obce

Příjmy rozpočtu obce se dělí na daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery.

Schéma č. 3.1. Schéma běžného rozpočtu

Příjmy	Výdaje
Daňové:	<ul style="list-style-type: none"> všeobecné veřejné služby veřejný pořádek (policie, hasiči apod.) vzdělání péče o zdraví (veřejné zdravotnictví) bydlení na podnikání ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené pokuty apod.) placené úroky běžné dotace jiným rozpočtům
<ul style="list-style-type: none"> svěřené daně sdílené daně místní (a regionální) daně správní poplatky (daně) 	
Nedaňové:	
<ul style="list-style-type: none"> uživatelské poplatky za služby příjmy z pronájmu majetku příjmy od vlastních neziskových organizací zisk z podnikání ostatní 	
Přijaté transfery:	
<ul style="list-style-type: none"> běžné dotace ze státního rozpočtu běžné dotace ze státních fondů od územních rozpočtů ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary, sankce apod.) 	
Saldo – přebytek	Saldo – schodek

Zdroj: vlastní zpracování, dle Provazníkové (2015)

Jak je uvedeno na internetových stránkách Deníku veřejné správy v hospodaření obcí v roce 2016 jsou prioritní příjmy daňové, které tvořily více než dvě třetiny (67,5 %). Dále důležitou roli hrají rovněž transfery z různých úrovní veřejných rozpočtů (18,4 %), ale i příjmy nedaňové (11,1 %). Marginálními jsou pak příjmy kapitálové (3 %). Podoba rozložení daňových příjmů obcí je podobná i v následujícím roce.

Daňové příjmy tvoří největší část celkových příjmů obcí. Patří mezi příjmy nenávratné a běžné. Podle rozpočtového určení daní se v České republice daně dělí na daně svěřené a daně sdílené. Pro obce je výběr těchto daní velmi důležitý, neboť jejich výnos by měl být každoročně významnou a stabilní složkou jejich rozpočtu. Jak bylo již dříve zmiňováno, **daně sdílené** jsou nejvýnosnějšími daněmi v příjmech územních rozpočtů. Jsou stanoveny a přerozdělovány na základě zákona o rozpočtovém určení daní jako podíly na celostátně vybraných daních. Tento podíl poté plyne do rozpočtu obcí

nebo vyšších stupňů územní samosprávy. Obce ani kraje nemají možnost ovlivnit výši těchto daní.

Daně svěřené naopak jsou daněmi, jejichž celý výnos plyne do rozpočtu obcí nebo do rozpočtu regionu. Pekanová (2011) zmiňuje, že v České republice používáme pro tyto daně termín výlučné neboli rozpočtově určené daně. Provazníková (2015) k těmto daním uvádí, že se jedná o redukovanejší formu lokálních daní z hlediska pravomocí obcí. Obce mohou ovlivnit daňový základ (úlevy a osvobození od daně) a sazby daní, ale jen velmi málo.

Dalším tradičním příjmem obce jsou tzv. **místní poplatky**. **Místní poplatky** jsou určeny zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Tyto daně nazýváme tzv. vlastní místní daně a mají charakter municipálních (obecních) daní. Místní poplatky si obce spravují a vybírají samy.

„Místní poplatky mají fakultativní charakter, to znamená, že obec, resp. volený orgán – zastupitelstvo obce, rozhoduje o tom, zda bude vybírat na svém území od poplatníků – fyzických či právnických osob konkrétní místní poplatek ze soustavy místních poplatků a jaké místní poplatky bude vybírat, konkretizuje sazbu. Obce tudíž mají omezenou daňovou pravomoc“ (Pekanová, 2011, s. 459).

Mezi místní poplatky patří např. poplatek za psa, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovacích kapacit. Pekanová (2011) uvádí, že obce si tyto poplatky vybírají sami do svých rozpočtů a dále jsou použity na financování lokálních veřejných statků. Tyto příjmy nepředstavují velký příjem do rozpočtu obce, ale vhodně doplňují příjmy rozpočtu.

Posledním daňovým příjmem obcí jsou **správní poplatky**. Ty jsou určeny zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Pekanová (2011) vysvětluje, že správní poplatky jsou příjmy ze správní činnosti, za správní úkony, které územní samospráva vykonává v rámci přenesené působnosti, tzn. stát některé úkoly a pravomoci v oblasti správní přenáší na obec, ve větším rozsahu pak na tzv. pověřené obecní úřady a obce s rozšířenou působností. Tyto příjmy náleží obci za vykonané správní

úkony. Správní poplatky jsou placeny zpravidla v hotovosti, kolkovými známkami nebo bezhotovostním převodem. Výnos správních poplatků v rozpočtech obcí je velmi malý.

Další skupinou příjmů, které plynou do rozpočtu obcí, jsou **nedaňové příjmy**. Na rozdíl od daňových příjmů jsou nedaňové příjmy ovlivnitelné obcemi. Mezi vlastní nedaňové příjmy Provazníková (2015) řadí především příjmy z vlastního podnikání, uživatelské poplatky, příjmy z vlastní činnosti, pokuty, případně příjmy z mimorozpočtových fondů, ze sdružování finančních prostředků, ze sbírek a darů. Na internetových stránkách Deníku veřejné správy je uvedeno, že nedaňové příjmy představují další důležitý a relativně stabilní prvek v rozpočtech obcí. Výše se odvíjí od velikosti majetku (pronájmu) a rozsahu vlastní činnosti, například poskytování služeb nebo příjmů z prodeje zboží. Menší část tvoří přijaté sankční platby, splátky půjček, výnosy z finančního majetku a příjmy z prodeje neinvestičního majetku.

Mezi **kapitálové příjmy** patří příjmy z prodeje dlouhodobého majetku. Mají charakter vlastního kapitálového příjmu. Pekanová (2011) uvádí, že prodejem majetku získá územní samospráva jednorázový, neopakující se příjem do svého rozpočtu. Dle jejího názoru by měly být tyto příjmy využívány na financování investic lokálního nebo regionálního sektoru. Dle Pekanové (2011) lze mezi tyto příjmy zařadit i sponzorské dary na pořízení investic. Tyto příjmy jsou nahodilé.

Přijaté transfery jsou posledním a neméně významným zdrojem financování územních rozpočtů. Jelikož vlastní příjmy územních rozpočtů nestačí na pokrytí potřebných výdajů, jsou obce částečně závislé na přijatých transferech, které získávají z jiných veřejných rozpočtů, nejčastěji ze státního rozpočtu. Tyto dotace a transfery jsou formou solidarity. Pekanová (2011) rozděluje přijaté dotace jednak na neinvestiční (běžné) a na investiční (kapitálové).

3.3.3. Rozsah působnosti obce

Jak již bylo zmíněno, obce mohou ovlivnit svým rozhodnutím výši daňových příjmů do rozpočtu své obce. Tato možnost vzniká pouze u daní svěřených; a to daní z nemovitých věcí a u místních poplatků. V této práci bude rozebrána

jen pravomoc obce u daně z nemovitých věcí. Změna zákona v roce 2008 přinesla možnost obcím s platností od roku 2009 ovlivnit výši daně z nemovitých věcí (dříve daň z nemovitostí) pomocí přijetí obecně závazné vyhlášky umožňující zavést místní koeficient a zvýšit tím výnos z této daně pro obecní rozpočet až na pětinasobek. Bečica (2014) vysvětluje, že touto změnou došlo k významnému posílení rozhodovacích pravomocí volených zástupců nižší územní úrovně, jakožto možnosti ovlivnit finanční prostředky, které přijdou do rozpočtu obce. Obce mají možnost stanovit obecně závaznou vyhláškou nejenom místní koeficient, ale upravit i výši polohové renty, obecního koeficientu nebo nemovité věci od daně zcela nebo částečně osvobodit. K možnostem osvobození od daně z nemovitých věcí náleží obci osvobodit některé zemědělské pozemky, dále osvobodit pozemky a zdanitelné stavby ve zvýhodněných průmyslových zónách, ale i osvobodit pozemky a stavby v případě řešení důsledků živelných pohrom. Vždy je plně na rozhodnutí obce, resp. zastupitelstva obce, zda využijí některou z možností danou jí zákonem.

3.4. Obecně závazné vyhlášky

Obecně závazné vyhlášky jsou právní předpisy územních samosprávných celků, které vydávají jejich zastupitelstva. *„Zastupitelstva mohou vydávat v mezích své působnosti obecně závazné vyhlášky“* (Ústava ČR, čl. 104 odst. 3). Kopecký (2017) uvádí, že vydávání obecně závazných vyhlášek obcí a krajů je ústavní základ a projev práva na samosprávu. Dále Kopecký říká, že zastupitelstva mohou vydávat obecně závazné vyhlášky jen v záležitostech náležících do územní samosprávy, tedy do samostatné působnosti obcí a krajů. Vysvětluje, že jde o právní předpisy nižší právní síly, než jsou zákony. Jde o projev autoritativní (vrchnostenský), a tvrdí, že ke znakům se řadí jejich **„obecnost“**, protože jsou obecně závazné. Nezavazují jen občany příslušných samosprávních celků, ale i další osoby, které mají vztah k danému území. Dále je pak znakem **„abstraktnost“**, jelikož se nejedná o konkrétní akt, protože obecně závaznými vyhláškami by se neměly upravovat poměry konkrétních osob v konkrétních situacích. Kopecký dále uvádí, že obecně závazné vyhlášky musí být vydávány v souladu se zákony, zastupitelstva je mohou vydávat jen „v mezích své působnosti“, protože jejich působnost se vztahuje pouze

na území samosprávného celku, který je vydal a obecně závaznou vyhláškou nelze upravovat záležitosti, jejichž úpravu svěřuje ústavní nebo jiný zákon.

„Platí pravidlo, že zásadně veškeré veřejné záležitosti místního charakteru, které nejsou záležitostmi širšího (regionálního či celostátního) významu, by měly být v působnosti místních společenství“ (Kopecký, 2017, s. 149). Tímto jsou dodrženy principy a podmínky Evropské charty místní samosprávy, kterou Česká republika přijala v roce 1999 a definuje místní samosprávu jako právo a schopnost místních společenství v mezích jím daných na svou odpovědnost a v zájmu místního obyvatelstva upravovat a spravovat podstatnou část věcí veřejných.

3.5. Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí (do roku 2014 daň z nemovitostí) je jednou z nejstarších daní vůbec, která se vybírala už ve středověku. Jde o majetkovou daň, která je jedinou z daní daňové soustavy České republiky, jejichž celý výnos je určen do veřejných rozpočtů obcí. Obce mohou do určité míry ovlivnit výnos této daně svým rozhodnutím. Do rozpočtu obcí plyne každoročně již od roku 1993; jde o tzv. svěřenou daň, a to podle místa, na jejichž území se nemovité věci nachází. I když v současné době je výnos relativně malý, nelze pominout, že tyto finanční prostředky jsou významným zdrojem obecních rozpočtů, především u menších obcí. Daň z nemovitých věcí do určité míry ovlivňuje naplněním veřejných rozpočtů kvalitu života v obcích. Význam daně z nemovitých věcí spočívá dle Vančurové (2018) v tom, že ve všech státech Evropské unie, tak i v České republice, je výnos daně příjmem municipalit. Vysvětluje, že je uplatněn princip prospěchu, protože vlastník nemovité věci spotřebovává veřejné statky na místní úrovni. Daň z nemovitých věcí je tedy jedinou významnou daní, která může být opravdovou místní daní, protože do určité míry vyhovuje charakteristikám dobré místní daně (Sedmihradská, 2013).

Daň z nemovitých věcí je upravena celostátně platným zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů.

Je v rámci daňové soustavy České republiky atypickou daní, neboť je poplatníky přiznávána dopředu na zdaňovací období.

Daň z nemovitých věcí se dělí na dvě samostatné části:

- daň z pozemků
- daň ze staveb a jednotek

Rozdělení je odůvodněno rozdílností konstrukčních prvků pro určení základu daně, s jejichž využitím se výpočet daně ze staveb a jednotek a daně z pozemků provádí odděleně, ale v rámci jednoho společného daňového přiznání. Daň je pak výsledkem součtu těchto jednotlivých částí.

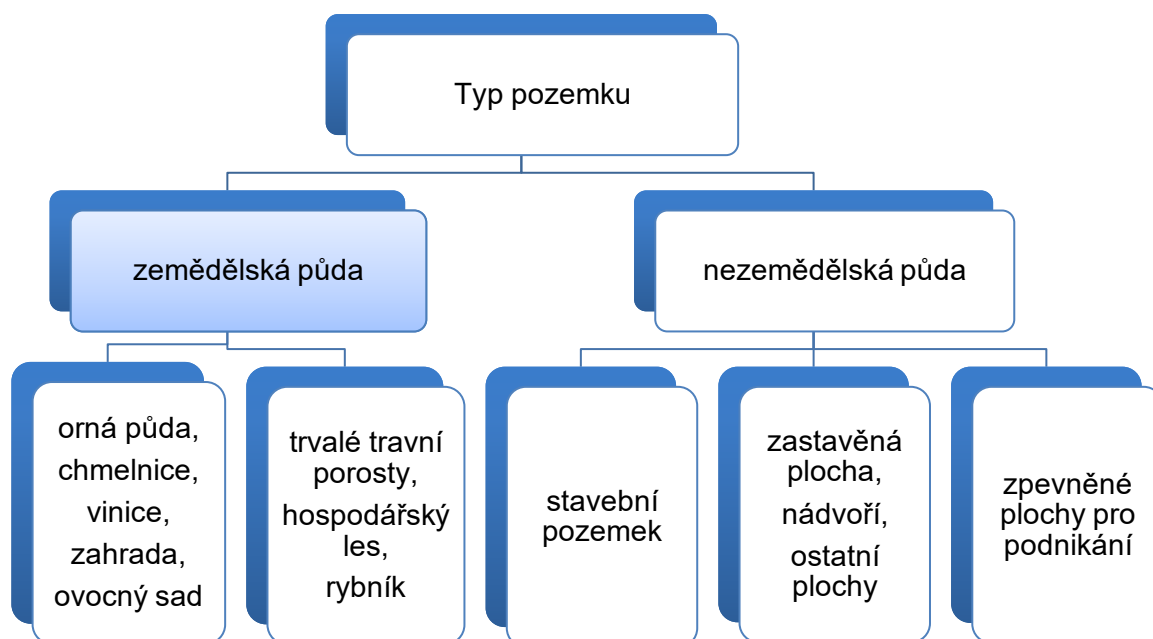
3.5.1. Daň z pozemků

„Předmětem daně z pozemků jsou pozemky na území České republiky evidované v katastru nemovitostí“ (§ 2 odst. 1 ZDNOV). Katastrální zákon říká, že pozemkem se rozumí část zemského povrchu oddělená od sousedních částí hranicí územní jednotky nebo hranicí katastrálního území. Parcelou se pak rozumí pozemek, který je geometricky a polohově určen, zobrazen v katastrální mapě a je označen parcelním číslem, který je zachycen i svojí výměrou v evidenci katastru nemovitostí. Podle katastrální vyhlášky katastr nemovitostí eviduje deset základních druhů pozemků, který zákon o dani z nemovitých věcí respektuje a k těmto základním druhům přidává další dva druhy pro zdanění, a to stavební pozemek a zpevněnou plochu pozemku. Pro daň z pozemků je důležitá kategorizace pozemků.

Za samostatnou nemovitou věc lze považovat **právo stavby**. Jedná se o právo k cizímu pozemku. Toto právo se zapisuje a je evidováno v evidenci katastru nemovitostí. Vančurová (2018) uvádí, že právo stavby je věcné právo stavebníka mít stavbu na pozemku jiného vlastníka až stavbu stavebník nově vybuduje nebo převezme existující stavbu za účelem rekonstrukce. Právo stavby se zřizuje na delší období, které je omezeno maximální délkou 99 let.

Základní druhy pozemků jsou uvedeny v následujícím schématu.

Schéma č. 3.2. Předmět daně z pozemků

Zdroj: vlastní zpracování, upraveno dle Vančurové (2018)

Zákon o dani z nemovitých věcí rovněž stanoví i negativní výčet, tj. vymezuje pozemky, které zdanění nepodléhají. Ty jsou upraveny v § 2 odst. 2 ZDNV. Z předmětu daně jsou vyloučeny pozemky zastavěné zdanitelnými stavbami v rozsahu zastavěné plochy těchto staveb; lesní pozemky, na nichž se nacházejí lesy ochranné a lesy zvláštního určení; pozemky, které jsou vodní plochou s výjimkou rybníků sloužících k intenzivnímu a průmyslovému chovu ryb; pozemky určené pro obranu státu a pozemky v rozsahu odpovídající výši spoluvlastnického podílu na nich, které jsou součástí zdanitelných jednotek v budově bytového domu, a jiné pozemky ve spoluvlastnictví vlastníků zdanitelných jednotek v budově bytového domu užívané společně s těmito jednotkami. Vančurová (2018) vysvětluje vynětí z předmětu daně z pozemků především z důvodu veřejného zájmu, který má v sobě prvek ochrany a tvorby krajiny.

Poplatníkem daně z pozemků se dle stávající právní úpravy prioritně stává vlastník pozemku. Jedna z výjimek při zdanění pozemků je nastavení poplatníka u pozemků ve vlastnictví České republiky. V tomto případě

je dle § 3 odst. 2 písm. a) ZDNL poplatníkem daně organizační složka státu, státní příspěvková organizace, státní fond, státní podnik nebo jiná státní organizace, která má právo příslušné hospodařit nebo má právo hospodařit s majetkem státu nebo také právnická osoba, která má právo užívat tento pozemek na základě výpůjčky vzniklé podle zákona upravující některé užívací vztahy k majetku České republiky. Další výjimkou poplatníka daně z pozemků jsou svěřenský fond, podílový fond a fond obhospodařovaný penzijní společnostmi, které byly zapracovány do zákona o dani z nemovitých věcí od zdaňovacího období roku 2014. V případě pozemku zatíženého právem stavby je poplatníkem stavebník.

Dalším příkladem poplatníka daně z pozemků je nájemce nebo pachtýř. A to u pozemků pronajatých nebo propachtovaných, jsou-li evidovány v katastru nemovitostí zjednodušeným způsobem; u pozemků s nimiž je příslušný hospodařit Státní pozemkový úřad nebo Správa státních hmotných rezerv nebo byly převedeny na základě rozhodnutí o privatizaci na Ministerstvo financí.

V případě, že není znám vlastník pozemku, je dle § 3 odst. 4 ZDNL poplatníkem daně z pozemků uživatel pozemku. Tyto případy nastávají, když v evidenci katastru nemovitostí je nedostatečně identifikován vlastník.

Osvobození od daně z pozemků je poměrně rozsáhlé a komplikované. Velmi často se váže na různé podmínky nebo se poskytuje jen některým subjektům za splnění dalších podmínek pro uplatnění osvobození. Vančurová (2018) uvádí, že některá osvobození se musí zkoumat, zda nárok na osvobození není podmíněn jeho uplatněním v daňovém přiznání. V § 4 odst. 1 ZDNL jsou taxativně vyjmenována různá osvobození, která mohou být pozemkům přiznána. Mezi nimi jsou například pozemky ve vlastnictví České republiky, ve vlastnictví té obce, na jejichž katastrálním území se pozemky nacházejí, ve vlastnictví kraje, pozemky užívané diplomatickými zástupci pověřenými v České republice nebo pozemky tvořící funkční celky se zdanitelnou stavbou např. církví a náboženských společností, obecně prospěšných společností, spolků, odborových organizací, sloužící školám, muzeím, zdravotnickým zařízením a dále pak i pro čistírny vod, třídění a sběr odpadů a další.

Nejnovějším osvobozením, které do právní úpravy zákona o dani z nemovitých věcí bylo promítnuto od roku 2016, je osvobození na základě investiční pobídky ve vládou schválených zvýhodněných průmyslových zónách podle zákona upravující investiční pobídky. Pozemky pořízené pro účely realizace investiční akce v této průmyslové zóně, budou moci být osvobozeny nejdéle na dobu 5. let, jestliže obec zcela nebo částečně vymezí tyto pozemky obecně závaznou vyhláškou. Dle poskytnutých informací Finanční správy jsou na území České republiky vládou schválené tři průmyslové zóny (Strategická průmyslová zóna Ostrava-Mošnov, Holešov, Most-Joseph) a u žádné z těchto zón nebylo obcemi uplatněno uvedené osvobození.

Základ daně u pozemků je dle Vančurové (2018) cena pozemku (hodnotové vyjádření), která se používá u zemědělské půdy nebo ve fyzických jednotkách, tj. výměra pozemku v m^2 . Při stanovení základu daně se vychází z druhu pozemku evidovaného v katastru nemovitostí. V § 5 ZDNV je uvedeno, že základem daně u pozemků orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů je cena půdy zjištěná násobením skutečné výměry pozemku v m^2 průměrnou cenou půdy stanovenou na 1 m^2 ve vyhlášce vydané na základě zmocnění v § 17 zákona ZDNV. Touto vyhláškou se upravuje seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými cenami pozemků odvozenými z bonitovaných půdně ekologických jednotek, které upravuje Ministerstvo zemědělství. Dále pak základem daně u pozemků hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb je cena pozemku zjištěná podle platných předpisů k 1. 1. zdaňovacího období nebo součin skutečné výměry pozemku v m^2 a částky 3,80 Kč. U ostatních pozemků je základem daně skutečná výměra pozemku v m^2 zjištěná k 1. 1. zdaňovacího období.

Sazba daně z pozemků je diferencovaná podle jednotlivých druhů pozemků. Vančurová (2018) rozlišuje sazby daně podle základu daně jako relativní (v případě hodnotového vyjádření) nebo jako pevná (při stanovení základu daně dle výměry m^2). Sazby daně jsou uvedeny v § 6 ZDNV a jsou rozdílné v závislosti na druhu pozemku. V některých případech je stanovena procentní sazba ze základu daně, v některých případech je daná částkou za m^2 .

Zvláštní postavení v zákoně o dani z nemovitých věcí mají pozemky evidované v katastru nemovitostí jako ostatní plocha nebo zastavěná plocha a nádvoří. Pokud tyto pozemky jsou užívané k podnikání nebo v souvislosti s ním a povrch je zpevněn stavbou podle stavebního zákona bez svislé nosné konstrukce včetně plochy vlečky, bazénem nebo nádrží, jsou v zákoně definovány jako zpevněná plocha pozemku a mají sazby podle způsobu využití pozemku, a to sazbou 1 Kč/m² pro zemědělskou prvovýrobu, lesní a vodní hospodářství nebo sazbou 5 Kč/m² pro průmysl, stavebnictví, dopravu, energetiku, ostatní zemědělskou výrobu a ostatní druhy podnikání. Základ daně a sazby pozemků jsou uvedeny v následujícím schématu.

Schéma č. 3.3. Základ daně a sazby u daně z pozemků

Zdroj: vlastní zpracování, upraveno dle Vančurové (2018)

Poslední speciální kategorií pozemků jsou stavební pozemky. Ty jsou definovány v § 6 odst. 3 ZDNV, jako nezastavěný pozemek určený k zastavění zdanitelnou stavbou, která se po dokončení stane předmětem daně ze staveb. Základem daně je rozhodná výměra pozemku v m², odpovídající zastavěné ploše nadzemní části zdanitelné stavby, která byla ohlášena nebo na kterou bylo vydáno stavební povolení nebo bude prováděna na základě certifikátu autorizovaného inspektora anebo veřejnoprávní smlouvy. Sazba u stavebních pozemků činí 2 Kč/m² a ta se následně vynásobí koeficientem (polohovým) stanoveným podle počtu obyvatel obce dle posledního sčítání lidu. Vančurová (2018) uvádí, že výsledná sazba u těchto pozemků je do značné míry v pravomoci obcí, neboť mají právo rozhodnout ve vybraných částech obce o použití koeficientu až o tři kategorie nižší nebo naopak o kategorii vyšší, než je základní koeficient podle velikosti dané obce.

Tabulka č. 3.4. Základní koeficienty podle velikosti obce

velikost obce	koeficient
obce do 1 000 obyvatel	1,0
1 001 – 6 000 obyvatel	1,4
6 001 – 10 000 obyvatel	1,6
10 000 – 25 000 obyvatel	2,0
25 001 – 50 000 obyvatel	2,5
nad 50 001 obyvatel, ve statutárních městech a ve Františkových Lázních, Luhačovicích, Poděbradech, Mariánských Lázních	3,5
V Praze	4,5

Zdroj: vlastní zpracování, upraveno dle Vančurové (2018)

Základní koeficienty podle velikosti obce (tzv. polohová renta), uvedené v Tabulce č. 3.4. jsou stanoveny v § 6 odst. 4 ZDNV.

3.5.2. Daň ze staveb a jednotek

V druhé části zákona je upravena daň ze staveb a jednotek. V § 7 ZDNV je vymezen předmět daně ze staveb a jednotek. Předmět daně byl upraven v návaznosti na novou právní úpravu občanského zákoníku od 1. 1. 2014, kdy byl vymezen pojem „nemovitá věc“ (dříve nemovitost). Zákon vymezuje, že **předmětem daně** ze staveb a jednotek je zdanitelná stavba, nachází-li se na území České republiky a jedná se o budovu podle katastrálního zákona

nebo inženýrská stavba uvedená v příloze k tomuto zákonu a dále pak zdanitelná jednotka. Předmětem daně ze staveb a jednotek je však jen ta zdanitelná stavba či jednotka, která je dokončená nebo užívaná. Předmětem daně není zdanitelná stavba, v níž jsou zdanitelné jednotky.

„Poplatníkem daně ze staveb a jednotek je vlastník zdanitelné stavby nebo zdanitelné jednotky“ (§ 8 odst. 1 ZDNOV). Pokud se jedná o stavbu a jednotku ve vlastnictví státu, je v tomto případě poplatníkem např. organizační složka státu, státní příspěvková organizace, státní fond nebo jiná státní organizace, která má právo hospodařit s tímto majetkem. Výjimkou v roli poplatníka daně ze staveb a jednotek jsou fondy; a to svěřenský fond, podílový fond a penzijní fond. V případě staveb nebo jednotek, které jsou pronajímány nebo propachtovány, a jsou-li s nimi příslušné hospodařit Státní pozemkový úřad nebo Správa státních hmotných rezerv, jsou v zákoně stejně jako u daně z pozemků stanoveni poplatníci daně jejich nájemci nebo pachtýři.

Stejně jako je možnost u daně z pozemků uplatnit osvobození, je v zákoně o dani z nemovitých věcí vymezen § 9, kde je uvedeno, u kterých zdanitelných staveb a jednotek může vzniknout nárok na osvobození od daně ze staveb a jednotek. Zákon taxativně vymezuje osvobození, u kterých poplatník uplatňuje nárok v daňovém přiznání a u kterých nemusí. V případě, že v § 9 odst. 5 ZDNOV není uvedeno písmeno daného osvobození; a za předpokladu splnění stanovených podmínek; je osvobození přiznáno ze zákona a nemusí být uplatněno poplatníkem v daňovém přiznání. V případě, že celá stavba nebo jednotka nesplňuje podmínky pro přiznání celého nároku na osvobození, může být uplatněno i osvobození částečné. Výčet osvobození, který zákon umožňuje je mnoho. Osvobozeny mohou být stavby a jednotky, které jsou uvedeny v § 9 odst. 1 písm. a) až v) ZDNOV, např. zdanitelné stavby a jednotky ve vlastnictví České republiky; ve vlastnictví té obce, na jejímž katastrálním území se stavby nacházejí, dále pak budovy a jednotky ve vlastnictví církví, náboženských společností, obecně prospěšných spolků, spolků, odborových organizací, ale i stavby vodárenských a kanalizačních objektů, stavby užívané k veřejné dopravě. Dále stavby důležité pro veřejnost, jako jsou např. stavby a jednotky sloužící školám a školským zařízením, muzeím a galeriím, knihovnám, veřejným archivům, zdravotnickým zařízením i zařízením sociálních služeb a mnoho dalších za předpokladu, že splňují zákonem stanovené

podmínky. Základní podmínkou osvobození je ta skutečnost, že stavby a jednotky nesmí být užívány k podnikání, pronajímány nebo propachtovány.

Základem daně u staveb je výměra zastavěné plochy v m² podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období. Pro daňové účely se zastavěnou plochou stavby rozumí plocha odpovídající nadzemní části zdanitelné stavby podle stavebního zákona. U zdanitelných jednotek je základem daně upravená podlahová plocha, kterou je výměra podlahové plochy jednotky v m² podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období vynásobená koeficientem 1,22 nebo 1,20. Koeficient 1,22 se použije za předpokladu, je-li zdanitelná jednotka v budově bytového domu a její součástí je podíl na pozemku nebo je-li vlastník spoluvlastníkem jiného pozemku ve spoluvlastnictví vlastníků takových jednotek užívaných společně s těmito jednotkami. V ostatních případech se použije koeficient 1,20, který vyjadřuje podíl vlastníka jednotky na společných částech domu, chodbách, schodištích apod. Podlahovou plochou se rozumí podlahová plocha uvedená v prohlášení vlastníka při vkladu do katastru nemovitostí.

Základní sazba daně ze staveb a jednotek je uvedena v § 11 ZDNV. Základní sazby jsou různé. Zatřídění do základní sazby jsou dle Vančurové (2018) diferencovány podle účelu převažujícího využití stavby nebo jednotky. Základní sazby jsou uvedeny v následujícím schématu.

Schéma č. 3.5. Sazby daně ze staveb a jednotek

Zdroj: vlastní zpracování, upraveno dle Vančurové (2018)

Základní sazba daně ze staveb je stanovena v Kč za 1 m² zastavěné plochy stavby, a to od dvou Kč do deseti Kč. Uvedené základní sazby se dále upravují za případné další nadzemní podlaží o jednotkovou sazbu 0,75 Kč za každé další nadzemní podlaží, jestliže zastavěná plocha nadzemního podlaží přesahuje dvě třetiny zastavěné plochy. Toto zvýšení se vztahuje na stavby budov obytného domu, budov tvořící příslušenství k budově obytného domu, u budov pro rodinnou rekreaci a budov plnící doplňkovou funkci k těmto budovám, dále pak u budov garáží vystavěných odděleně od budov obytných domů a další. V případě, že se jedná o stavby pro podnikání, se základní sazba daně za 1 m² zastavěné plochy zvyšuje o 0,75 Kč za každé další nadzemní podlaží, jestliže zastavěná plocha nadzemního podlaží přesahuje jednu třetinu zastavěné plochy. Do výpočtu sazby daně dále vstupují koeficienty, které se násobí základní sazbou daně, případně zvýšenou sazbou daně za další nadzemní podlaží. Koeficienty jsou stejně jako u stavebních pozemků přiřazeny k jednotlivým obcím podle počtu obyvatel z posledního sčítání lidu, jedná se o tzv. koeficient polohový nebo koeficient polohové renty. Základní koeficienty byly uvedeny v Tabulce 3.4. Dle ČSÚ proběhlo poslední sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Tyto základní sazby se vynásobí koeficienty v zákonné výši za předpokladu, že si obec nestanovila, dle jejich zákonné pravomoci, obecně závaznou vyhláškou jiné koeficienty. K dalším možnostem, jak ovlivnit cenu staveb a jednotek, patří možnost obce stanovit obecně závaznou vyhláškou tzv. koeficient obecní; a to pro některé stavby a koeficient místní pro celé katastrální území. Vysvětlením koeficientů se bude zabývat následující část.

Společná ustanovení nalezneme v třetí části zákona o dani z nemovitých věcí. V této části je zmíněn v § 12 místní koeficient, který může obec stanovit obecně závaznou vyhláškou pro všechny nemovité věci na území celé obce, a to ve výši 2, 3, 4 nebo 5. Tímto koeficientem se vynásobí daň za jednotlivé druhy pozemků (výjimku tvoří zemědělské pozemky), zdanitelné stavby a jednotky, popřípadě jejich souhrny. Dále zákon v této části upravuje zaokrouhlování základů daně z pozemků, ze staveb a jednotek, kdy se zaokrouhluje na celé m² nahoru. V případě daně z nemovitých věcí je zdaňovacím obdobím kalendářní rok. Daň se stanoví na zdaňovací období

podle stavu nemovitých věcí k 1. 1. kalendářního roku, na který je daň stanovována. Dále se uvádí, že ke změnám skutečností rozhodných pro daň, které nastanou v průběhu zdaňovacího období, se nepřihlíží. Znamená to, že pokud v průběhu zdaňovacího období nastanou skutečnosti rozhodné pro daň, ovlivní tyto skutečnosti daň až následující zdaňovací období. V tomto případě je poplatník povinen podat daňové přiznání příslušnému správci daně (finančnímu úřadu) do 31. ledna zdaňovacího období. V případě, že poplatník již podal daňové přiznání na některé z předchozích zdaňovacích období nebo mu byla stanovena daň z moci úřední a ve srovnání s tímto předchozím zdaňovacím obdobím nedošlo ke změně okolností rozhodných pro vyměření daně, poplatník daňové přiznání již nepodává. Další skutečností, kdy poplatník není povinen podat daňové přiznání, uvádí § 13a odst. 2 ZDNU; pokud dojde ve srovnání s předchozím zdaňovacím obdobím pouze ke změně sazeb, ke změně průměrné ceny půdy, ke změně koeficientů, k zániku osvobození a ke změně místní příslušnosti, tak se daň stanoví ve výši poslední známé dani upravené o tyto změny.

Novým paragrafem, který se objevil v ZDNU je § 12d ZDNU, který doplnil osvobození společné pro osvobození pozemků a staveb; a to osvobození od daně z nemovitých věcí ve zvýhodněných průmyslových zónách podle zákona upravující investiční pobídky stanovené rozhodnutím o příslibu investiční pobídky podle zákona upravující investiční pobídky. Toto osvobození může obec přiznat pozemkům a stavbám v plné či částečné výši, pokud je vymezení v obecně závazné vyhlášce.

Zákon dále v § 15 ZDNU vymezuje, kdy je daň splatná. U poplatníků, kteří provozují zemědělskou prvovýrobu a chov ryb, zákon stanovuje uhradit daň ve dvou splátkách, a to nejpozději do 31. srpna a do 30. listopadu zdaňovacího období. U ostatních poplatníků je splatnost daně ve dvou splátkách, a to nejpozději do 31. května a do 30. listopadu zdaňovacího období. Pokud daň nepřesáhne částku 5 000 Kč, je splatná najednou, a to nejpozději do 31. května zdaňovacího období.

V páté části zákona je vymezena oznamovací povinnost obce. Ta je uvedena v § 16 ZDNU, kdy zákon říká, že obecně závaznou vyhlášku vydanou obcí

je povinná obec zaslat v jednom vyhotovení správci daně do pěti dnů ode dne nabytí její platnosti. Tato obecně závazná vyhláška musí nabýt platnosti nejpozději do 1. října předchozího zdaňovacího období a účinnosti nejpozději do 1. ledna následujícího zdaňovacího období. Vyhláška se zpětnou účinností je neplatná. Dále je v zákoně uvedena povinnost obce zaslat správci daně obecně závaznou vyhlášku, kterou obec nastavuje na svém území osvobození z důvodů řešení důsledků živelných pohrom, a to do pěti dnů ode dne nabytí její platnosti.

3.6. Zákoné možnosti obcí

Zákon o dani z nemovitých věcí umožňuje zastupitelstvům obcí upravit nebo zavést obecně závaznou vyhláškou tři typy možných koeficientů pro zvýšení výnosu daně z nemovitých věcí nebo naopak zavést na svém území osvobození od daně z pozemků a staveb a tím ulevit poplatníkům platící daně na svém území. V této části bude provedeno vysvětlení těchto pojmů.

Polohová renta

Polohová renta neboli koeficient velikosti obce respektuje počet obyvatel v obci. Je využíván pouze pro některé druhy nemovitostí, a to pro stavební pozemky, obytné domy, budovy tvořící příslušenství k obytnému domu a pro jednotky, které neslouží pro podnikání. Základní sazba daně se vynásobí polohovou rentou. Základní hodnoty těchto koeficientů jsou stanoveny přímo v zákoně, ale obce s těmito koeficienty mohou disponovat. Základní koeficienty podle počtu obyvatel byly uvedeny v Tabulce 3.4. Obce mohou obecně závaznou vyhláškou pro jednotlivé části obce zvýšit koeficient o jednu kategorii nebo snížit o jednu až tři kategorie. V Praze může být hodnota v maximální výši 5,0. Radvan (2008) ve svém odborném článku uvádí, že koeficient polohové renty má v České republice dlouhou tradici a je často obcemi využíván zejména s ohledem na svoji fiskální funkci a v případě pozemků stavebních vidí funkci regulační. Úpravy možných změn polohové renty jsou zobrazeny v Tabulce 3.6.

Tabulka č. 3.6. Úpravy polohové renty

Počet obyvatel/obec	Polohová renta				
	Základní	Snížená			Zvýšená
≤ 1 000	1,0	-	-	-	1,4
> 1 000 ≤ 6 000	1,4	-	-	1,0	1,6
> 6 000 ≤ 10 000	1,6	-	1,0	1,4	2,0
> 10 000 ≤ 25 000	2,0	1,0	1,4	1,6	2,5
> 25 000 ≤ 50 000	2,5	1,4	1,6	2,0	3,5
> 50 000 + Františkovy Lázně, Luhačovice, Mariánské Lázně, Poděbrady	3,5	1,6	2,0	2,5	4,5
Praha	4,5	2,0	2,5	3,5	5,0

Zdroj: vlastní zpracování, zpracováno dle zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí

Z Tabulky 3.6. je patrné, že v případě, že má obec stanoven nejnižší možný zákonný koeficient v hodnotě 1, může tento koeficient pouze zvýšit na hodnotu 1,4, ale již nemůže tento koeficient dále snižovat. V případě vyšších zákonných koeficientů, může obec upravit zákonné koeficienty i na nižší hodnotu.

Obecní koeficient

Tento koeficient bývá využíván u staveb, pro které není možné využít koeficient polohové renty, tzn., že tento koeficient lze využít pro stavby pro individuální rekreaci, pro rodinné domy využívané pro rodinnou rekreaci a také pro stavby, které plní doplňkovou funkci k těmto stavbám. Dále pak pro garáže, stavby a samostatné nebytové prostory užívané pro podnikatelskou činnost. Obec může stanovit tento koeficient ve formě obecně závazné vyhlášky, a to jen pro některé nebo pro všechny stavby na daném území. Hodnota tohoto koeficientu je ve výši 1,5 a násobí se základní sazbou daně. Na internetových stránkách v Deníku veřejné správy je uvedeno, že jde o nejčastěji využívaný koeficient, který umožňuje cíleně zdanit nerezidenty, tj. chataře, případně podnikatele. Dalším koeficientem je tzv. koeficient 2, který mohou obce využít, a to pouze u staveb umístěných v národních parcích a v zónách I. chráněných krajinných oblastí. Tento koeficient lze stanovit dle § 11 odst. 4 ZDNOV pouze

u staveb pro rodinnou rekreaci a u staveb rodinných domů užívané pro rodinnou rekreaci a staveb tvořící doplňkovou funkci k těmto stavbám.

Místní koeficient

Tento koeficient mohou obce stanovit obecně závaznou vyhláškou v hodnotě 2, 3, 4, a 5 a to u nemovitých věcí na území celé své obce. Daňová povinnost poplatníka se vynásobí za jednotlivé druhy pozemků, staveb a jednotek s výjimkou zemědělských pozemků. Tento koeficient se dle § 12 ZDNOV na tyto pozemky nevztahuje. Důvodem zavedení tohoto koeficientu je možnost zvýšení příjmu do obecního rozpočtu. Zhodnocení uplatnění tohoto koeficientu bude provedeno v další části práce.

Osvobození

Obce mohou dle § 4 odst. 1 písm. v) ZDNOV osvobodit pozemky orných půd, chmelnic, vinic, ovocných sadů a trvalých travních porostů, jestliže toto osvobození obec stanoví v obecně závazné vyhlášce a vymezí pozemky jejich parcelním číslem s uvedením názvu katastrálního území, ve kterém tyto pozemky leží. Toto osvobození se však nevztahuje na pozemky v zastavěném území nebo v zastavěné ploše obce. Toto osvobození bylo zavedeno do zákona o dani z nemovitých věcí od roku 2009. Radvan (2008) ve svém vědeckém článku vysvětluje, že tato možnost osvobození nebude nejspíše zdaleka využívána, jelikož malé obce, které mají na svém katastrálním území velké množství pozemků, si nemohou dovolit ztratit významný příjem ze svých rozpočtů, a naopak velká města nemají na svém území příliš zemědělských pozemků. Praxe ukazuje, že toto osvobození není obcemi příliš využíváno. Dalším osvobozením, které zákon obcím umožňuje je osvobození dle § 17a ZDNOV. Obce mohou při řešení důsledků živelných pohrom zcela nebo částečně osvobodit nemovité věci dotčené živelnou pohromou, a to nejdéle na dobu 5 let. Toto osvobození je odlišné tím, že osvobození lze stanovit za již uplynulé období. Radvan (2008) k tomuto osvobození uvádí, že takovéto řešení způsobuje v praxi problémy. Pokud poplatník chce osvobození využít, musí podávat místně příslušnému správci daně dodatečné daňové přiznání k dani z nemovitých věcí, jelikož obecná lhůta pro podání je do 31. ledna zdaňovacího období. V praxi opět toto osvobození není příliš využíváno,

jelikož jak Radvan (2008) tvrdí, v případě živelných pohrom si obce nemohou dovolit přijít o výnos ze svěřených daní, neboť v této době potřebují hlavně finanční prostředky na odstranění škod vzniklých na obecním majetku. Navíc je velmi obtížné stanovit, které nemovitosti byly živelnou pohromou skutečně zasaženy. Uplatnění tohoto osvobození, které bylo obcemi zavedeno v letech 2013–2017 je zachyceno v Příloze č. 5. Z této tabulky vyplývá, že v tomto období bylo osvobození uplatněno v České republice jen u šesti krajů. Je zřejmé, že největší podíl osvobození je u nemovitých věcí v působnosti hlavního města Prahy, kdy bylo nejvíce zaznamenáno v roce 2014 a postupem let se hodnota tohoto osvobození snižuje. Dále z tabulky vyplývá, že nepatrné osvobození bylo uplatněno u kraje Moravskoslezského, Libereckého, Středočeského a částečně u Jihočeského a v roce 2017 přibylo i u kraje Královéhradeckého. Posledním a zároveň nejnovějším osvobozením, které obce mohou uplatnit v obecně závazné vyhlášce, je osvobození dle § 12d ZDNV. Osvobození se vztahuje na nemovité věci ve zvýhodněné průmyslové zóně, která nesmí překročit míru veřejné podpory podle zákona upravujícího investiční pobídky vztáženou k dosud skutečně vynaloženým způsobilým nákladům a současně nesmí překročit maximální výši podpory stanovenou rozhodnutím o příslibu investiční pobídky. Jak již bylo uvedeno, toto osvobození se vztahuje jak na pozemky, tak i na zdanitelné stavby. Podmínkou k vydání obecně závazné vyhlášky ovšem je, že se musí jednat o pozemky a stavby ve vládou schválené zvýhodněné průmyslové zóně, pořízené pro účely realizace investiční akce, pro kterou bylo vydáno rozhodnutí o příslibu investiční pobídky ve formě osvobození od daně z nemovitých věcí. Obec může tedy přiznat pozemkům a stavbám na svém katastrálním území plné či částečné osvobození od daně z nemovitých věcí, které určí v obecně závazné vyhlášce a to procentem. Vymezí v ní jejich parcelní čísla a katastrální území. U jiných než vymezených pozemků a staveb nelze toto osvobození uplatnit.

3.7. Výnos daně z nemovitých věcí v letech 2010–2017

V této části práce je provedena analýza inkasa výnosu daňových příjmů s porovnáním daně z nemovitých věcí na území ČR v letech 2010–2017 a je podrobně rozebrána v rámci jednotlivých krajů. Pro lepší vypovídací schopnost výběru daňových příjmů a inkasa u daně z nemovitých věcí je zhodnoceno delší časové období, a to mezi rokem 2010–2017, kde je lépe viditelné zvýšení výnosu daně z nemovitých věcí na základě zvýšení základních zákonných sazeb a možnost zavést místní koeficient, který byl obcím umožněn od roku 2009. Dle statistických údajů, které byly poskytnuty z databáze Finanční správy, je provedeno zhodnocení využívání místních koeficientů v České republice pouze v průběhu let 2013–2017 a podrobněji u obcí v Olomouckém kraji. Dále je rozebrána rozpočtová stránka obecního rozpočtu u čtyř vybraných obcí, se zaměřením na výši výnosu daně z nemovitých věcí v jejich rozpočtu.

3.7.1. Výnos daně z nemovitých věcí v ČR a v Olomouckém kraji

Vývoj inkasa daňových příjmů se neustále mění v závislosti na ekonomické situaci a uplatňování každoročních legislativních změn. Vývoj inkasa je neustále monitorován a zaznamenám nejenom na portále ČSÚ, ale i na monitoru státní správy. Pro lepší viditelnost výběru daní jsou níže uvedené tabulky a obrázky zaměřeny na porovnání výnosu daně z nemovitých věcí v ČR i ve 14 krajích v ČR a výnosu celkových daňových příjmů v letech 2010–2017, kde je zaznamenáno i průměrné meziroční tempo růstu za toto časové období se zhodnocením ekonomického růstu u těchto daní.

Tabulka č. 3.7. Výnos daně z nemovitých věcí v krajích v letech 2010–2017

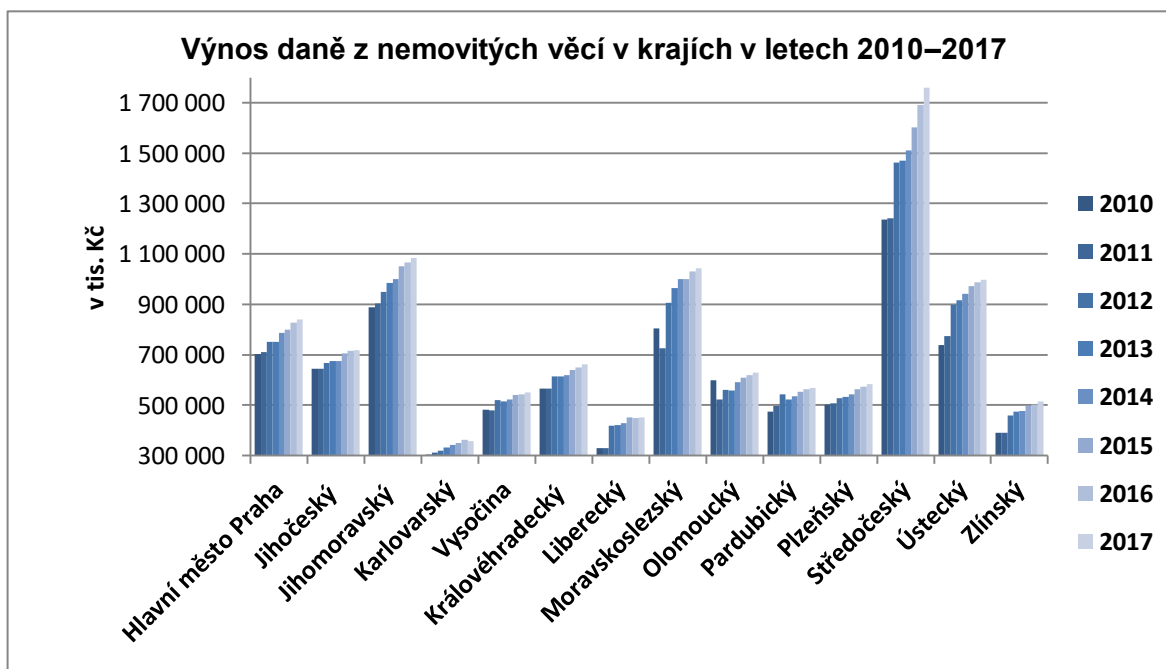
měřicí jednotka: mil. Kč

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Tempo růstu
daňové příjmy v ČR	187 984	187 161	191 009	208 443	219 391	226 301	249 498	270 743	5,4%
z toho DNV v ČR	8 664	8 609	9 602	9 736	9 973	10 334	10 586	10 765	3,2%
výnos DNV dle krajů:									
Hlavní město Praha	702	710	753	751	787	800	827	840	2,6%
Jihočeský	643	645	667	675	676	705	715	719	1,6%
Jihomoravský	890	903	949	984	1 000	1 050	1 066	1 083	2,9%
Karlovarský	305	312	321	332	342	349	364	357	2,3%
Vysočina	482	481	519	516	523	542	543	551	2,0%
Královéhradecký	565	566	615	614	618	639	649	662	2,3%
Liberecký	330	330	418	421	428	452	450	453	4,6%
Moravskoslezský	806	726	906	964	999	1 001	1 031	1 044	4,2%
Olomoucký	600	523	562	558	592	608	620	630	0,9%
Pardubický	474	497	543	524	534	554	564	569	2,7%
Plzeňský	502	509	529	534	542	563	575	583	2,2%
Středočeský	1 236	1 241	1 461	1 471	1 512	1 603	1 692	1 760	5,3%
Ústecký	738	774	899	915	942	971	988	999	4,6%
Zlínský	391	392	460	476	478	497	502	515	4,2%
celkem DNV	8 664	8 609	9 602	9 735	9 973	10 334	10 586	10 765	x
podíl DNV/DP (%)	4,61%	4,60%	5,03%	4,67%	4,55%	4,57%	4,24%	3,98%	

Zdroj: vlastní zpracování dle zpracovaných údajů ČSÚ

V Tabulce č. 3.7. je ze statistických údajů zveřejněných Českým statistickým úřadem uveden výnos daně z nemovitých věcí v letech 2010–2017 a v Obrázku č. 3.1. je podrobněji graficky vyobrazen výnos v jednotlivých čtrnácti krajích ČR.

Obrázek č. 3.1. Výnos výběru daně z nemovitých věcí v krajích v letech 2010–2017

Zdroj: vlastní zpracování, dle zpracovaných údajů ČSÚ

Z uvedené Tabulky 3.7., kde je znázorněn výnos daně z nemovitých věcí za dané období, vyplývá, že vývoj výběru daňových příjmů v ČR, ale i výnos daně z nemovitých věcí se od roku 2011 postupně zvyšuje (Obrázek č. 3.1). Porovnáním údajů je patrné, že výnos daně z nemovitých věcí je oproti celkovým daňovým příjmům výrazně menší. Jeho podíl tvoří na celkovém výnosu daňových příjmů pouze v průměru 4,5 %. Je vidět, že mezi rokem 2010 a 2011 došlo k mírnému poklesu výběru celkových daňových příjmů, ale i výnosu daně z nemovitých věcí u některých krajů v České republice. V rámci sledovaných let je možné vidět, že průměrné meziroční tempo růstu daňových příjmů dosahuje 5,4 % a daň z nemovitých věcí pouze 3,2 %. Je tedy patrné, že výnos daně z nemovitých věcí roste pomaleji než u výběru jiných daní. V tabulce je také podrobněji zaznamenán výnos daně z nemovitých věcí v rámci 14 krajů v ČR. Je zřejmé, že největší tempo růstu za sledované období dosáhl s 5,3 % Středočeský kraj. Ten se nejvíce přiblížil k průměrnému meziročnímu růstu celkových daňových příjmů v ČR za sledované období. Druhým krajem v pořadí s 4,6 % je kraj Ústecký a Liberecký.

Pokud se zaměříme na Olomoucký kraj, je zřejmé, že výnos daně z nemovitých věcí má v tomto sledovaném období kolísající tendenci. Je patrné, že oproti roku 2010 výnos daně v roce 2011 podstatně klesl, a to o 77 mil. Kč. Snížení výběru daně může být vysvětleno změnou zákona daně z nemovitých věcí (v této době daň z nemovitostí), která proběhla v roce 2009, kdy došlo ke stoprocentnímu navýšení základních sazeb daně z nemovitých věcí, což mohlo mít za následek snížení nebo zrušení místních koeficientů u obcí v Olomouckém kraji. V následujících letech se pak příjem této daně postupně zvyšuje. V roce 2017 dosáhl výnos daně z nemovitých věcí v Olomouckém kraji již 630 mil. Kč, čímž došlo ke zvýšení výnosu této daně o 107 mil. Kč oproti roku 2011, ale i nárůstu oproti roku 2010, kdy byl výnos daně vysoký. Z důvodů výrazného poklesu výnosu daně v roce 2011 došlo v rámci sledovaného období u Olomouckého kraje k průměrnému tempu růstu pouze 0,9 %, čímž se řadí na poslední místo s nejmenším průměrným tempem růstu mezi roky 2010–2017 ve výnosu daně z nemovitých věcí mezi kraji v České republice.

3.7.2. Využití místních koeficientů v ČR a v Olomouckém kraji v letech 2013–2017

Nyní budou statistická data poskytnutá Finanční správou ČR a údaje z ČSÚ o počtu obcí v jednotlivých krajích porovnány, zhodnoceny a bude zjištěno, jak obce využily zákonných možností a uplatnily na svém území místní koeficienty v rámci České republiky v letech 2013–2017 a podrobněji pak rozebrány obce u kraje Olomouckého. Zhodnotíme výnos daně z nemovitých věcí u obcí, které na svém území v rámci sledovaných let zavedly místní koeficient.

Tabulka č. 3.8. Využití místních koeficientů v České republice dle krajů v letech 2013–2017

Kraj	2013			2014			2015			2016			2017		
	obce	MK	využití MK v %	obce	MK	využití MK v %	obce	MK	využití MK v %	obce	MK	využití MK v %	obce	MK	využití MK v %
Praha	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
Jihočeský	623	30	4,8%	623	32	5,1%	623	33	5,3%	624	36	5,8%	624	36	5,8%
Jihomoravský	673	33	4,9%	673	35	5,2%	673	34	5,1%	673	40	5,9%	673	40	5,9%
Karlovarský	132	31	23,5%	132	33	25,0%	132	34	25,8%	134	36	26,9%	134	35	26,1%
Vysočina	704	19	2,7%	704	20	2,8%	704	20	2,8%	704	20	2,8%	704	21	3,0%
Královéhradecký	448	30	6,7%	448	31	6,9%	448	32	7,1%	448	35	7,8%	448	36	8,0%
Liberecký	215	28	13,0%	215	29	13,5%	215	30	14,0%	215	31	14,4%	215	35	16,3%
Moravskoslezský	300	40	13,3%	300	40	13,3%	300	40	13,3%	300	42	14,0%	300	44	14,7%
Olomoucký	399	16	4,0%	399	16	4,0%	399	17	4,3%	402	18	4,5%	402	18	4,5%
Pardubický	451	10	2,2%	451	10	2,2%	451	10	2,2%	451	12	2,7%	451	12	2,7%
Plzeňský	501	20	4,0%	501	21	4,2%	501	21	4,2%	501	23	4,6%	501	23	4,6%
Středočeský	1145	162	14,1%	1145	171	14,9%	1145	170	14,8%	1144	179	15,6%	1144	194	17,0%
Ústecký	354	61	17,2%	354	64	18,1%	354	64	18,1%	354	71	20,1%	354	75	21,2%
Zlínský	307	14	4,6%	307	13	4,2%	307	13	4,2%	307	15	4,9%	307	17	5,5%
Celkem ČR	6253	494	7,9%	6253	515	8,2%	6253	518	8,3%	6258	558	8,9%	6258	586	9,4%

Zdroj: vlastní zpracování, dle zpracovaných dat poskytnutých Finanční správou

Z uvedené Tabulky č. 3.8. je patrné, že v České republice byl místní koeficient v roce 2013 zaveden u 494 obcí z možných 6 253 obcí; což činí 7,9 % obcí, které tento koeficient na svých územích uplatnily. Postupně se v průběhu sledovaných let jejich počet zvyšoval až na 586 v roce 2017, z celkem 6 258 obcí v ČR. Což činí pouze 9,4 % podílu obcí v roce 2017, které zavedly místní koeficient. Z Tabulky č. 3.8. tedy vyplývá, že se počet zavedených místních koeficientů v celé České republice v průběhu sledovaných let zvýšil pouze o 92 koeficientů. Ve všech sledovaných letech byl podle počtu místních koeficientů nejvíce zaveden obcemi ve Středočeském kraji. Z možných 1 145 obcí byl zaveden u 162 obcí v roce 2013; což činí podíl obcí, které zavedly místní koeficient 14,1 %. V roce 2017 byl v tomto kraji uplatněn již u 194 obcí; což činí podíl obcí 17 %. Je patrné, že došlo k nárůstu zavedených koeficientů u tohoto kraje u 32 obcí. Naopak nejméně uplatněn byl v roce 2013 u kraje Pardubického, kde jej využilo pouze 10 obcí, což činí podíl obcí 2,2 %. V průběhu těchto pěti sledovaných let došlo v Pardubickém kraji o navýšení pouze o dva místní koeficienty, a to v roce 2016, a zůstal stejně

uplatněn i v roce 2017, což znamená podíl obcí se zavedeným místním koeficientem v tomto kraji 2,7 %. Pokud se zaměříme na zavedení místních koeficientů podle počtu sídel (obcí) v každém kraji, je vidět, že v roce 2013 bylo nejvíce koeficientů uplatněno v kraji Karlovarském a to 23,5 %, dalším v pořadí je kraj Ústecký s 17,2 % a následuje kraj Středočeský s 14,1 %. Tento trend zůstává i nadále v následujících letech, kdy v roce 2017 dosahuje Karlovarský kraj již 26,1 %, Ústecký kraj 21,2 % a Středočeský kraj 17 %. Při zaměření se na zavedení místních koeficientů v Olomouckém kraji je z tabulky patrné, že v roce 2013 z možných 399 obcí byl zaveden místní koeficient pouze u 16 obcí, což činí podíl obcí se zavedeným místním koeficientem 4 %. V průběhu pěti sledovaných let došlo pouze v roce 2015 k navýšení o jeden místní koeficient a v roce 2016 o další místní koeficient. V roce 2017 tedy došlo v tomto kraji k navýšení podílu obcí se zavedeným místním koeficientem na 4,5 %; což činí zvýšení mezi rokem 2013–2017 pouze o 0,5 %. V následující tabulce podrobněji rozebereme zavedení jednotlivých místních koeficientů právě u Olomouckého kraje.

Tabulka č. 3.9. Zavedení místních koeficientů v Olomouckém kraji v letech 2013–2017

rok	počet obcí	počet obcí s MK	rozdělení obcí s MK dle stanoveného MK				využití MK v obcích v %
			2	3	4	5	
2013	399	16	15	-	-	1	4,01%
2014	399	16	15	-	-	1	4,01%
2015	399	17	16	-	-	1	4,26%
2016	402	18	16	-	1	1	4,48%
2017	402	18	16	-	1	1	4,48%

Zdroj: vlastní zpracování, dle zpracovaných dat poskytnuté Finanční správou ČR

Při posouzení zavedených jednotlivých místních koeficientů v Olomouckém kraji v průběhu let 2013–2017, je z Tabulky 3.9. patrné, že nejvíce zavedených místních koeficientů je s hodnotou 2. Celkem jich využilo v roce 2013 patnáct

obcí v Olomouckém kraji a pouze jedna obec zavedla na svém území nejvyšší možný koeficient s hodnotou 5; což činilo 4,01 % obcí, které zavedly na svém území místní koeficient. Touto obcí byla obec Bílá Voda. Je vidět, že žádná obec nevyužila možnost zavést místní koeficient s hodnotou 3 a 4. V následujícím roce nedošlo ke zvýšení ani ke snížení a zůstal stejný počet zavedených místních koeficientů i pro rok 2014. V roce 2015 pak jedna další obec zavedla koeficient v hodnotě 2 a tím se zvýšil podíl zavedených místních koeficientů v obcích Olomouckého kraje na 4,26 %. V roce 2016 došlo k dalšímu zavedení koeficientu, a to s hodnotou 4 u obce Ostružná. Stav zavedených místních koeficientů z roku 2016 přetrval i v roce 2017. Po zhodnocení uvedené tabulky vyplývá, že zastupitelstva obcí v tomto regionu nejvíce využily zavedení místního koeficientu s hodnotou 2, čímž byl zvýšen příjem daně z nemovitých věcí do obecního rozpočtu necelou dvojnásobnou hodnotou. Je vidět, že jen jedna obec v tomto regionu po celou dobu sledovaných let uplatnila nejvyšší možný koeficient s hodnotou 5 a jen jedna obec se rozhodla na svém území od roku 2016 uplatnit místní koeficient s hodnotou 4. Je zřejmé, že zastupitelstva obcí nechtějí nebo otálejí využít místní koeficient na svém území a tím zvýšit možný příjem do obecního rozpočtu z titulu výběru daně z nemovitých věcí.

Tabulka č. 3.10. zobrazuje obce Olomouckého kraje, které v průběhu sledovaného období 2013–2017 měly na svém území zaveden místní koeficient vyšší než 1.

Tabulka č. 3.10. Obce v Olomouckém kraji se zavedeným místním koeficientem

Obce v Olomouckém kraji	KOEFIICIENT MÍSTNÍ					Počet obyvatel v roce 2017	okres	Obce s počtem obyvatel od-do dle ZoRUD	Obce s MK v roce 2017
	2013	2014	2015	2016	2017				
Šléglov	2	2	2	2	2	42	Šumperk	0–50	0,25%
Ostružná	-	-	-	4	4	165	Jeseník	51–2000	2,49%
Bílá Voda	5	5	5	5	5	314	Jeseník	51–2000	
Babice	2	2	2	2	2	466	Olomouc	51–2000	
Čehovice	2	2	2	2	2	516	Prostějov	51–2000	
Kamenná	2	2	2	2	2	520	Šumperk	51–2000	
Hrabová	2	2	2	2	2	635	Šumperk	51–2000	
Bernartice	2	2	2	2	2	910	Jeseník	51–2000	
Oskava	2	2	2	2	2	1 284	Šumperk	51–2000	
Vidnava	2	2	2	2	2	1 291	Jeseník	51–2000	
Loučná nad Desnou	2	2	2	2	2	1 601	Šumperk	51–2000	
Mikulovice	2	2	2	2	2	2 560	Jeseník	2001–30000	1,74%
Kostelec na Hané	2	2	2	2	2	2 921	Prostějov	2001–30000	
Nový Malín	-	-	2	2	2	3 514	Šumperk	2001–30000	
Lipník nad Bečvou	2	2	2	2	2	8 047	Přerov	2001–30000	
Litovel	2	2	2	2	2	9 866	Olomouc	2001–30000	
Jeseník	2	2	2	2	2	11 271	Jeseník	2001–30000	
Šternberk	2	2	2	2	2	13 481	Olomouc	2001–30000	

Zdroj: vlastní zpracování, dle zpracovaných dat poskytnuté Finanční správou ČR

Z této tabulky vyplývá, že nejvíce koeficientů zavedly obce podle zákona o rozpočtovém určení daní s velikostní skupinou 51–2000 obyvatel, což činí podíl 2,49 % obcí s touto velikostní kategorií. Mezi nejmenšími obcemi do 50 obyvatel uplatnila vyšší koeficient jen jedna obec; a to obec Šléglov,

což činí podíl 0,25 % obcí s touto velikostní kategorií. Pouze sedm obcí v Olomouckém kraji s velikostní kategorií 2001–30000 obyvatel uplatnily na svém území místní koeficient; což činí podíl 1,74 %. Z tohoto zjištění vyplývá, že ze 402 obcí v Olomouckém kraji v roce 2017 uplatnilo pouze 4,48 % obcí na svém území místní koeficient a 95,52 % obcí neuplatnily žádný z místních koeficientů. Pokud se zaměříme na obce v rámci rozdělení okresů, je zřejmé, že nejvíce místních koeficientů bylo uplatněno u obcí patřící do působnosti okresu Jeseník a Šumperk, kde si šest obcí uplatnilo koeficienty s vyšší hodnotou než 1; okresem, který měl nejméně zavedených koeficientů, byl okres Přerov, a to pouze u jedné obce Lipník nad Bečvou. Také je patrné, že místní koeficient s hodnotou 4 a 5 byl uplatněn právě v okrese Jeseník u obce Ostružná a Bílá Voda.

Zaměříme se na porovnání výnosu daně z nemovitých věcí u obcí, které v rámci sledovaných let zavedly na svém území místní koeficient. Jak již bylo zmíněno, poslední obcí, která zavedla na svém území místní koeficient s hodnotou 4, byla v roce 2016 obec Ostružná a v roce 2015 obec Nový Malín s hodnotou 2.

Obec Ostružná

Tabulka č. 3.11. Rozpočet obce Ostružná v letech 2013–2017

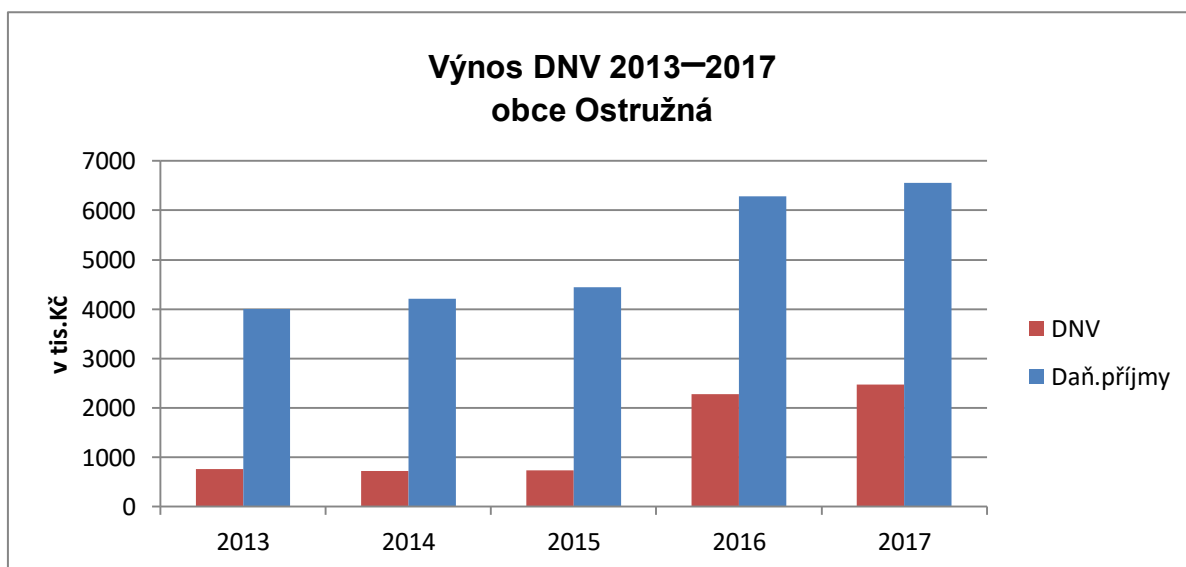
Obec Ostružná	2013	2014	2015	2016	2017
Místní koeficient	1	1	1	4	4
Daňové příjmy (v tis. Kč)	4 000	4 214	4 438	6 285	6 556
z toho DNV	764	720	736	2 282	2 467
Podíl DNV/daň. příjmech (v %)	19,1%	17,1%	16,6%	36,3%	37,6%
<i>zvýšení s předch. rokem (v %)</i>	<i>0%</i>	<i>-2,0%</i>	<i>-0,5%</i>	<i>19,7%</i>	<i>1,3%</i>

Zdroj: vlastní zpracování, dle uveřejněných dat na Monitoru státní správy

Z uvedené tabulky je patrné, že ve sledovaném období, kdy měla obec na svém území místní koeficient pouze s hodnotou 1, činil podíl daně z nemovitých věcí k daňovým příjmům v průměru 17,6 % a docházelo ke každoročnímu snižování podílu výnosu daně z nemovitých věcí v rozpočtu obce. Pokud se zaměříme na rok 2016, kdy byl zaveden místní koeficient s hodnotou 4, je patrné,

že výnos daně z nemovitých věcí se zvýšil v roce 2016 oproti roku 2015, z částky 736 tis. Kč na částku 2 282 tis. Kč. Tímto zvýšením si obec Ostružná zvedla příjem u daně z nemovitých věcí o 1 546 tis. Kč. Jak je vidět, zvýšení podílu činilo s předchozím rokem 19,7 %. Výrazné zvýšení je patrné i na následujícím Obrázku č. 3.2.

Obrázek č. 3.2. Výnos daně z nemovitých věcí v letech 2013–2017

Zdroj: vlastní zpracování, dle uveřejněných dat na Monitoru státní správy

Z Obrázku č. 3.2. plyne, že v roce 2016 došlo k nárůstu výnosu daně z nemovitých věcí, i celkových daňových příjmů v rozpočtu obce Ostružná oproti roku 2015.

Obec Nový Malín

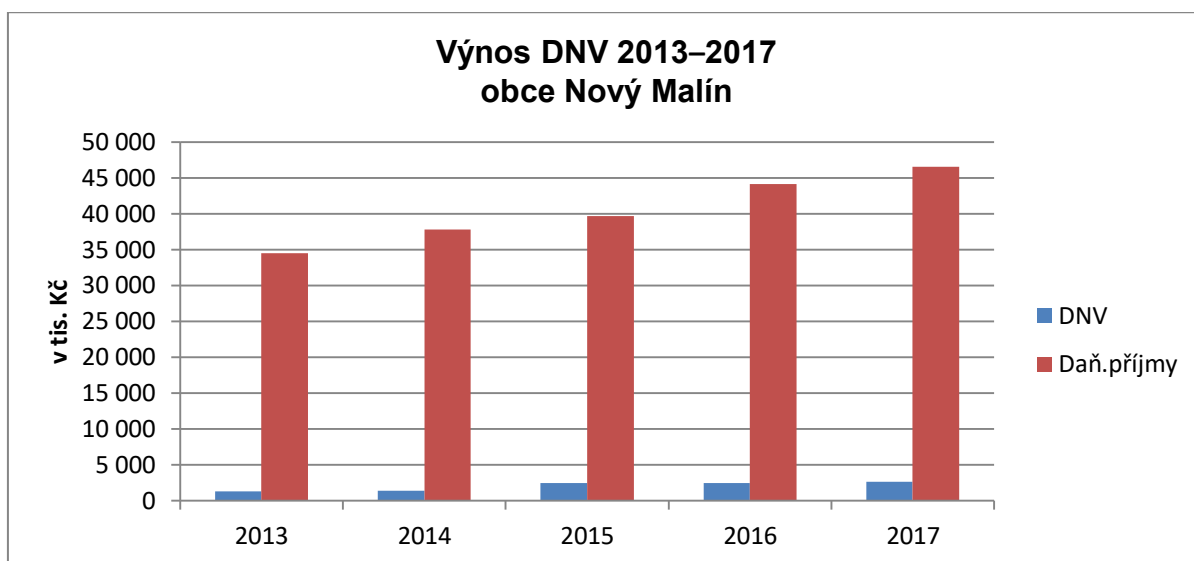
Tabulka č. 3.12. Rozpočet obce Nový Malín

Obec Nový Malín	2013	2014	2015	2016	2017
Místní koeficient	1	1	2	2	2
Daňové příjmy (v tis. Kč)	34 477	37 773	39 643	44 128	46 591
z toho DNV	1 374	1 428	2 506	2 511	2 690
Podíl DNV/daň příjmech (v %)	4,0%	3,8%	6,3%	5,7%	5,8%
zvýšení s předch. rokem (v %)	0%	-0,2%	2,5%	-0,6%	0,1%

Zdroj: vlastní zpracování, dle uveřejněných dat na Monitoru státní správy

Rozborem rozpočtu obce Nový Malín v letech 2013–2017 vidíme, že v roce 2015 zavedlo zastupitelstvo obce místní koeficient s hodnotou 2. Je patrné, že výnos daně z nemovitých věcí se po zavedení místního koeficientu 2 zvýšil na 2 506 tis. Kč, což činí s předchozím rokem navýšení do rozpočtu obce o 1 078 tis. Kč. Je patrné, že podíl výnosu daně z nemovitých věcí k celkovým daňovým příjmům obce se po zavedení místního koeficientu zvýšil na 6,3 %, což činí zvýšení s předchozím rokem o 2,5 %.

Obrázek č. 3.3. Výnos daně z nemovitých věcí v letech 2013–2017

Zdroj: vlastní zpracování, dle zveřejněných dat Monitoru státní správy

Na Obrázku č. 3.3. je vidět, že výnos daně z nemovitých věcí je oproti celkovým daňovým příjmům obce podstatně menší a celkové daňové příjmy obce Nový Malín rostou rychleji. Je patrné, že výnos daně z nemovitých věcí v roce 2015, kdy byl zaveden místní koeficient s hodnotou 2, je nepatrně vyšší než v roce 2014.

Když se zaměříme na zvýšení výnosu daně z nemovitých věcí u obcí v Olomouckém kraji, které ve sledovaném období zavedly místní koeficient, zjistíme, že u obce **Ostružná**, kdy byl v roce 2016 zaveden **místní koeficient s hodnotou 4**, je zřejmé, že oproti roku 2015, se **zvýšil** výnos daně z nemovitých věcí v rozpočtu obce **o 210 %**. Když zhodnotíme obec **Nový Malín**, která zavedla v roce 2015 **místní koeficient s hodnotou 2**,

zjistíme, že výnos daně z nemovitých věcí se **zvýšil o 76 %**. Ačkoliv se příjmy obou obcí po zavedení místního koeficientu zvyšují, je patrné, že v případě zavedení koeficientu s vyšší hodnotou, je výnos svěřené daně daleko vyšší.

3.7.3. Analýza role daně z nemovitých věcí ve vybraných obcích Olomouckého kraje

Tato část bakalářské práce je zaměřena na zhodnocení role daně z nemovitých věcí v rozpočtech čtyř vybraných obcí Olomouckého kraje, kterými jsou obec Rejchartice, Branná, Dolní Studénky a města Šumperk. V následujících tabulkách budou zaznamenány rozpočty vybraných obcí v letech 2013–2017, kde se zaměříme na zhodnocení výnosu daně z nemovitých věcí.

Obec Rejchartice

Obec Rejchartice patří do působnosti Olomouckého kraje, jehož správním obvodem je město Šumperk. Dle ORP je dostupnost sídla 10,7 km. První zmínka o této obci pochází z roku 1350 v souvislosti s původním kostelem. Obec patřila od počátku 17. století k bludovskému panství. Po roce 1848 byla začleněna do šumperského okresu. V této obci se nachází barokní kostel sv. Michala z roku 1770, který je chráněnou památkou tohoto kraje. Obec svojí polohou spadá do středního povodí řeky Desné, kde vládne typické podhorské klima. Obec je v současnosti členem Svazku obcí údolí Desné a Šumperský venkov, jež přerozděluje peníze z Evropských struktur. V současnosti má obec Rejchartice jedno katastrální území s rozlohou 681 ha, které tvoří 348 ha zemědělské půdy a 333 ha nezemědělské půdy. Nejvíce ji tvoří lesní plochy s rozlohou 296 ha. Obec eviduje dle ČSÚ k 1.1.2018 176 obyvatel, kteří dojíždí do nedalekého okresního města za prací. K vybavenosti této obce patří samospráva obce, kulturní dům s funkční knihovnou, barokní kostel a místní hostinec. V této obci není zřízena mateřská škola ani základní škola. V obci se nejvíce nachází pozemky ostatních ploch, rodinné domy a chaty.

Tabulka č. 3.13. Přehled rozpočtu obce Rejchartice v roce 2013–2017

OBEC REJCHARTICE	2013	2014	2015	2016	2017	Průměr
Počet obyvatel	192	190	189	187	189	189
Příjmy celkem (v tis. Kč)	2 335	2 486	2 549	2 908	2 986	2 653
1. Daňové příjmy	1 859	2 074	2 140	2 279	2 464	2 163
<i>daně a poplatky</i>	115	113	113	115	114	114
<i>daň z příjmů</i>	797	939	991	1 093	1 120	988
<i>DPH</i>	871	921	929	963	1 098	956
<i>daň z nemovitých věcí</i>	75	100	106	108	133	104
2. Nedaňové příjmy	176	170	179	176	159	172
3. Kapitálové příjmy	45	0	113	31	0	38
4. Přijaté transfery (dotace)	256	242	118	422	363	280
Výdaje celkem (v tis. Kč)	2 087	2 377	2 542	2 303	2 934	2 449
Celkem příjmy – výdaje	248	109	7	605	52	204
Podíl DNV/příjmy (v%)	3,2%	4,0%	4,2%	3,7%	4,5%	3,9%

Zdroj: vlastní zpracování, dle údajů zveřejněných na Monitoru státní správy

Tabulka č. 3.13. zobrazuje příjmovou a výdajovou stránku obce Rejchartice v letech 2013–2017. Vidíme, že celkové hospodaření obce je každoročně s kladným zůstatkem. Z tabulky je patrné, že dochází každoročně k nárůstu daňových příjmů do rozpočtu obce, a to jak u daní sdílených, tak u daní svěřených. Daň z nemovitých věcí tvoří ve sledovaném období v rozpočtu obce průměrný podíl 3,9 % na celkových příjmech obce. Je také vidět, že na tomto území každoročně dochází ke zvýšení výnosu daně z nemovitých věcí. Je také zřejmé, že obec využívá každým rokem ve svém rozpočtu příjmy z dotací pro realizaci svých záměrů. Při celkovém zhodnocení rozpočtu obce vidíme, že dochází k pokrytí výdajů z příjmových prostředků, které má obec Rejchartice k dispozici. Výnos daně z nemovitých věcí je v rozpočtu stabilní a dochází k postupnému zvyšování do rozpočtu obce.

Obec Branná

Obec Branná se nachází v podhůří Jeseníků v okrese Šumperk v Olomouckém kraji. Dle ORP je dostupnost sídla 32 km. Obec vznikla již v roce 1282 jako obec Goldenstein (česky Kolštejn). Od roku 1947 se hovoří již o obci Branná, jehož název získala podle místní řeky Branné. Mezi hlavní památkové objekty obce patří Hrad Kolštejn a Kostel Archanděla Michaela. Ty jsou od roku 1992 pro svou historickou hodnotu chráněny a obec získala status městské památkové zóny. V současnosti má obec Branná jedno katastrální území s rozlohou 1 456 ha, které tvoří 593 ha zemědělské půdy a 863 ha nezemědělské půdy. Obec dle ČSÚ k 1. 1. 2018 eviduje 269 obyvatel. Jelikož se jedná o jedno z nejlépe hodnocených podhorských středisek turistiky a zimních sportů v Jeseníkách, snaží se obec Branná zlepšit podmínky cestovního ruchu prostřednictvím realizace menších i velkých projektů Evropské unie a dotací ze strukturálních fondů. K vybavenostem obce patří samospráva obce, ubytovací a restaurační služby, obchody, lékař, místní knihovna a pošta. V obci je zřízena mateřská škola, ale není zde základní škola. V obci se nachází pozemky ostatních ploch, podnikatelské stavby a chaty.

Tabulka č. 3.14. Přehled rozpočtu obce Branná v roce 2013–2017

OBEC BRANNÁ	2013	2014	2015	2016	2017	Průměr
Počet obyvatel	295	294	297	291	282	292
Příjmy celkem (v tis. Kč)	5 617	10 244	6 223	6 160	6 651	6 979
1. Daňové příjmy	3 813	3 876	4 352	4 683	4 856	4 316
<i>daně a poplatky</i>	392	340	398	414	413	391
<i>daň z příjmů</i>	1 602	1 647	20 164	2 286	2 192	5 578
<i>DPH</i>	1 448	1 538	1 440	1 618	1 789	1 567
<i>daň z nemovitých věcí</i>	371	350	351	365	462	380
2. Nedaňové příjmy	1 481	1 452	1 295	1 295	1 509	1 406
3. Kapitálové příjmy	84	196	71	61	159	114
4. Přijaté transfery (dotace)	239	4 720	504	121	127	1 142
Výdaje celkem (v tis. Kč)	5 025	11 041	8 438	6 060	5 746	7 262
Celkem příjmy – výdaje	592	-797	-2 215	100	905	-283
Podíl DNV/příjmy (v %)	6,6%	3,4%	5,6%	5,9%	6,9%	5,7%

Zdroj: vlastní zpracování, dle údajů zveřejněných na Monitoru státní správy

Tabulka č. 3.14. ukazuje rozpočtovou stránku obce Branná v letech 2013–2017. Je vidět skutečnost, že v roce 2014 a 2015 měla obec Branná záporný zůstatek hospodaření. Z tabulky vyplývá, že dochází nejenom k vyšším výdajům obce; ty se zvedly o 120 % v porovnání s rokem 2013–2014, ale došlo v roce 2014 i k velkému zvýšení příjmu dotací do obecního rozpočtu. Je také patrné, že výnos daňových příjmů se každým rokem v rozpočtu obce zvyšuje. Pokud zhodnotíme výnos daně z nemovitých věcí v rozpočtu obce, je vidět u této daně snížení v roce 2014, ale již v následujícím období dochází opět k postupnému zvyšování. Podíl daně z nemovitých věcí činí k celkovým příjmům obce ve sledovaném období v průměru 5,7 %. Můžeme sledovat, že v roce 2017 došlo ke zvýšení výnosu daně z nemovitých věcí o 97 tis. Kč, což zvýšilo podíl daně z nemovitých věcí na celkových příjmech obce již na 6,9 %. Ke zhodnocení rozpočtu obce Branná můžeme říci, že i když obec měla v letech 2014 a 2015 zvýšené výdaje z důvodů vyšších investic do obecního majetku, výnos daně z nemovitých věcí je v tomto období relativně stabilní a zvyšující.

Obec Dolní Studénky

Obec Dolní Studénky se nachází zhruba 3,5 km od okresního města Šumperk v Olomouckém kraji. Obec Dolní Studénky se v písemných pramenech prvně zapsaly roku 1353. V nejstarších zemských deskách se hovoří o obci Studenka. Od roku 1924 se ustálil název Dolní Studénky. Obec Dolní Studénky má jedno katastrální území o rozloze 853 ha, které tvoří 451 ha zemědělské půdy a 402 ha nezemědělské půdy. Dle evidence ČSÚ je k 1. 1. 2018 v evidenci 1 357 obyvatel. V současnosti obec zřizuje dvě mateřské školky a základní školu. K vybavenosti obce patří samospráva obce, zdravotnické zařízení, pošta, místní knihovna a neziskové organizace. V obci se nejvíce nachází zemědělská půda a rodinné domy.

Tabulka č. 3.15. Přehled rozpočtu obce Dolní Studénky v letech 2013–2017

OBEC DOLNÍ STUDÉNKY	2013	2014	2015	2016	2017	Průměr
Počet obyvatel	1 294	1 287	1 273	1 288	1 330	1 294
Příjmy celkem (v tis. Kč)	18 639	19 029	24 944	17 212	19 524	19 870
1. Daňové příjmy	12 095	13 222	13 399	14 855	15 704	13 855
<i>daně a poplatky</i>	1 081	948	964	890	864	949
<i>daň z příjmů</i>	5 131	6 050	5 774	7 377	7 282	6 323
<i>DPH</i>	5 263	5 588	5 993	5 912	6 876	5 926
<i>daň z nemovitých věcí</i>	619	636	668	677	681	656
2. Nedaňové příjmy	2 129	2 302	2 088	1 923	2 782	2 245
3. Kapitálové příjmy	11	3	0	0	22	7
4. Přijaté transfery (dotace)	4 404	3 502	9 457	434	1 017	3 763
Výdaje celkem (v tis. Kč)	21 364	24 224	16 014	15 553	17 334	18 898
Celkem příjmy – výdaje	-2 725	-5 195	8 930	1 659	2 190	972
Podíl DNV/příjmy (v %)	3,3%	3,3%	2,7%	3,9%	3,5%	3,3%

Zdroj: vlastní zpracování, dle údajů zveřejněných na Monitoru státní správy

Tabulka č. 3.15. ukazuje příjmovou a výdajovou stránku rozpočtu obce Dolní Studénky v letech 2013–2017. Je patrné, že hospodaření obce v letech 2013 a 2014 bylo se záporným zůstatkem. V tomto období jsou zaznamenány vysoké výdaje v rozpočtu obce, které se v následujících letech postupně snižují. Je patrné, že u této obce dochází ke kolísajícím příjmům u dotací. V roce 2015 obec přijala do svého rozpočtu dotace ve výši 9 457 tis. Kč a v roce 2016 snížila příjem dotací na 434 tis. Kč, což činí snížení o 9 023 tis. Kč. Naopak daňové příjmy, ale i výnos daně z nemovitých věcí má v obecním rozpočtu každoročně vzrůstající tendenci. Zhodnocením výnosu daně z nemovitých věcí vidíme, že podíl daně z nemovitých věcí ve sledovaném období činí k celkovým daňovým příjmům v průměru 3,3 %. Je opět patrné, že i když obec má v rozpočtu velkou výdajovou stránku, výnos daně z nemovitých věcí je opět v obecním rozpočtu stabilní, vzrůstající a opodstatněný příjem v rozpočtu obce.

Město Šumperk

Šumperk je okresním městem na severu Moravy v Olomouckém kraji. Toto město leží na okraji Jeseníků na řece Desné. Dle ČSÚ k 1. 1. 2018 zde žije 26 151 obyvatel. Založení města Šumperka spadá do období vrcholu velké kolonizace ve 13. století. Ve městě se usadil Dominikánský řád, který na okraji města založil klášter a kostel Zvěstování Panny Marie. Město roku 1507 získal do svého vlastnictví rod Zeirotínů, které zde učinili své reprezentativní rodové sídlo. Město Šumperk je nechvalně znám svými proslulými čarodějnickými procesy z let 1679–1694, kterým padlo za oběť 25 obyvatel tohoto města. V současnosti je Šumperk prohlášen městskou památkovou zónou. Městu Šumperk se pro umožňující přístup do různých částí Jeseníků pro svoji kulturní a turistickou oblast říká „Živá brána Jeseníků“. Město Šumperk má tři katastrální území o velikosti 2 788 ha, které tvoří 1 312 ha zemědělské půdy a 1 477 ha nezemědělské půdy. Ve městě je plná občanská vybavenost, restaurační zařízení, hotelové služby a obchodní centrum. V Šumperku se nejvíce nachází podnikatelské stavby, bytové jednotky a rodinné domy.

Tabulka č. 3.16. Přehled rozpočtu města Šumperk v letech 2013–2017

MĚSTO ŠUMPERK	2013	2014	2015	2016	2017	Průměr
Počet obyvatel	26 870	26 806	26 697	26 478	26 305	26 631
Příjmy celkem (v tis. Kč)	515 211	518 885	528 928	555 101	595 750	542 775
1. Daňové příjmy	328 637	342 284	352 815	374 047	404 755	360 508
<i>daně a poplatky</i>	55 299	54 219	53 986	56 966	64 162	56 926
<i>daň z příjmů</i>	138 686	146 830	158 002	169 443	176 099	157 812
<i>DPH</i>	119 653	126 283	125 876	132 465	149 104	130 676
<i>daň z nemovitých věcí</i>	14 999	14 952	14 952	15 173	15 390	15 093
2. Nedaňové příjmy	78 686	83 507	79 056	98 760	96 429	87 288
3. Kapitálové příjmy	15 858	12 745	3 912	6 769	11 402	10 137
4. Přijaté transfery (dotace)	92 031	80 349	93 145	75 525	83 164	84 843
Výdaje celkem (v tis. Kč)	463 671	506 130	532 150	511 124	742 603	551 136
Celkem příjmy – výdaje	51 540	12 755	-3 222	43 977	-146 853	-8 361
Podíl DNV/příjmy (v %)	2,9%	2,9%	2,8%	2,7%	2,6%	2,8%

Zdroj: vlastní zpracování, dle údajů zveřejněných na Monitoru státní správy

Tabulka č. 3.16. zobrazuje příjmovou a výdajovou stránku města Šumperk v letech 2013–2017. Je patrné, že v letech 2013, 2014 a 2016 bylo hospodaření rozpočtu města s kladným zůstatkem. V letech 2015 a 2017 došlo k zápornému zůstatku hospodaření, kdy došlo k překročení příjmové stránky v rozpočtu. Je patrné, že v roce 2017 překročily výdaje v rozpočtu příjmovou stránku o 146 853 tis. Kč. I když daňové příjmy v rozpočtu tohoto města vykazují každým rokem vyšší výnos, výdaje na pokrytí záměrů města jsou také každým rokem vzrůstající. Je patrné, že v rozpočtu města je každoročně zvyšující příjem i u dotací, který však netvoří podstatnou část příjmové stránky v rozpočtu. Největší část příjmů v rozpočtu města tvoří daňové příjmy, a to u daně z příjmů. Zaměřením se na výnos daně z nemovitých věcí v rozpočtu města je zřejmé, že dochází k mírnému zvýšení výnosu v letech 2016 a 2017 a to o 217 tis. Kč. V roce 2014 a 2015 je výnos stejný, ale mezi rokem 2013–2014 došlo u této daně ke snížení o 47 tis. Kč. Je patrné, že ve sledovaném období podíl daně z nemovitých věcí na celkových příjmech rozpočtu tvoří v průměru pouze 2,7 %. Ze zhodnocení výnosu daně z nemovitých věcí v rozpočtu města je zřejmé, že přispívá v rozpočtu města ke zvýšení příjmů, ale výnos této daně tvoří pouze malou část.

Tabulka č. 3.17. Přehled průměrného rozpočtu obcí za období 2013–2017

OBCE	Rejchartice	Branná	Dolní Studénky	Šumperk
Počet obyvatel	189	292	1 294	26 631
Příjmy celkem (v tis. Kč)	2 653	6 979	19 870	542 775
1. Daňové příjmy	2 163	4 316	13 855	360 508
<i>daně a poplatky</i>	114	391	949	56 926
<i>daň z příjmů</i>	988	5 578	6 323	157 812
<i>DPH</i>	956	1 567	5 926	130 676
<i>daň z nemovitých věcí</i>	104	380	656	15 093
2. Nedaňové příjmy	172	1 406	2 245	87 288
3. Kapitálové příjmy	38	114	7	10 137
4. Přijaté transfery (dotace)	280	1 142	3 763	84 843
Výdaje celkem (v tis. Kč)	2 449	7 262	18 898	551 136
Celkem příjmy – výdaje	204	-283	972	-8 361
Podíl DNV/příjmy (v %)	3,9%	5,7%	3,3%	2,8%

Zdroj: vlastní zpracování, dle údajů zveřejněných na Monitoru státní správy

Tabulka č. 3.17. zobrazuje průměrné rozpočty čtyř obcí v letech 2013–2017. Je patrné, že podíly daně z nemovitých věcí k celkovým příjmům obce tvoří jinou výši. Nejmenší podíl daně z nemovitých věcí zaznamenává město Šumperk, který činí pouze 2,8 % v rozpočtu, a naopak největší podíl daně z nemovitých věcí je patrný u obce Branná, který tvoří 5,7 % v rozpočtu obce.

4. ZHODNOCENÍ MOŽNOSTÍ VYUŽITÍ ZMĚN ZÁKONA O DANI Z NEMOVITÝCH VĚCÍ VYBRANÝMI OBCEMI

V této části bude proveden hlavní cíl bakalářské práce. Na vzorku čtyř vybraných obcí Olomouckého kraje bude předvedena metodika výpočtu zavedení jednotlivých zákonných koeficientů, které obce mohou na svém území stanovit na základě vydané obecně závazné vyhlášky a tím mohou zvýšit výnos daně z nemovitých věcí v rozpočtu své obce. Následně budou porovnány předpokládané (modelové) výnosy se skutečnými příjmy obce pro rok 2017.

4.1. Modelové příklady výpočtů zvýšení výnosu daně z nemovitých věcí v rozpočtu obce

Pro modelové příklady použijeme čtyři vybrané obce, u kterých budou provedeny výpočty zvýšení příjmu daně z nemovitých věcí po zavedení různých zákonných koeficientů pro rok 2017. Čtyři vybrané obce neměly na svém území zaveden žádný z možných koeficientů. Pro modelování a vysvětlení výpočtu budou použita dostupná data rozpočtu obce z databáze uveřejněné na informačním portále státní správy MONITOR, poskytnutá data relativních výnosů podle druhů nemovitých věcí za rok 2017 vybraných obcí získané z Finančního úřadu pro Olomoucký kraj a zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů k 1. 1. 2017.

Tabulka č. 4.1. Označení pozemků dle ZDNL

Označení	Druhy pozemků
A	orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad
B	trvalý travní porost
C	hospodářský les
D	rybník s intenzivním a průmyslovým chovem ryb
E	zastavěná plocha a nádvoří
F	stavební pozemek
G	ostatní plocha
	Zpevněné plochy pozemků, užívané k podnikání nebo v souvislosti s ním:
X	zemědělská prvovýroba, lesní a vodní hospodářství
Y	průmysl, stavebnictví, doprava, energetika, ostatní zemědělská výroba, ostatní druhy podnikání

Zdroj: vlastní zpracování, dle zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí

V Tabulce č. 4.1. jsou vyobrazeny druhy pozemků a jejich označení, které jsou využívány při výpočtu daně z nemovitých věcí a které se uvádějí v daňovém přiznání. Tato označení budou použita pro snadnější pochopení výpočtu. Každý druh pozemku a jejich jednotlivé sazby jsou označeny písmeny A–Y.

Tabulka č. 4.2. Označení staveb a jednotek dle ZDNV

Označení	Druhy staveb
H	budova obytného domu
I	ostatní budova tvořící příslušenství k budově obytného domu
J	budova pro rodinnou rekreaci včetně budov rodinných domů využívaných pro rekreaci
K	budova tvořící doplňkovou funkci k budově pro rodinnou rekreaci
L	garáž vystavěná odděleně od obytného domu
M	podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství
N	podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zem. výrobě
O	ostatní druhy podnikání
P	ostatní zdanitelná stavba
Jednotky	převažující část podlahové plochy užívána:
R	pro bydlení (byt)
S	pro podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství
T	pro podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zem. výrobě
U	pro ostatní druhy podnikání
V	garáž
Z	ostatní jednotka

Zdroj: vlastní zpracování, dle zákona č. 388/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí

V Tabulce č. 4.2. jsou vyobrazeny druhy staveb a jednotek a jejich označení, které jsou využívány při výpočtu daně z nemovitých věcí a které se uvádějí v daňovém přiznání. Každý druh staveb, jednotek a jejich jednotlivé sazby jsou označeny písmeny H–Z.

Na modelových příkladech budou uplatněny různé varianty koeficientů a jejich řešení, jak dosáhnout zvýšení příjmu v rozpočtu obce. Budou zavedeny tyto koeficienty:

- zvýšený koeficient polohové renty
- obecní koeficient 1,5
- místní koeficient s hodnotou 2, 3, 4, 5
- kombinace všech těchto koeficientů

Obec může pro jednotlivé části obce zvýšit koeficient polohové renty o jednu kategorii nebo snížit o jednu až tři kategorie. V modelových příkladech bude zaveden pouze zvýšený koeficient. Místní koeficient může být zaveden na celém území obce jen s jednou hodnotou. Na modelových příkladech provedeme výpočet pro všechny hodnoty místního koeficientu. Kombinací zavedení všech těchto koeficientů zhodnotíme celkový finanční přínos daně z nemovitých věcí v rozpočtu dané obce. Poslední kombinací, kterou by mohly obce využít, je stanovit na daném území zvýšenou polohovou rentu, obecní koeficient 1,5 a současně i místní koeficient. Jelikož je nepravděpodobné, že by tuto variantu obce využily na svém území, nebude se tato bakalářská práce tímto modelem zabývat.

4.1.1. Obec Rejchartice

Jak již bylo zmíněno, obec Rejchartice nemá na svém území zaveden žádný z možných koeficientů. Dle § 6 odst. 4 ZDNOV je obec dle posledního sčítání lidu z roku 2011, zařazena do kategorie základních koeficientů velikostní skupiny obce do 1 000 obyvatel, jejíž základní **polohový koeficient je 1,0** (viz. Tabulka č. 3.4.). Obec může zvýšit základní polohový koeficient na **1,4** (viz. Tabulka č. 3.6.) a to pouze u druhu pozemků **F** a druhu staveb **H, I**. Dále pak může obec stanovit obecní koeficient **1,5** jednotlivě u druhu stavby **J, K, L, M** nebo společně pro všechny tyto nemovité věci. Poslední z možností zvýšení příjmů je stanovit na celém území místní koeficient v hodnotě **2, 3, 4** nebo **5**. **Relativní výnos** daně z nemovitých věcí v roce 2017 činí v rozpočtu obce **102 516 Kč**.

Následující tabulka zachycuje změnu výše výnosu daně z nemovitých věcí pro různé zavedené koeficienty obce Rejchartice. Příjmy a přírůstky jsou vyobrazeny barevně, konkrétně modrou barvou po zavedení zvýšené polohové renty, oranžovou barvou po zavedení obecního koeficientu a zelenou barvou po zavedení místního koeficientu.

Tabulka č. 4.3. Příjem obce Rejchartice v roce 2017 s využitím koeficientů

označení dle DNV	relativní výnos		polohová renta			obecní koeficient			místní koeficient				
	%	Kč	rok 2017	zvýšení	zvýšení v Kč	rok 2017	1,5	zvýšení v Kč	rok 2017	zvýšení v Kč			
										2	3	4	5
A	8,06	8 263	-		8 263	-		8 263	-	8 263	8 263	8 263	8 263
B	9,36	9 596	-		9 596	-		9 596	-	9 596	9 596	9 596	9 596
C	14,37	14 732	-		14 732	-		14 732	0	29 464	44 196	58 928	73 660
E	4,11	4 214	-		4 214	-		4 214	0	8 428	12 642	16 856	21 070
F	0,16	165	1	1,4	231	-		165	0	330	495	660	825
G	24,70	25 323	-		25 323	-		25 323	0	50 646	75 969	101 292	126 615
H	17,73	18 178	1	1,4	25 449	-		18 178	0	36 356	54 534	72 712	90 890
I	3,94	4 040	1	1,4	5 656	-		4 040	0	8 080	12 120	16 160	20 200
J	10,82	11 093	-		11 093	0	1,5	16 640	0	22 186	33 279	44 372	55 465
K	0,37	380	-		380	0	1,5	570	0	760	1 140	1 520	1 900
L	2,04	2 092	-		2 092	0	1,5	3 138	0	4 184	6 276	8 368	10 460
M	1,62	1 661	-		1 661	0	1,5	2 492	0	3 322	4 983	6 644	8 305
P	2,71	2 779	-		2 779	-		2 779	0	5 558	8 337	11 116	13 895
Příjem	100,0	102 516			111 469			110 129		187 173	271 830	356 487	441 144
Přírůstek celkem (Kč)					8 953			7 613		84 657	169 314	253 971	338 628
Zvýšení (%)					8,73%			7,43%		82,58%	165,16%	247,74%	330,32%

Zdroj: vlastní zpracování, dle poskytnutých dat FÚ pro Olomoucký kraj

Z Tabulky č. 4.3. je patrné, že po zavedení zvýšené polohové renty 1,4 u nemovitých věcí F, H, I bude přírůstek daně z nemovitých věcí činit 8 953 Kč, což činí zvýšení 8,73 %. Zavedením obecního koeficientu 1,5 u všech nemovitých věcí společně pro J, K, L, M, by činil přírůstek do obecního rozpočtu 7 613 Kč, což je 7,43 %. V případě, že by obec zavedla na svém území některý z místních koeficientů, mohl by přírůstek daně z nemovitých věcí dosáhnout zavedením koeficientu s hodnotou 2 více než 82 % a v případě zavedení koeficientu s hodnotou 5 až 330 %. V tabulce jsou zobrazeny celkové příjmy a přírůstky za předpokladu využití místního koeficientu 2, 3, 4, 5.

Pokud by se obec rozhodla na svém území zavést současně pro jednotlivé druhy nemovitých věcí zvýšenou polohovou rentu 1,4 a současně místní koeficient s hodnotou 2, 3, 4 nebo 5, mohla by zvýšit svůj příjem maximálně až o 374 %. Pokud by zavedla obecní koeficient 1,5 a místní koeficient, a to s hodnotou 2, 3, 4 nebo 5, mohla by zvýšit svůj příjem do obecního rozpočtu v maximální výši až o 367 %. Zvýšení příjmů po zavedení kombinací koeficientů zachycuje následující tabulka.

Tabulka č. 4.4. Zvýšení příjmů obce Rejchartice zavedením kombinace koeficientů

dle DNV	Zvýšení po uplatnění místního koeficientu							
	u zvýšené polohové renty (1,4)				u obecního koeficientu (1,5)			
	<i>MK 2</i>	<i>MK 3</i>	<i>MK 4</i>	<i>MK 5</i>	<i>MK 2</i>	<i>MK 3</i>	<i>MK 4</i>	<i>MK 5</i>
A	8 263	8 263	8 263	8 263	8 263	8 263	8 263	8 263
B	9 596	9 596	9 596	9 596	9 596	9 596	9 596	9 596
C	29 464	44 196	58 928	73 660	29 464	44 196	58 928	73 660
E	8 428	12 642	16 856	21 070	8 428	12 642	16 856	21 070
F	462	693	924	1 155	330	495	660	825
G	50 646	75 969	101 292	126 615	50 646	75 969	101 292	126 615
H	50 898	76 347	101 796	127 245	36 356	54 534	72 712	90 890
I	11 312	16 968	22 624	28 280	8 080	12 120	16 160	20 200
J	22 186	33 279	44 372	55 465	33 280	49 920	66 560	83 200
K	760	1 140	1 520	1 900	1 140	1 710	2 280	2 850
L	4 184	6 276	8 368	10 460	6 276	9 414	12 552	15 690
M	3 322	4 983	6 644	8 305	4 984	7 476	9 968	12 460
P	5 558	8 337	11 116	13 895	5 558	8 337	11 116	13 895
Příjem	205 079	298 689	392 299	485 909	202 401	294 672	386 943	479 214
Přírůstek Kč	102 563	196 173	289 783	383 393	99 885	192 156	284 427	376 698
Zvýšení %	100,05%	191,36%	282,67%	373,98%	97,43%	187,44%	277,45%	367,45%

Zdroj: vlastní zpracování, dle poskytnutých dat FÚ pro Olomoucký kraj

V Tabulce č. 4.4. je zobrazen finanční přínos obce při zavedení kombinace různých koeficientů na daném území. Je patrné, že v případě zavedení zvýšené polohové renty na 1,4 a současně zavedení místního koeficientu ať v hodnotě 2, 3, 4 nebo 5, bude finanční přínos pro danou obec nepatrně vyšší, než kdyby byl zaveden obecní koeficient 1,5 a současně i místní koeficient.

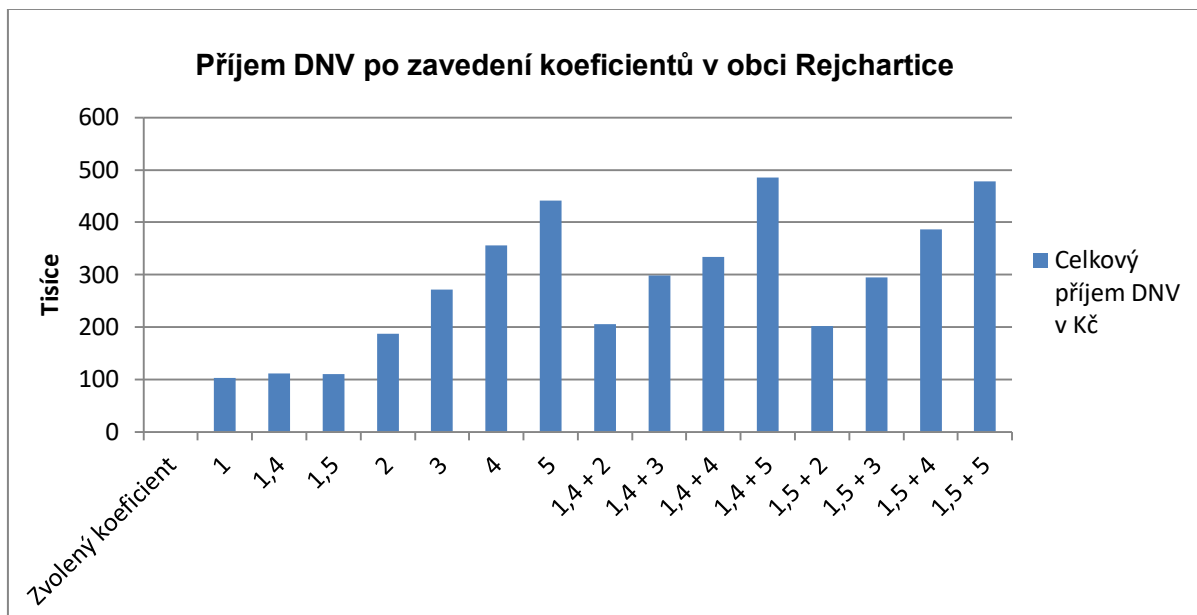
Tabulka č. 4.5. Finanční přínos obce Rejchartice zavedením koeficientů

Zvolený koeficient	Přírůstek DNV při uplatnění v Kč	Celkový příjem DNV v Kč	Zvýšení DNV v %	Podíl DNV/celkové příjmy obce v %
1	0	102 516	0	3,47%
1,4	8 953	111 469	8,73%	3,76%
1,5	7 613	110 129	7,43%	3,72%
2	84 657	187 173	82,58%	6,16%
3	169 314	271 830	165,16%	8,70%
4	253 971	356 487	247,74%	11,11%
5	338 628	441 144	330,32%	13,39%
1,4 + 2	102 563	205 079	100,05%	6,71%
1,4 + 3	196 173	298 689	191,36%	9,48%
1,4 + 4	289 783	392 299	282,67%	12,09%
1,4 + 5	383 393	485 909	373,98%	14,55%
1,5 + 2	99 885	202 401	97,43%	6,62%
1,5 + 3	192 156	294 672	187,44%	9,36%
1,5 + 4	284 427	386 943	277,45%	11,94%
1,5 + 5	376 698	479 214	367,45%	14,38%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 4.5. zaznamenává shrnutí finančního přínosu obce Rejchartice v roce 2017 po zavedení jednotlivých zákonných koeficientů nebo jejich možných kombinací. Je patrné, o jaký přírůstek by obec navýšila svůj příjem a jaký by byl celkový příjem daně z nemovitých věcí v rozpočtu obce v roce 2017. Největší výnos daně z nemovitých věcí pro danou obec je patrný po zavedení kombinace koeficientů 1,4+5; což činí 485 909 Kč a zvýšení činí až o 374 %. V případě této zvolené varianty, by se zvýšil průměrný podíl daně z nemovitých věcí na celkových příjmech obce na 14,55 %. Podíl DNV na celkových příjmech obce byl přepočítán na základě dat relativního výnosu daně z nemovitých věcí na skutečné celkové příjmy v rozpočtu obce.

Obrázek č. 4.1. Příjem DNV v rozpočtu obce Rejchartice po zavedení koeficientů

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek č. 4.1. graficky znázorňuje příjem daně z nemovitých věcí po zavedení jednotlivých koeficientů v obci Rejchartice. Je patrný největší výnos u zvoleného koeficientu 1,4+5.

4.1.2. Obec Branná

Obec Branná nemá na svém území zaveden žádný z možných koeficientů. Dle § 6 odst. 4 ZDNV je obec, dle posledního sčítání lidu z roku 2011, zařazena do kategorie základních koeficientů velikostní skupiny obce do 1 000 obyvatel, jejíž základní **polohový koeficient je 1,0** (viz. Tabulka č. 3.4.). Obec může zvýšit základní polohový koeficient na **1,4** (viz. Tabulka č. 3.6.) a to pouze u druhu pozemků **F** a druhu staveb **H, I** a jednotek **R**. Dále pak může obec stanovit obecní koeficient **1,5** jednotlivě u druhu stavby **J, K, L, M, O** a jednotek **U, V** nebo společně pro všechny tyto nemovité věci. Poslední z možností zvýšení příjmů je stanovit na celém území místní koeficient v hodnotě **2, 3, 4** nebo **5**. **Relativní výnos** daně z nemovitých věcí v roce 2017 činí v rozpočtu obce **395 631 Kč**. Následující tabulka znázorňuje zavedení jednotlivých koeficientů a zaznamenává zvýšení výnosu daně z nemovitých věcí v rozpočtu obce.

Tabulka č. 4.6. Příjem obce Branná v roce 2017 s využitím koeficientů

označení dle DNV	relativní výnos		polohová renta			obecní koeficient			místní koeficient				
	%	Kč	rok 2017	zvýšení	zvýšení v Kč	rok 2017	1,5	zvýšení v Kč	rok 2017	zvýšení v Kč			
										2	3	4	5
A	0,15	593	-		593	-		593	-	593	593	593	593
B	6,48	25 637	-		25 637	-		25 637	-	25 637	25 637	25 637	25 637
C	13,31	52 658	-		52 658	-		52 658	0	105 316	157 974	210 632	263 290
E	0,97	3 838	-		3 838	-		3 838	0	7 676	11 514	15 352	19 190
F	0,44	1 741	1	1,4	2 437	-		1 741	0	3 482	5 223	6 964	8 705
G	31,20	123 438	-		123 438	-		123 438	0	246 876	370 314	493 752	617 190
H	7,19	28 446	1	1,4	39 824	-		28 446	0	56 892	85 338	113 784	142 230
I	0,74	2 928	1	1,4	4 099	-		2 928	0	5 856	8 784	11 712	14 640
J	7,12	28 169	-		28 169	0	1,5	42 254	0	56 338	84 507	112 676	140 845
K	0,55	2 176	-		2 176	0	1,5	3 264	0	4 352	6 528	8 704	10 880
L	1,12	4 431	-		4 431	0	1,5	6 647	0	8 862	13 293	17 724	22 155
M	3,54	14 005	-		14 005	0	1,5	21 008	0	28 010	42 015	56 020	70 025
O	23,64	93 527	-		93 527	0	1,5	140 291	0	187 054	280 581	374 108	467 635
P	1,27	5 025	-		5 025	-		5 025	0	10 050	15 075	20 100	25 125
R	0,98	3 877	1	1,4	5 428	-		3 877	0	7 754	11 631	15 508	19 385
U	0,45	1 780			1 780	0	1,5	2 670	0	3 560	5 340	7 120	8 900
V	0,15	593	-		593	0	1,5	890	0	1 186	1 779	2 372	2 965
Y	0,70	2 769	-		2 769	-		2 769	0	5 538	8 307	11 076	13 845
Příjem	100,0	395 631			410 428			467 972		765 032	1 134 433	1 503 834	1 873 235
Přírůstek celkem(v Kč)					14 797			72 341		369 401	738 802	1 108 203	1 477 604
Zvýšení (v %)					3,74%			18,28%		93,37%	186,74%	280,11%	373,48%

Zdroj: vlastní zpracování, dle poskytnutých dat FÚ pro Olomoucký kraj

Z Tabulky č. 4.6. je patrné, že po zavedení zvýšené polohové renty 1,4 u nemovitých věcí F, H, I, R bude přírůstek daně z nemovitých věcí činit 14 797 Kč, což činí zvýšení o 3,74 %. Zavedením obecního koeficientu 1,5 u všech nemovitých věcí společně J, K, L, M, O, U, V by činil přírůstek do obecního rozpočtu 72 341 Kč, což činí zvýšení o 18,28 %. V případě, že by obec zavedla na svém území jeden z místních koeficientů, mohl by přírůstek dosáhnout zavedením koeficientu s hodnotou 2 více než 93 % a v případě zavedení koeficientu s hodnotou 5 až 373 %. V tabulce jsou zobrazeny celkové příjmy a přírůstky za předpokladu využití místního koeficientu 2, 3, 4, 5.

Zvýšení příjmů po zavedení kombinace koeficientů zachycuje následující tabulka.

Tabulka č. 4.7. Zvýšení příjmů obce Branná zavedením kombinace koeficientů

dle DNV	Zvýšení po uplatnění místního koeficientu							
	u zvýšené polohové renty (1,4)				u obecního koeficientu (1,5)			
	MK 2	MK 3	MK 4	MK 5	MK 2	MK 3	MK 4	MK 5
A	593	593	593	593	593	593	593	593
B	25 637	25 637	25 637	25 637	25 637	25 637	25 637	25 637
C	105 316	157 974	210 632	263 290	105 316	157 974	210 632	263 290
E	7 676	11 514	15 352	19 190	7 676	11 514	15 352	19 190
F	4 874	7 311	9 748	12 185	3 482	5 223	6 964	8 705
G	246 876	370 314	493 752	617 190	246 876	370 314	493 752	617 190
H	79 648	119 472	159 296	199 120	56 892	85 338	113 784	142 230
I	8 198	12 297	16 396	20 495	5 856	8 784	11 712	14 640
J	56 338	84 507	112 676	140 845	84 508	126 762	169 016	211 270
K	4 352	6 528	8 704	10 880	6 528	9 792	13 056	16 320
L	8 862	13 293	17 724	22 155	13 294	19 941	26 588	33 235
M	28 010	42 015	56 020	70 025	42 016	63 024	84 032	105 040
O	187 054	280 581	374 108	467 635	280 582	420 873	561 164	701 455
P	10 050	15 075	20 100	25 125	10 050	15 075	20 100	25 125
R	10 856	16 284	21 712	27 140	7 754	11 631	15 508	19 385
U	3 560	5 340	7 120	8 900	5 340	8 010	10 680	13 350
V	1 186	1 779	2 372	2 965	1 780	2 670	3 560	4 450
Y	5 538	8 307	11 076	13 845	5 538	8 307	11 076	13 845
Příjem	794 624	1 178 821	1 563 018	1 947 215	909 718	1 351 462	1 793 206	2 234 950
Přírůstek Kč	398 993	783 190	1 167 387	1 551 584	514 087	955 831	1 397 575	1 839 319
Zvýšení %	100,85%	197,96%	295,07%	392,18%	129,94%	241,60%	353,25%	464,91%

Zdroj: vlastní zpracování, dle poskytnutých dat FÚ pro Olomoucký kraj

Tabulka č. 4.7. zobrazuje zvýšení výnosu daně z nemovitých věcí v rozpočtu obce při zavedení různých kombinací koeficientů. Pokud by se obec rozhodla na svém území zavést současně pro jednotlivé druhy nemovitých věcí zvýšenou polohovou rentu 1,4 a současně místní koeficient s hodnotou 2, 3, 4, nebo 5, mohla by zvýšit svůj příjem z titulu daně z nemovitých věcí až o 392 %. Pokud by zavedla obecní koeficient 1,5 a místní koeficient, a to s hodnotou 2, 3, 4 nebo 5, mohla by zvýšit svůj příjem do obecního rozpočtu v maximální výši až o 465 %.

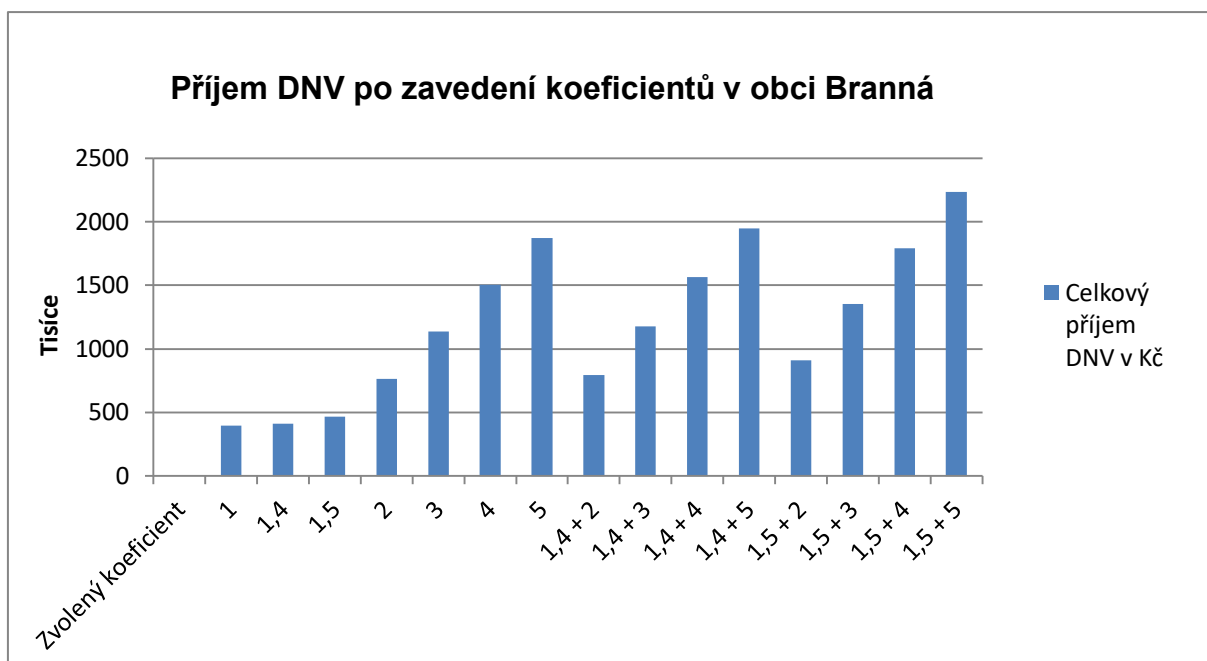
Tabulka č. 4.8. Finanční přínos obce Branná zavedením koeficientů

Zvolený koeficient	Přírůstek DNV při uplatnění v Kč	Celkový příjem DNV v Kč	Zvýšení DNV v %	Podíl DNV/celkové příjmy obce v %
1	0	395 631	0	6,01%
1,4	14 797	410 428	3,74%	6,22%
1,5	72 341	467 972	18,28%	7,03%
2	369 401	765 032	93,37%	11,00%
3	738 802	1 134 433	186,74%	15,49%
4	1 108 203	1 503 834	280,11%	19,55%
5	1 477 604	1 873 235	373,48%	23,23%
1,4 + 2	398 993	794 624	100,85%	11,38%
1,4 + 3	783 190	1 178 821	197,96%	16,00%
1,4 + 4	1 167 387	1 563 018	295,07%	20,16%
1,4 + 5	1 551 584	1 947 215	392,18%	23,93%
1,5 + 2	514 087	909 718	129,94%	12,82%
1,5 + 3	955 831	1 351 462	241,60%	17,92%
1,5 + 4	1 397 575	1 793 206	353,25%	22,47%
1,5 + 5	1 839 319	2 234 950	464,91%	26,53%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 4.8. zaznamenává shrnutí finančního přínosu obce Branná po zavedení jednotlivých zákonných koeficientů nebo jejich možných kombinací. Je patrné, o jaký přírůstek by obec navýšila svůj příjem v rozpočtu obce z titulu daně z nemovitých věcí zavedením jednotlivých koeficientů a jaký by byl celkový příjem daně z nemovitých věcí v rozpočtu obce v roce 2017. Největší výnos daně z nemovitých věcí pro danou obec je patrný po zavedení kombinace koeficientu 1,5+5; což činí výnos 2 234 950 Kč a zvýšení až o 464,91 %. V případě této zvolené varianty, by se zvýšil průměrný podíl daně z nemovitých věcí na celkových příjmech obce na 26,53 %. Podíl DNV na celkových příjmech obce byl přepočítán na základě dat relativního výnosu daně z nemovitých věcí na skutečné celkové příjmy v rozpočtu obce.

Obrázek č. 4.2. Příjem DNV v rozpočtu obce Branná po zavedení koeficientů

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek č. 4.2. graficky znázorňuje příjem daně z nemovitých věcí po zavedení jednotlivých koeficientů. Je patrný největší výnos při zvolení koeficientu 1,5+5.

4.1.3. Obec Dolní Studénky

Obec Dolní Studénky nemá na svém území také zaveden žádný z možných koeficientů. Dle § 6 odst. 4 ZDNL je obec dle posledního sčítání lidu z roku 2011, zařazena do kategorie základních koeficientů velikostní skupiny obce nad 1 000 obyvatel do 6 000 obyvatel, jejíž základní **polohový koeficient je 1,4** (viz. Tabulka č. 3.4.). Obec může zvýšit základní polohový koeficient na **1,6** (viz. Tabulka 3.6.) a to pouze u druhu pozemků **F** a druhu staveb **H, I** a jednotek **R**. Dále pak může obec stanovit obecní koeficient **1,5** jednotlivě u druhu stavby **J, K, L, M, N, O** a jednotek **V** nebo společně pro všechny tyto nemovité věci. Poslední z možností zvýšení příjmů je stanovit na celém území místní koeficient v hodnotě **2, 3, 4** nebo **5**. **Relativní výnos** daně z nemovitých věcí v roce 2017 činí v rozpočtu obce **695 517 Kč**. Následující tabulka znázorňuje zavedení jednotlivých koeficientů a zaznamenává zvýšení výnosu daně z nemovitých věcí v rozpočtu obce.

Tabulka č. 4.9. Příjem obce Dolní Studénky v roce 2017 s využitím koeficientů

označení dle DNV	relativní výnos		polohová renta			obecní koeficient			místní koeficient				
	%	Kč	rok 2017	zvýšení	zvýšení v Kč	rok 2017	1,5	zvýšení v Kč	rok 2017	zvýšení v Kč			
										2	3	4	5
A	26,89	187 091	-		187 091	-		187 091	-	187 091	187 091	187 091	187 091
B	2,51	17 497	-		17 497	-		17 497	-	17 497	17 497	17 497	17 497
C	4,36	30 355	-		30 355	-		30 355	0	60 710	91 065	121 420	151 775
D	0,07	487	-		487	-		487	0	974	1 461	1 948	2 435
E	1,88	13 076	-		13 076	-		13 076	0	26 152	39 228	52 304	65 380
F	0,88	6 121	1,4	1,6	6 996	-		6 121	0	12 242	18 363	24 484	30 605
G	8,06	56 059	-		56 059	-		56 059	0	112 118	168 177	224 236	280 295
H	26,19	182 156	1,4	1,6	208 178	-		182 156	0	364 312	546 468	728 624	910 780
I	4,04	28 099	1,4	1,6	32 113	-		28 099	0	56 198	84 297	112 396	140 495
J	1,23	8 555	-		8 555	0	1,5	12 833	0	17 110	25 665	34 220	42 775
K	0,01	70	-		70	0	1,5	105	0	140	210	280	350
L	3,06	21 283	-		21 283	0	1,5	31 925	0	42 566	63 849	85 132	106 415
M	2,34	16 275	-		16 275	0	1,5	24 413	0	32 550	48 825	65 100	81 375
N	9,88	68 717	-		68 717	0	1,5	103 076	0	137 434	206 151	274 868	343 585
O	1,57	10 920	-		10 920	0	1,5	16 380	0	21 840	32 760	43 680	54 600
P	1,03	7 164	-		7 164	-		7 164	0	14 328	21 492	28 656	35 820
R	1,21	8 416	1,4	1,6	9 618	-		8 416	0	16 832	25 248	33 664	42 080
V	0,11	765	-		765	0	1,5	1 148	0	1 530	2 295	3 060	3 825
X	0,25	1 739	-		1 739	-		1 739	0	3 478	5 217	6 956	8 695
Y	4,41	30 672	-		30 672	-		30 672	0	61 344	92 016	122 688	153 360
Příjem	100,0	695 517			727 630			758 810		1 186 446	1 677 375	2 168 304	2 659 233
Přírůstek celkem(v Kč)					32 113			63 293		490 929	981 858	1 472 787	1 963 716
Zvýšení (v %)					4,62%			9,10%		70,58%	141,17%	211,75%	282,34%

Zdroj: vlastní zpracování, dle poskytnutých dat FÚ pro Olomoucký kraj

Z Tabulky č. 4.9. je patrné, že po zavedení zvýšené polohové renty 1,6 u nemovitých věcí F, H, I, R bude přírůstek daně z nemovitých věcí činit 32 113 Kč, což činí zvýšení o 4,62 %. Zavedením obecního koeficientu 1,5 u všech nemovitých věcí společně J, K, L, M, N, O, V by činil přírůstek daně z nemovitých věcí v obecním rozpočtu 63 293 Kč, což činí zvýšení o 9,10 %. V případě, že by obec zavedla na svém území jeden z místních koeficientů, mohl by přírůstek dosáhnout zavedením koeficientu s hodnotou 2 více než 70 % a v případě zavedení koeficientu s hodnotou 5 až 282 %. V tabulce jsou zobrazeny celkové příjmy a přírůstky za předpokladu využití místního koeficientu 2, 3, 4, 5.

Zvýšení příjmů po zavedení kombinace koeficientů zachycuje následující tabulka.

Tabulka č. 4.10. Zvýšení příjmů obce Dolní Studénky zavedením kombinace koeficientů

dle DNV	Zvýšení po uplatnění místního koeficientu							
	u zvýšené polohové renty (1,6)				u obecního koeficientu (1,5)			
	MK 2	MK 3	MK 4	MK 5	MK 2	MK 3	MK 4	MK 5
A	187 091	187 091	187 091	187 091	187 091	187 091	187 091	187 091
B	17 497	17 497	17 497	17 497	17 497	17 497	17 497	17 497
C	60 710	91 065	121 420	151 775	60 710	91 065	121 420	151 775
D	974	1 461	1 948	2 435	974	1 461	1 948	2 435
E	26 152	39 228	52 304	65 380	26 152	39 228	52 304	65 380
F	13 992	20 988	27 984	34 980	12 242	18 364	24 484	30 605
G	112 118	168 177	224 236	280 295	112 118	168 177	224 236	280 295
H	416 356	624 534	832 712	1 040 890	364 312	546 468	728 624	910 780
I	64 226	96 339	128 452	160 565	56 198	84 297	112 396	140 495
J	17 110	25 665	34 220	42 775	25 666	38 499	51 332	64 165
K	140	210	280	350	210	315	420	525
L	42 566	63 849	85 132	106 415	63 850	95 775	127 700	159 625
M	32 550	48 825	65 100	81 375	48 826	73 239	97 652	122 065
N	137 434	206 151	274 868	343 585	206 152	309 228	412 304	515 380
O	21 840	32 760	43 680	54 600	32 760	49 140	65 520	81 900
P	14 328	21 492	28 656	35 820	14 328	21 492	28 656	35 820
R	19 236	28 854	38 472	48 090	16 832	25 248	33 664	42 080
V	1 530	2 295	3 060	3 825	2 296	3 444	4 592	5 740
X	3 478	5 217	6 956	8 695	3 478	5 217	6 956	8 695
Y	61 344	92 016	122 688	153 360	61 344	92 016	122 688	153 360
Příjem	1 250 672	1 773 714	2 296 756	2 819 798	1 313 036	1 867 261	2 421 484	2 975 708
Přírůstek Kč	555 155	1 078 197	1 601 239	2 124 281	617 519	1 171 744	1 725 967	2 280 191
Zvýšení %	79,82%	155,02%	230,22%	305,42%	88,79%	168,47%	248,16%	327,84%

Zdroj: vlastní zpracování, dle poskytnutých dat FÚ pro Olomoucký kraj

Tabulka č. 4.10. zobrazuje zvýšení výnosu daně z nemovitých věcí v rozpočtu obce při zavedení různých kombinací koeficientů. Pokud by se obec rozhodla na svém území zavést současně pro jednotlivé druhy nemovitých věcí zvýšenou polohovou rentu 1,6 a současně místní koeficient s hodnotou 2, 3, 4 nebo 5, mohla by zvýšit svůj příjem z titulu daně z nemovitých věcí maximálně až o 305 %. Pokud by zavedla obecní koeficient 1,5 a místní koeficient, a to s hodnotou 2, 3, 4 nebo 5, mohla by zvýšit svůj příjem do obecního rozpočtu v maximální výši až o 328 %.

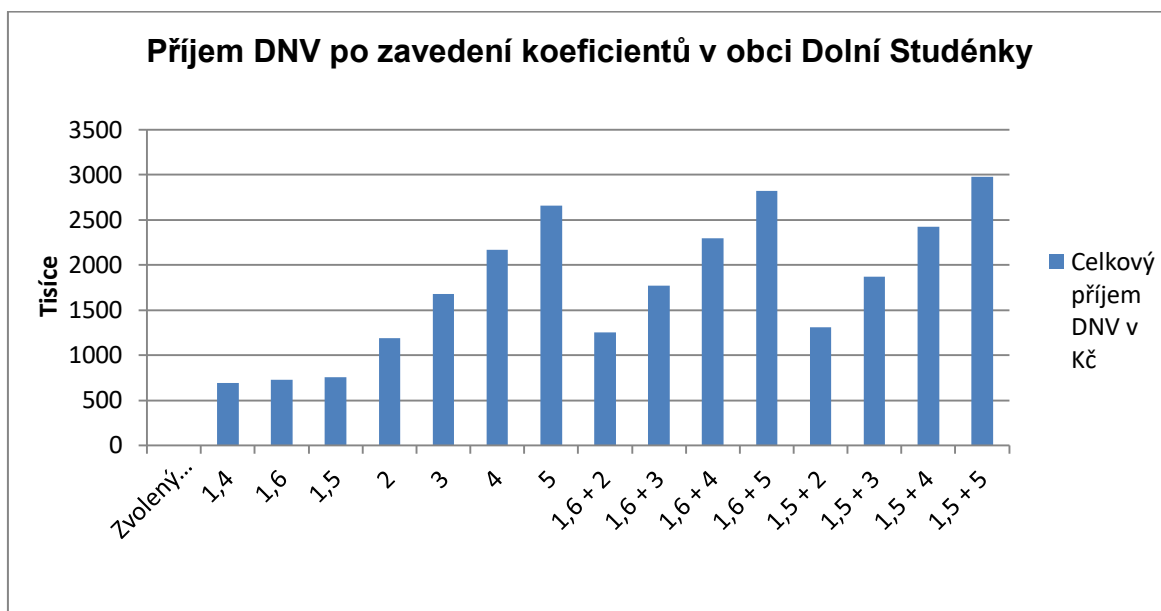
Tabulka č. 4.11. Finanční přínos obce Dolní Studénky zavedením koeficientů

Zvolený koeficient	Přírůstek DNV při uplatnění v Kč	Celkový příjem DNV v Kč	Zvýšení DNV v %	Podíl DNV/celkové příjmy obce v %
1,4	0	695 517	0	3,56%
1,6	32 113	727 630	4,62%	3,72%
1,5	63 293	758 810	9,10%	3,87%
2	490 929	1 186 446	70,58%	5,92%
3	981 858	1 677 375	141,17%	8,17%
4	1 472 787	2 168 304	211,75%	10,32%
5	1 963 716	2 659 233	282,34%	12,37%
1,6 + 2	555 155	1 250 672	79,82%	6,22%
1,6 + 3	1 078 197	1 773 714	155,02%	8,60%
1,6 + 4	1 601 239	2 296 756	230,22%	10,86%
1,6 + 5	2 124 281	2 819 798	305,42%	13,02%
1,5 + 2	617 519	1 313 036	88,79%	6,51%
1,5 + 3	1 171 744	1 867 261	168,47%	9,02%
1,5 + 4	1 725 967	2 421 484	248,16%	11,39%
1,5 + 5	2 280 191	2 975 708	327,84%	13,64%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 4.11. zaznamenává shrnutí finančního přínosu obce Dolní Studénky po zavedení jednotlivých zákonných koeficientů nebo jejich možných kombinací. Je patrné, o jaký přírůstek by obec navýšila svůj příjem v rozpočtu obce z titulu daně z nemovitých věcí zavedením jednotlivých koeficientů a jaký by byl celkový příjem daně z nemovitých věcí v rozpočtu obce v roce 2017. Největší výnos daně z nemovitých věcí pro danou obec je patrný po zavedení kombinace koeficientu 1,5+5; což činí výnos 2 975 708 Kč a zvýšení až o 327,84 %. V případě této zvolené varianty, by se zvýšil průměrný podíl daně z nemovitých věcí na celkových příjmech obce na 13,64 %. Podíl DNV na celkových příjmech obce byl přepočítán na základě dat relativního výnosu daně z nemovitých věcí na skutečné celkové příjmy v rozpočtu obce.

Obrázek č. 4.3. Příjem DNV v rozpočtu obce Dolní Studénky po zavedení koeficientů

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek č. 4.3. graficky znázorňuje příjem daně z nemovitých věcí po zavedení jednotlivých koeficientů. Největší výnos při zvolení koeficientu 1,5+5.

4.1.4. Město Šumperk

Město Šumperk nemá na svém území zaveden žádný z možných koeficientů. Dle § 6 odst. 4 ZDNL je obec dle posledního sčítání lidu z roku 2011, zařazena do kategorie základních koeficientů velikostní skupiny obce nad 25 000 obyvatel do 50 000 obyvatel, jejíž základní **polohový koeficient je 2,5** (viz. Tabulka č. 3.4.). Město může zvýšit základní polohový koeficient na **3,5** (viz. Tabulka č. 3.6.) a to pouze u druhu pozemků **F** a druhu staveb **H, I** a jednotek **R, Z**. Dále pak může město stanovit obecní koeficient **1,5** jednotlivě u druhu stavby **J, K, L, M, N, O** a jednotek **T, U, V** nebo společně pro všechny tyto nemovité věci. Poslední z možností zvýšení příjmů je stanovit na celém území jeden z místních koeficientů v hodnotě **2, 3, 4** nebo **5**. **Relativní výnos** daně z nemovitých věcí za rok 2017 činí v rozpočtu města **15 294 290 Kč**. Následující tabulka znázorňuje zavedení jednotlivých koeficientů a zaznamenává zvýšení výnosu daně z nemovitých věcí v rozpočtu města.

Tabulka č. 4.12. Příjem města Šumperk v roce 2017 s využitím koeficientů

označení dle DNV	relativní výnos		polohová renta			obecní koeficient			místní koeficient				
	%	Kč	rok 2017	zvýšení	zvýšení v Kč	rok 2017	1,5	zvýšení v Kč	rok 2017	zvýšení v Kč			
										2	3	4	5
A	2,55	390 004	-		390 004	-		390 004	-	390 004	390 004	390 004	390 004
B	0,29	44 353	-		44 353	-		44 353	-	44 353	44 353	44 353	44 353
C	0,19	29 059	-		29 059	-		29 059	0	58 118	87 177	116 236	145 295
E	0,33	50 471	-		50 471	-		50 471	0	100 942	151 413	201 884	252 355
F	0,73	111 648	2,5	3,5	156 307	-		111 648	0	223 296	334 944	446 592	558 240
G	1,97	301 298	-		301 298	-		301 298	0	602 596	903 894	1 205 192	1 506 490
H	11,18	1 709 902	2,5	3,5	2 393 863	-		1 709 902	0	3 419 804	5 129 706	6 839 608	8 549 510
I	0,44	67 295	2,5	3,5	94 213	-		67 295	0	134 590	201 885	269 180	336 475
J	0,25	38 236	-		38 236	0	1,5	57 354	0	76 472	114 708	152 944	191 180
K	0,01	1 529	-		1 529	0	1,5	2 294	0	3 058	4 587	6 116	7 645
L	3,05	466 476	-		466 476	0	1,5	699 714	0	932 952	1 399 428	1 865 904	2 332 380
M	0,34	52 001	-		52 001	0	1,5	78 002	0	104 002	156 003	208 004	260 005
N	21,58	3 300 508	-		3 300 508	0	1,5	4 950 762	0	6 601 016	9 901 524	13 202 032	16 502 540
O	18,71	2 861 562	-		2 861 562	0	1,5	4 292 343	0	5 723 124	8 584 686	11 446 248	14 307 810
P	0,41	62 707	-		62 707	-		62 707	0	125 414	188 121	250 828	313 535
R	23,97	3 666 041	2,5	3,5	5 132 458	-		3 666 041	0	7 332 082	10 998 123	14 664 164	18 330 205
T	0,10	15 294	-		15 294	0	1,5	22 941	0	30 588	45 882	61 176	76 470
U	2,08	318 121	-		318 121	0	1,5	477 182	0	636 242	954 363	1 272 484	1 590 605
V	0,14	21 412	-		21 412	0	1,5	32 118	0	42 824	64 236	85 648	107 060
X	0,06	9 177	-		9 177	-		9 177	0	18 354	27 531	36 708	45 885
Y	11,52	1 761 902	-		1 761 902	-		1 761 902	0	3 523 804	5 285 706	7 047 608	8 809 510
Z	0,10	15 294	2,5	3,5	21 412	-		15 294	0	30 588	45 882	61 176	76 470
Příjem	100,0	15 294 290			17 522 363			18 831 860		30 154 223	45 014 156	59 874 089	74 734 022
Přírůstek celkem (v Kč)					2 228 073			3 537 570		14 859 933	29 719 866	44 579 799	59 439 732
Zvýšení (v %)					14,57%			23,13%		97,16%	194,32%	291,48%	388,64%

Zdroj: vlastní zpracování, dle poskytnutých dat FÚ pro Olomoucký kraj

Z Tabulky č. 4.12. je patrné, že po zavedení zvýšené polohové renty 3,5 u nemovitých věcí F, H, I, R, Z bude přírůstek daně z nemovitých věcí činit 2 228 073 Kč, což činí zvýšení o 14,57 %. Zavedením obecního koeficientu 1,5 u všech nemovitých věcí společně J, K, L, M, N, O, T, U, V by činil přírůstek daně z nemovitých věcí v obecním rozpočtu 3 537 570 Kč, což činí zvýšení o 23,13 %. V případě, že by obec zavedla na svém území jeden z místních koeficientů, mohl by přírůstek dosáhnout zavedením koeficientu s hodnotou 2 více než 97,16 % a v případě zavedení koeficientu s hodnotou 5 až 388 %. V tabulce jsou zobrazeny celkové příjmy a přírůstky za předpokladu využití místního koeficientu 2, 3, 4, 5.

Zvýšení příjmů po zavedení kombinace koeficientů zachycuje následující tabulka.

Tabulka č. 4.13. Zvýšení příjmů města Šumperk zavedením kombinace koeficientů

dle DNV	Zvýšení po uplatnění místního koeficientu							
	u zvýšené polohové renty (3,5)				u obecního koeficientu (1,5)			
	MK 2	MK 3	MK 4	MK 5	MK 2	MK 3	MK 4	MK 5
A	390 004	390 004	390 004	390 004	390 004	390 004	390 004	390 004
B	44 353	44 353	44 353	44 353	44 353	44 353	44 353	44 353
C	58 118	87 177	116 236	145 295	58 118	87 177	116 236	145 295
E	100 942	151 413	201 884	252 355	100 942	151 413	201 884	252 355
F	312 614	468 921	625 228	781 535	223 296	334 944	446 592	558 240
G	602 596	903 894	1 205 192	1 506 490	602 596	903 894	1 205 192	1 506 490
H	4 787 726	7 181 589	9 575 452	11 969 315	3 419 804	5 129 706	6 839 608	8 549 510
I	188 426	282 639	376 852	471 065	134 590	201 885	269 180	336 475
J	76 472	114 708	152 944	191 180	114 708	172 062	229 416	286 770
K	3 058	4 587	6 116	7 645	4 588	6 882	9 176	11 470
L	932 952	1 399 428	1 865 904	2 332 380	1 399 428	2 099 142	2 798 856	3 498 570
M	104 002	156 003	208 004	260 005	156 004	234 006	312 008	390 010
N	6 601 016	9 901 524	13 202 032	16 502 540	9 901 524	14 852 286	19 803 048	24 753 810
O	5 723 124	8 584 686	11 446 248	14 307 810	8 584 686	12 877 029	17 169 372	21 461 715
P	125 414	188 121	250 828	313 535	125 414	188 121	250 828	313 535
R	10 264 916	15 397 374	20 529 832	25 662 290	7 332 082	10 998 123	14 664 164	18 330 205
T	30 588	45 882	61 176	76 470	45 882	68 823	91 764	114 705
U	636 242	954 363	1 272 484	1 590 605	954 364	1 431 546	1 908 728	2 385 910
V	42 824	64 236	85 648	107 060	64 236	96 354	128 472	160 590
X	18 354	27 531	36 708	45 885	18 354	27 531	36 708	45 885
Y	3 523 804	5 285 706	7 047 608	8 809 510	3 523 804	5 285 706	7 047 608	8 809 510
Z	42 824	64 236	85 648	107 060	30 588	45 882	61 176	76 470
Příjem	34 610 369	51 698 375	68 786 381	85 874 387	37 229 365	55 626 869	74 024 373	92 421 877
Přírůstek Kč	19 316 079	36 404 085	53 492 091	70 580 097	21 935 075	40 332 579	58 730 083	77 127 587
Zvýšení %	126,30%	238,02%	349,75%	461,48%	143,42%	263,71%	384,00%	504,29%

Zdroj: vlastní zpracování, dle poskytnutých dat FÚ pro Olomoucký kraj

Tabulka č. 4.13. zobrazuje zvýšení výnosu daně z nemovitých věcí v rozpočtu města při zavedení různých kombinací koeficientů. Pokud by se město rozhodlo na svém území zavést současně pro jednotlivé druhy nemovitých věcí zvýšenou polohovou rentu 3,5 a současně jeden z místních koeficientů s hodnotou 2, 3, 4 nebo 5, mohlo by zvýšit svůj příjem z titulu daně z nemovitých věcí maximálně až o 461 %. Pokud by zavedlo obecní koeficient 1,5 a místní koeficient, a to s hodnotou 2, 3, 4 nebo 5, mohlo by město Šumperk zvýšit svůj příjem do obecního rozpočtu v maximální výši až o 504 %.

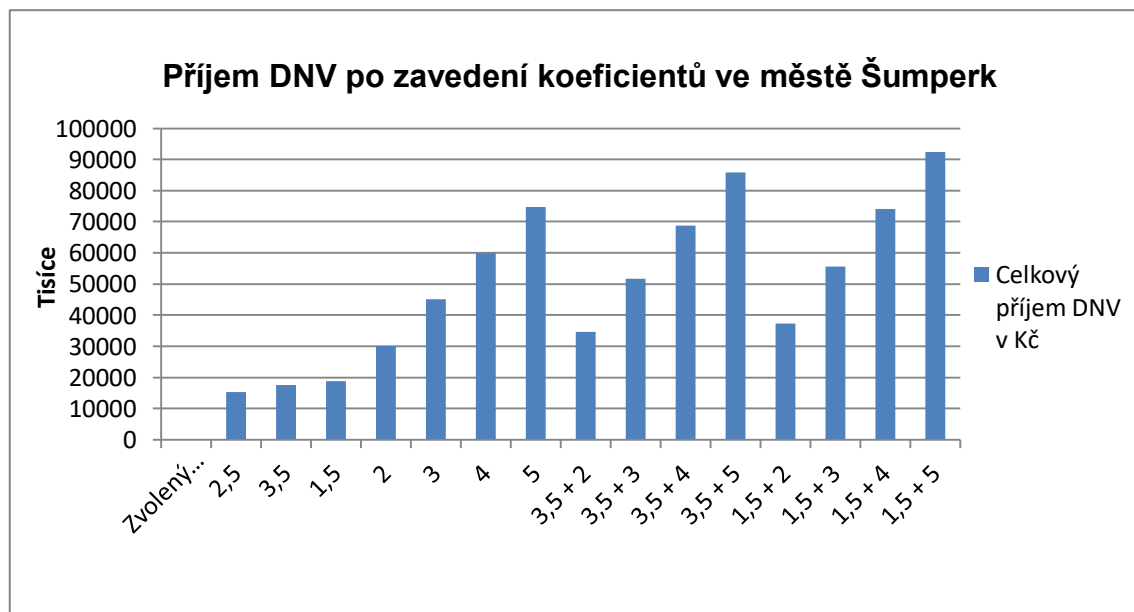
Tabulka č. 4.14. Finanční přínos města Šumperk zavedením koeficientů

Zvolený koeficient	Přírůstek DNV při uplatnění v Kč	Celkový příjem DNV v Kč	Zvýšení DNV v %	Podíl DNV/celkové příjmy obce v %
2,5	0	15 294 290	0	2,57%
3,5	2 228 073	17 522 363	14,57%	2,93%
1,5	3 537 570	18 831 860	23,13%	3,14%
2	14 859 933	30 154 223	97,16%	4,94%
3	29 719 866	45 014 156	194,32%	7,20%
4	44 579 799	59 874 089	291,48%	9,35%
5	59 439 732	74 734 022	388,64%	11,41%
3,5 + 2	19 316 079	34 610 369	126,30%	5,63%
3,5 + 3	36 404 085	51 698 375	238,02%	8,18%
3,5 + 4	53 492 091	68 786 381	349,75%	10,60%
3,5 + 5	70 580 097	85 874 387	461,48%	12,89%
1,5 + 2	21 935 075	37 229 365	143,42%	6,03%
1,5 + 3	40 332 579	55 626 869	263,71%	8,75%
1,5 + 4	58 730 083	74 024 373	384,00%	11,31%
1,5 + 5	77 127 587	92 421 877	504,29%	13,74%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 4.14. zaznamenává shrnutí finančního přínosu města Šumperk po zavedení jednotlivých zákonných koeficientů nebo jejich možných kombinací. Je patrné, o jaký přírůstek by toto město navýšilo svůj příjem do rozpočtu obce z titulu daně z nemovitých věcí zavedením jednotlivých koeficientů a jaký by byl celkový příjem daně z nemovitých věcí v rozpočtu obce v roce 2017. Největší výnos daně z nemovitých věcí je patrný po zavedení kombinace koeficientu 1,5+5; což činí výnos 92 421 877 Kč a zvýšení až o 504,29 %. V případě této zvolené varianty, by se zvýšil průměrný podíl daně z nemovitých věcí na celkových příjmech města na 13,74 %. Podíl DNV na celkových příjmech obce byl přepočítán na základě dat relativního výnosu daně z nemovitých věcí na skutečné celkové příjmy v rozpočtu obce.

Obrázek č. 4.4. Příjem DNV v rozpočtu města Šumperk po zavedení koeficientů

Zdroj: vlastní zpracování

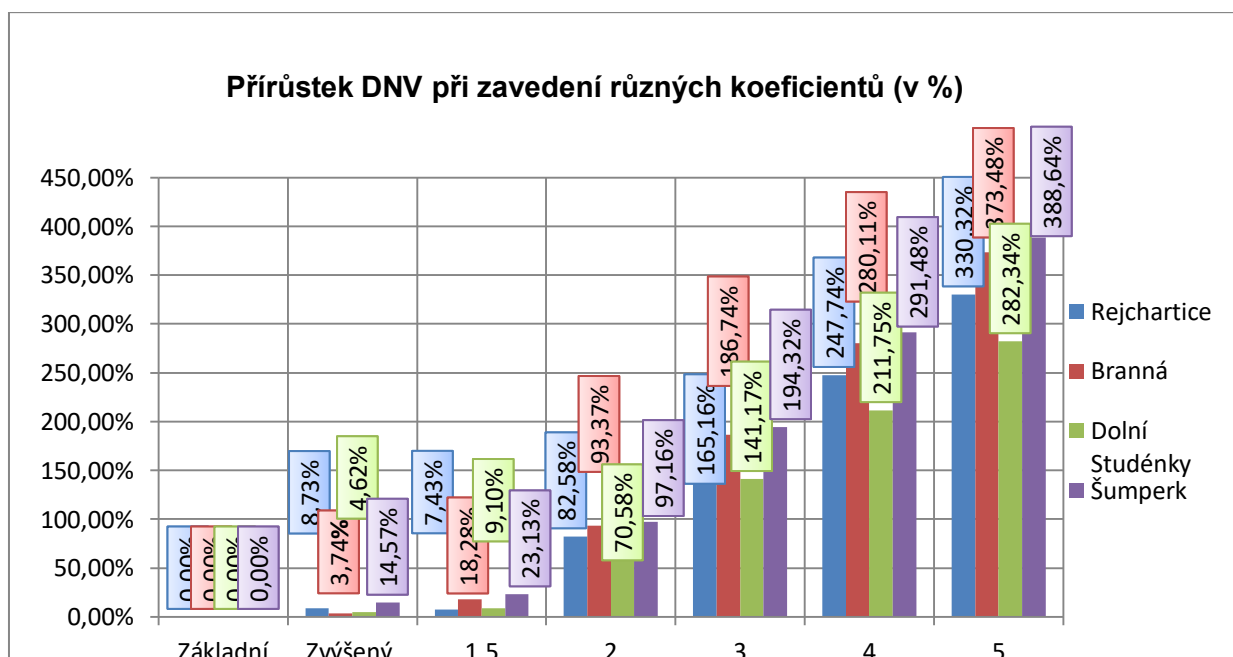
Obrázek č. 4.4. graficky znázorňuje příjem daně z nemovitých věcí po zavedení jednotlivých koeficientů. Je patrný největší výnos při zvolení koeficientu 1,5+5.

4.2. Zhodnocení role daně z nemovitých věcí v rozpočtu vybraných obcí po zavedení koeficientů

Ve čtvrté části bakalářské práce byly provedeny modelové příklady čtyř vybraných obcí Olomouckého kraje, a to obce Rejchartice, Branná, Dolní Studénky a města Šumperk, u kterých byly provedeny výpočty možného navýšení příjmu v rozpočtu obce pro rok 2017 u daně z nemovitých věcí po zavedení různých zákonných koeficientů, které obce mohou stanovit na svém území na základě obecně závazné vyhlášky. Každé obci se zvýšil příjem daně z nemovitých věcí v jiné výši a s jiným procentním zastoupením. Byl patrný jiný příjem v rozpočtu každé obce při zavedení zvýšené polohové renty, obecního koeficientu nebo místního koeficientu. Největší nárůst byl zaznamenán zavedením kombinace koeficientu zvýšené polohové renty nebo obecního koeficientu 1,5 a současně zavedení místního koeficientu. Čím byla hodnota místního koeficientu vyšší, tím byl příjem daně z nemovitých

věcí v rozpočtu obce také vyšší. Největší navýšení bylo zaznamenáno zavedením obecního koeficientu 1,5 a místního koeficientu v hodnotě 5. Důvodem nejednotnosti vyššího přírůstku je ta skutečnost, že v každé obci je zastoupený jiný podíl a jiné množství nemovitých věcí na daném území, a proto dochází v modelových příkladech k různému procentnímu přírůstku. Podíly zastoupených nemovitých věcí každé obce byly zaznamenány v tabulce uvedené v Příloze č. 6. Pokud se zaměříme na vybrané obce, bude mít obec Rejchartice vyšší přínos do obecního rozpočtu při zavedení zvýšené polohové renty a současně při zavedení místního koeficientu v jakékoliv velikostní hodnotě, a to z důvodu vyššího zastoupení nemovitých věcí pod druhem pozemku F staveb H a I. Naopak obce Branná, Dolní Studénky a Šumperk budou mít vyšší příjem do obecního rozpočtu, pokud daná obec stanoví na svém území obecní koeficient 1,5 pro všechny uvedené druhy staveb a jednotek se současně zavedeným místním koeficientem v jakékoliv velikostní hodnotě. Důvodem je vyšší zastoupení nemovitých věcí pod druhem staveb a jednotek J, K, L, M, O, V, S, T, U, které jsou většinou k podnikatelské činnosti. Jednotlivá navýšení po zavedení koeficientů porovnáme v následujících obrázcích.

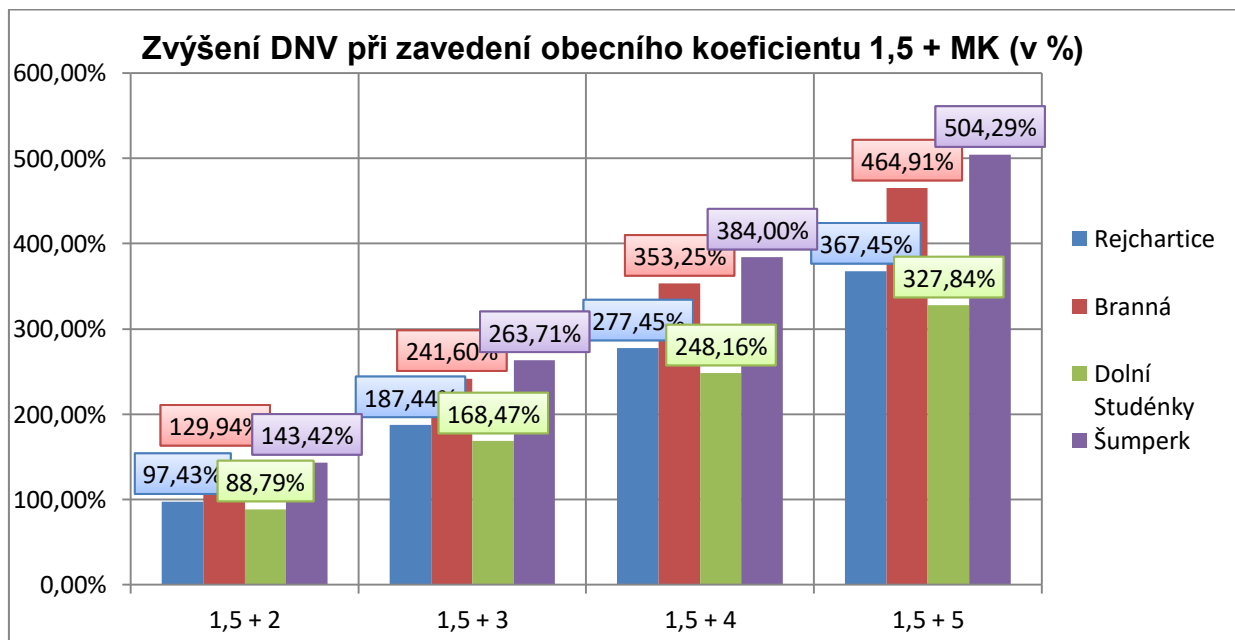
Obrázek č. 4.5. Znáznornění přírůstku DNV u všech obcí při zavedení různých koeficientů

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek č. 4.5. zachycuje zhodnocení všech čtyř obcí při zavedení různých koeficientů. Z obrázku je patrné, jaké procentní navýšení daně z nemovitých věcí u každé obce nastane při zavedení pouze zvýšené polohové renty (Zvýšený) nebo pouze obecního koeficientu (1,5) anebo při zavedení místního koeficientu (2, 3, 4, 5). Je patrné, že v případě zavedení zvýšené polohové renty bude nejmenší procentní navýšení činit u obce Branná s 3,74 % a u obce Dolní Studénky s 4,62 %. Naopak nejvíce se navýšení ukázalo u města Šumperk s 14,5 % a u obce Rejchartice s 8,73 %. V případě zavedení obecního koeficientu, je patrné nejmenší navýšení u obce Rejchartice s 7,43 % a u obce Dolní Studénky s 9,10 %. Největší navýšení se projevilo u města Šumperk s 23,13 % a u obce Branná s 18,28 %. Když se zaměříme na navýšení přírůstku při zavedení místního koeficientu, je patrné u všech zavedených hodnot nejmenší navýšení u obce Dolní Studénky, největší nárůst u města Šumperk a u obce Branná. Je také zřejmé výrazné navýšení daně z nemovitých věcí při zavedení místního koeficientu, nejvíce u hodnoty 5.

Obrázek č. 4.6. Znázornění přírůstku DNV u všech obcí při zavedení obecního koeficientu 1,5 a současně místního koeficientu

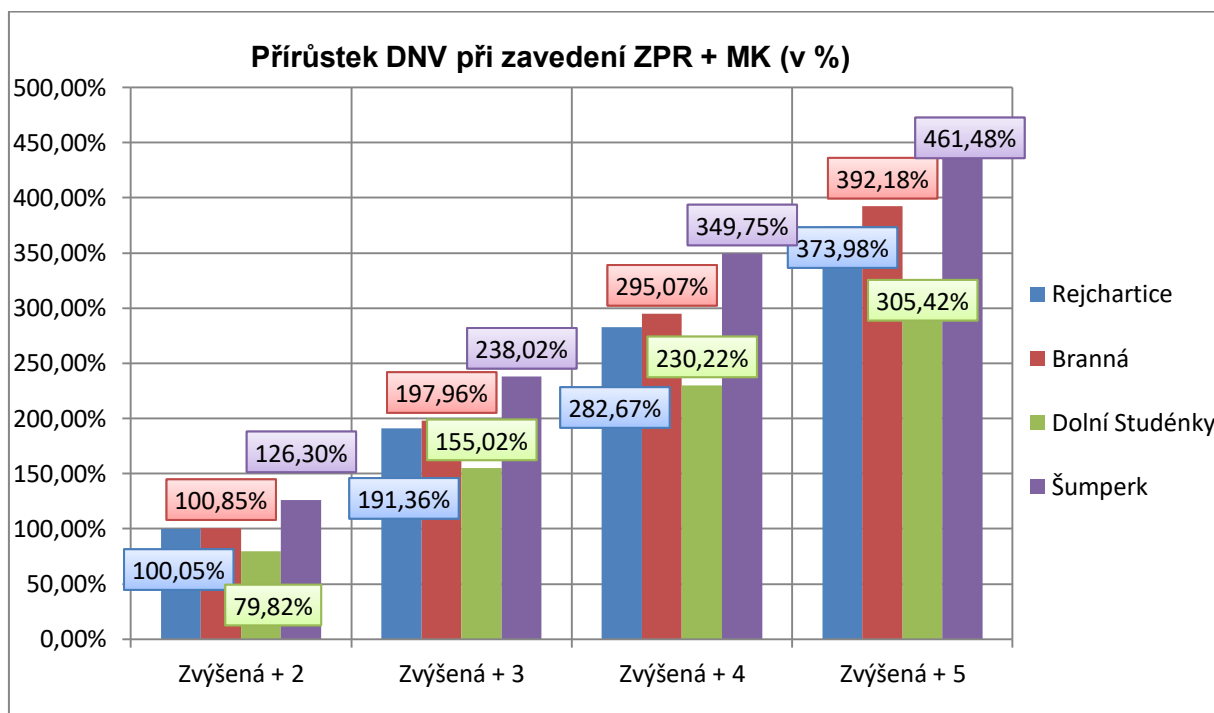

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 4.6. znázorňuje navýšení přírůstku daně z nemovitých věcí u všech čtyř obcí při zavedení obecního koeficientu 1,5 a současně při zavedení místního koeficientu s hodnotou 2, 3, 4 nebo 5. Z tabulky je patrné, že přírůstek

nabývá vyšších hodnot než jen při zavedení obecního koeficientu 1,5 (viz. Tabulka č. 4.5.). Je zřejmé, že u obce Dolní Studénky dochází k nejmenšímu, ale výraznému procentnímu navýšení u všech hodnot. K největšímu navýšení dochází u města Šumperk a u obce Branná. Právě obec Branná má na svém území vyšší zastoupení staveb, které mohou ovlivnit zavedením obecního koeficientu 1,5 navýšení přírůtku.

Obrázek č. 4.7. Znárodnění přírůtku DNV u všech obcí při zavedení zvýšené polohové renty a místního koeficientu

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek č. 4.7. znázorňuje procentní navýšení přírůtku daně z nemovitých věcí u všech čtyř obcí při zavedení zvýšené polohové renty a současně zavedení na území obce i místní koeficient s hodnotou 2, 3, 4 nebo 5. Je patrné, že i při zavedení zvýšené polohové renty a všech hodnot místního koeficientu, má obec Dolní Studénky nejmenší procentní navýšení. Naopak, nejvyšší navýšení je patrné u města Šumperk a u obce Branná. Když se zaměříme na obec Rejchartice, která je rozlohou i výnosem daně z nemovitých věcí nejmenší, dochází právě zavedením zvýšené polohové renty a místního koeficientu k vyššímu nárůstu daně z nemovitých věcí.

5. ZÁVĚR

Tato bakalářská práce popsala a následně zhodnotila roli daně z nemovitých věcí v rozpočtech čtyř obcí Olomouckého kraje. Dále ukázala, jaké zákonné možnosti v podobě zavedení koeficientů mají obce při výběru této svěřené daně, která celá svým výnosem plyne do rozpočtu obce, na jejímž území se nemovitá věc nachází. Využívání této zákonné možnosti je důležitým krokem pro posílení autonomie a finanční nezávislosti obcí, neboť z časového hlediska se jedná o dlouhodobý příjem do rozpočtu obce z titulu výběru daně z nemovitých věcí, které vybírají a převádějí do jejich obecních rozpočtů příslušné finanční úřady. Jak již bylo zmíněno, tyto zákonné možnosti mohou využít všechny obce, města, městyse a statutární města v České republice včetně hlavního města Prahy.

Úvodní a druhá část bakalářské práce se zabývala popisem současného daňového systému v České republice, příjmy veřejných rozpočtů jako jsou daně, poplatky, půjčky, dary, a dále vysvětlením pojmů jednotlivých příjmů a jejich funkcí. Tyto příjmy jsou následně přerozdělovány na základě rozpočtového určení daní do různých veřejných rozpočtů. V návaznosti na veřejné rozpočty byly ve třetí části bakalářské práce popsány rozpočty obcí, vysvětleny pravomoci obcí, které mohou obce využít vydáním obecně závazných vyhlášek. Následně byl popsán zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí k 1. 1. 2017, a podrobně vysvětleny zákonné možnosti obcí, které mohou v rámci své rozhodovací pravomoci zavést na území své obce. Byly vysvětleny důležité pojmy pro hlavní cíl práce, a to tři zákonné koeficienty, které mohou obce na svém území stanovit na základě vydání obecně závazné vyhlášky. V rámci této kapitoly byla provedena analýza zdrojů na horizontální úrovni při zhodnocení výnosu daně z nemovitých věcí v České republice v letech 2010–2017. Na základě nashromážděných dat, která byla získána z elektronických internetových zdrojů ČSÚ, z informačního portálu státní správy MONITOR a z informací uveřejněných na internetových stránkách finanční správy bylo zjištěno, že výnos daně z nemovitých věcí se ve sledovaném období postupně zvyšoval. Dále byla porovnána data na vertikální úrovni, a to výnosy daně z nemovitých věcí k výběru celkových daňových příjmů na úrovni České republiky, a dále podle jednotlivých krajů v České republice

v letech 2010–2017. Bylo zjištěno, že výnos daně z nemovitých věcí v České republice oproti celkovým daňovým příjmům byl ve sledovaném období výrazně menší; jeho průměrný podíl činil pouze 4,5 %. Dále ze zpracovaných dat vyplynulo, že průměrné meziroční tempo růstu celkových daňových příjmů dosahovalo ve sledovaném období průměrně 5,4 %, ale výnos daně z nemovitých věcí pouze v průměru 3,2 %. Porovnáním dat dále vyplynulo, že největší průměrné meziroční tempo růstu při výběru daně z nemovitých věcí bylo zaznamenáno u kraje Středočeského, dále pak u kraje Ústeckého a Libereckého. Naopak krajem, který měl za sledované období nejmenší průměrné meziroční tempo růstu, byl kraj Olomoucký. Dále byl naplněn dílčí cíl práce, kdy byla provedena komparace získaných dat a byl ukázán stav zavedených místních koeficientů v jednotlivých čtrnácti krajích České republiky v letech 2013–2017. Bylo zhodnoceno, že počet zavedených místních koeficientů s hodnotou vyšší než jedna, se v rámci sledovaných let postupně zvyšoval. Bylo ukázáno, že v roce 2017 zavedlo místní koeficient na svém území z celkových 6 258 obcí v ČR celkem 586 obcí. Nejvíce zavedených místních koeficientů v rámci zhodnocení krajů bylo zjištěno v kraji Středočeském a nejméně pak v kraji Pardubickém. Při podrobnější analýze Olomouckého kraje bylo zjištěno, že v roce 2013 bylo v tomto regionu zavedeno 16 místních koeficientů, nejvíce v hodnotě 2, a do roku 2017 se navýšily o další dva místní koeficienty, a to s hodnotou 2 v roce 2015 a s hodnotou 4 v roce 2016. V rámci Olomouckého kraje byl v období 2013–2017 zaveden jeden koeficient v hodnotě 5. Z této práce vyplynulo, že ze 402 obcí v Olomouckém kraji v roce 2017 uplatnilo pouze 4,48 % obcí na svém území místní koeficient s hodnotou vyšší než jedna a 95,52 % obcí neuplatnilo žádný z místních koeficientů. Rovněž byly rozebrány obce v Olomouckém kraji podle velikostních skupin obcí zařazené dle zákona o rozpočtovém určení daní, které měly ve sledovaném období na svém území zaveden místní koeficient. Bylo zjištěno, že ve velikostní skupině 0–50 obyvatel uplatňuje na svém území místní koeficient s hodnotou 2 pouze jedna obec, což činí podíl 0,25 % obcí v rámci této velikostní skupiny, dále ve velikostní skupině 51–2000 obyvatel bylo zastoupeno pouze 10 obcí, což činí podíl 2,49 %, a ve velikostní skupině 2001–30000 obyvatel uplatňuje 7 obcí místní koeficient s hodnotou vyšší než jedna, což činí podíl 1,74 %. Můžeme tedy konstatovat, že obecní

zastupitelstva v Olomouckém kraji využívají svou pravomoc v možnosti zavedení místního koeficientu a tím si zvýšení příjmu do obecního rozpočtu z titulu výběru daně z nemovitých věcí jen v malé míře.

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zhodnocení role daně z nemovitých věcí v rozpočtech vybraných obcí Olomouckého kraje. Ve čtvrté části bakalářské práce byla na základě poskytnutých dat Finančního úřadu pro Olomoucký kraj provedena metodika možného zvýšení příjmů a proveden přepočet v rozpočtech vybraných obcí Olomouckého kraje, kde bylo na modelových příkladech obcí Rejchartice, Branná, Dolní Studénky a Šumperk ukázáno, jak zavedením možných zákonných koeficientů, které obce mohou v rámci své pravomoci využít, došlo ke zvýšení příjmů daně z nemovitých věcí každé obce. V přehledných tabulkách byl ukázán celkový příjem, přírůstek a procentní navýšení výnosu daně z nemovitých věcí po zavedení jednotlivých zákonných koeficientů v rozpočtu každé obce. Následně byla provedena analýza, jaké procentní navýšení celkového výnosu z titulu daně z nemovitých věcí přineslo zavedení jednotlivých koeficientů nebo u jejich kombinace v rozpočtu všech obcí. Bylo shledáno, že zavedení kteréhokoli zákonného koeficientu povede ke zvýšení příjmů do rozpočtu obce v jiném procentním zastoupení. Bylo zjištěno, že nejvyšší přírůstek daně z nemovitých věcí přinese obcím zavedení kombinace různých koeficientů. Při zavedení zvýšené polohové renty a místního koeficientu s hodnotou 5 činil nejvyšší přírůstek v rozpočtu obce Rejchartice až 373 %. Při zavedení kombinace obecního koeficientu 1,5 a místního koeficientu s hodnotou 5 činil nejvyšší přírůstek v rozpočtu obce Branná až 465 %, u obce Dolní Studénky necelých 328 % a u města Šumperk činil přírůstek až 504 %. Bylo dále zjištěno, že každá obec má určitá specifika, která ovlivňují výši výnosu daně z nemovitých věcí. Můžeme říci, že mezi nejdůležitější aspekty patří zastoupení jednotlivých druhů a množství nemovitých věcí na území dané obce a velikostní skupina obce, pro kterou je určen základní polohový koeficient. Můžeme touto prací konstatovat, že hypotéza vyslovená v úvodu práce, že zavedením zákonných koeficientů v každé obci bude role daně z nemovitých věcí v rozpočtu obce vyšší, byla potvrzena. Bylo také zjištěno, že role daně z nemovitých věcí v rozpočtu obce s rostoucím celkovým počtem trvale žijících obyvatel v obci klesá.

Hypotéza se vzhledem k obci Branná však nepotvrdila. Každá obec by mohla tyto specifika (aspekty) vyhodnotit a spolu s dalšími okolnostmi, které danou oblast postihují, stanovit na svém území takové koeficienty, které se pro danou obec nejlépe hodí z hlediska potřebného zvýšení příjmů do rozpočtu obce. Ať už obec rozhodne o zavedení zvýšené polohové renty, obecního koeficientu 1,5 nebo místního koeficientu, anebo o zavedení kombinace těchto koeficientů, přinese toto zavedení do obecního rozpočtu vyšší příjem daně z nemovitých věcí. Jak uvádí Janoušková (2016) ve svém příspěvku uveřejněném na XIX. Mezinárodním kolokviu o regionálních vědách; místní koeficient lze považovat za nejúčinnější nástroj, jímž obec jako příjemce daně může zvýšit výnos daně z nemovitých věcí na svém území. Může jej použít nejen k dlouhodobému nastavení výnosu daní, ale také dočasně na určité období, kdy potřebuje získat jednorázové zdroje na financování potřebných investic ve své obci. Pro lepší informovanost územní samosprávy uveřejnilo v roce 2015 Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách metodická doporučení k činnosti územních samosprávných celků, která by mohla obcím napomoci při aplikaci vydávání obecně závazných vyhlášek, jimiž obce mohou stanovit na svém území různé koeficienty či osvobození související s výběrem daně z nemovitých věcí. Z této bakalářské práce je zřejmé, že výnos daně z nemovitých věcí patří mezi stabilní, důležitý a předvídatelný příjem rozpočtu každé obce. Tyto příjmy však tvoří příliš velkou část. Obce by nicméně mohly na základě své pravomoci ovlivnit příjem této daně zavedením vhodného koeficientu na svém území a tím zlepšit příjem v rozpočtu obce. Měly by však zvážit nejenom geografické umístění své obce, věkovou a sociální strukturu obyvatelstva, množství a druhy nemovitých věcí na svém území, které ovlivňují výši výběru daně z nemovitých věcí, ale i ekonomickou a politickou situaci obce. Na modelových příkladech rozličných obcí bylo ukázáno, že vlivem zavedení různých koeficientů lze příjem do rozpočtu každé obce navýšit, i když stát legislativně nezvedá zákonné sazby u daně z nemovitých věcí. Závěrem lze konstatovat, že výnos této daně má sice nízké procentní zastoupení v celkových daňových příjmech v rozpočtech obcí, ale pokud by se obce rozhodly využít svých zákonných možností, mohou v budoucnu počítat se vzrůstajícím příjmem v rozpočtu obce z titulu výběru daně z nemovitých věcí.

Seznam literatury

Odborné knihy a literatura

- [1] KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. ISBN 978-80-7555-719-6
- [2] KOPECKÝ, M., P. PRUCHA, P. HAVLAN, J. JANEČEK. *Zákon o obcích*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. ISBN 978-80-7552-376-1
- [3] KUBÁTOVÁ Květa. *Daňová teorie a politika*, 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-841-3
- [4] LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance v České republice: teorie a praxe*. 1. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2013. ISBN 978-80-7204-861-8
- [5] PEKANOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1.vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1
- [6] PEKANOVÁ Jitka. *Veřejné finance, úvod do problematiky*, 4. vyd. Praha, 2008. s. ISBN 978-80-7357-358-4, s. 294.
- [7] PEKANOVÁ, J., J. PILNÝ, M. JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5
- [8] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 3. vyd. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5922-7
- [9] ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-785-0
- [10] VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém 2018 ČR*, 1. VOX, 2018. ISBN 978-80-87480-63-2
- [11] VRABKOVÁ, Iveta. *Veřejná správa*. SOET, vol. 24. Ostrava: VSB-TU Ostrava, 2016. ISBN 978-80-248-3988-2

Články v odborném časopise (periodiku) nebo ve sborníku z konference

[1] BEČLICA, Jiří. Obce a svěřené daně. *Trendy v podnikání = Business trends : vědecký časopis Fakulty ekonomické ZČU v Plzni*. 2014, č. 4, s. 4–11. [online]. ISSN 1805-0603. Dostupné z: <http://hdl.handle.net/11025/16340>

[2] BLÖCHLIGER, H. a J. RABESONA. *The fiscal autonomy of sub-central governments: An update*. Paris: OECD, 2009, s. 10 [online]. [cit. 2019-04-12].

[3] JANOUŠKOVÁ, Jana a Šárka SOBOTOVIČOVÁ. Využití koeficientů ke zvýšení výnosu daně z nemovitých věcí v Moravskoslezském kraji. In: *XIX. mezinárodní kolokvium o regionálních vědách*. 2016. Čejkovice, s. 883–890. DOI: 10.5817/CZ.MUNI.P210-8273-2016-114.

[4] LABIE, F. a W. B. TAILOR. Financial Management of Local Authorities. *Local nad Regional Authorities in Europe*. Council of Europe Press, 1993, č. 50, s. 29.

[5] RADVAN, Michal. *Možnosti obcí ovlivnit daň z nemovitostí* [online]. 2008 [cit. 2008-08-01]. Dostupné z: https://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2008/files/pdf/financ/radvan_michal.pdf

[6] SEDMIHRADSKÁ, Lucie. Daňová pravomoc obcí u daně z nemovitostí v České republice a na Slovensku. *Acta Oeconomica Pragensia* [online]. 2013, 3 (1), s. 68–80 [cit. 2019-03-12]. ISSN 0572-3043. Dostupné z: <https://scholar.google.cz/citations?user=O5VxLJwAAAAJ&hl=cs>

Elektronické dokumenty a ostatní

[1] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: *Počty územních jednotek k 31.12.2018* [online]. ČSÚ [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=RSO09&z=T&f=TABULKA&katalog=30829&str=v265>

[2] DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY. *Financování obcí v ČR - současný stav a další vývoj RUD a dotací* [online]. 18. 10. 2017 [cit. 2019-03-15]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6743008>

- [3] DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY. *Fiskální pravomoci obcí a koeficienty daně z nemovitostí* [online]. 24. 6. 2010 [cit. 2019-03-22]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6435107>
- [4] DENÍK VEŘEJNÉ SPRÁVY. *Rozpočtové určení daní* [online]. 15. 12. 2000 [cit. 2019-03-28]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=79681>
- [5] FINANČNÍ SPRÁVA. *Daňové příjmy rozpočtů krajů a obcí dle zákona o rozpočtovém určení daní* [online]. 1. 1. 2018 [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci/danove-prijmy-rozpocet-kraju-a-obci-3736>
- [6] VESELÝ, Miroslav a Ladislava ŠKROBÁNKOVÁ. *Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků: Tvorba obecně závazných vyhlášek, Úprava daně z nemovitých věcí* [online]. In: Ministerstvo vnitra ČR, 2015, s. 1–56 [cit. 2019-04-12]. ISBN 978-80-86466-92-7.

Legislativa

- [1] Zákon Ústava České republiky č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 1993.
- [2] Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 1992, ISSN 1211-1244.
- [3] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000, ISSN 1211-1244.
- [4] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000, ISSN 1211-1244.
- [5] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000, ISSN 1211-1244.

Seznam zkratk

ČSÚ	Český statistický úřad
DNV	daň z nemovitých věcí
DP	daňové příjmy
EUROSTAT	Statistický úřad Evropské unie
MK	místní koeficient
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
ORP	obec s rozšířenou působností
ZDNV	Zákon o dani z nemovitých věcí
ZoRUD	Zákon o rozpočtovém určení daní
ZPR	zvýšená polohová renta

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Šumperku dne 10.5.2019

.....
Jitka Kadlecová

Seznam příloh

Příloha č. 1: Schéma rozdělení daní Daňového systému České republiky

Příloha č. 2: Schéma rozdělení přímých daní v České republice

Příloha č. 3: Schéma rozdělení nepřímých daní v České republice

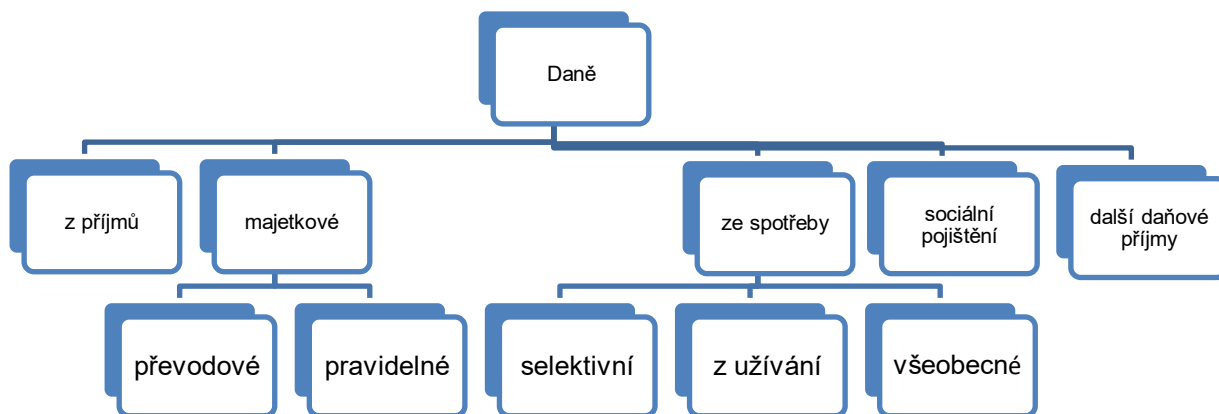
Příloha č. 4: Schéma rozpočtového určení daní od 1.1.2018

Příloha č. 5: Osvobození nemovitých věcí dotčené živelnou pohromou v letech 2013–2017

Příloha č. 6: Relativní výnos DNV podle typu a druhů nemovitostí za rok 2017 v %

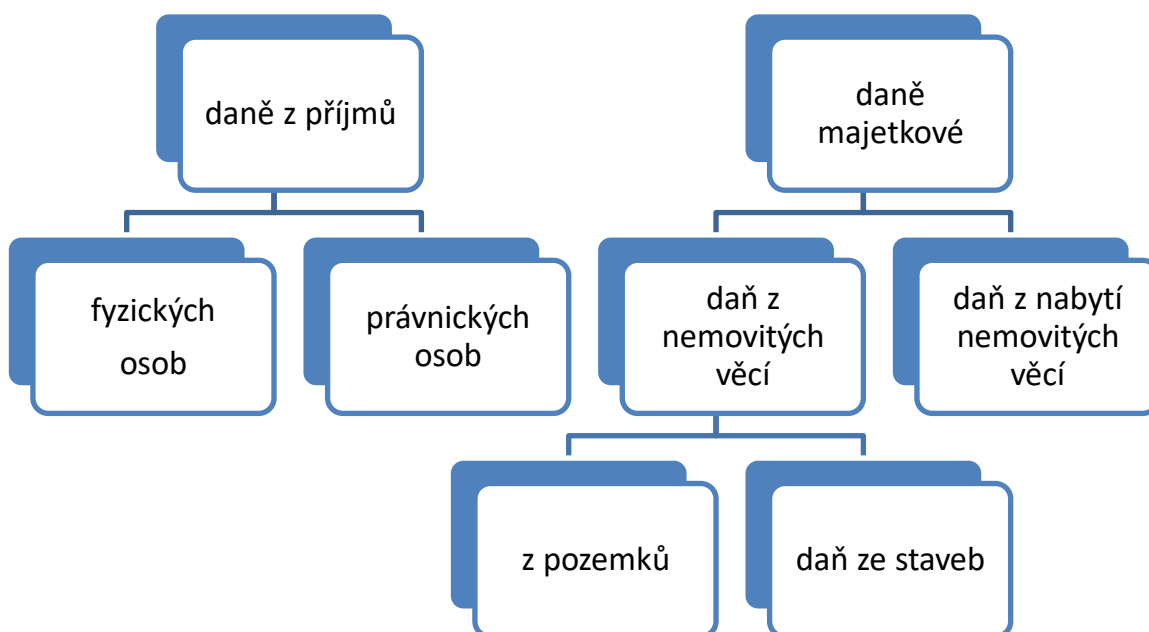
Přílohy

Příloha č. 1: Schéma rozdělení daní Daňového systému České republiky

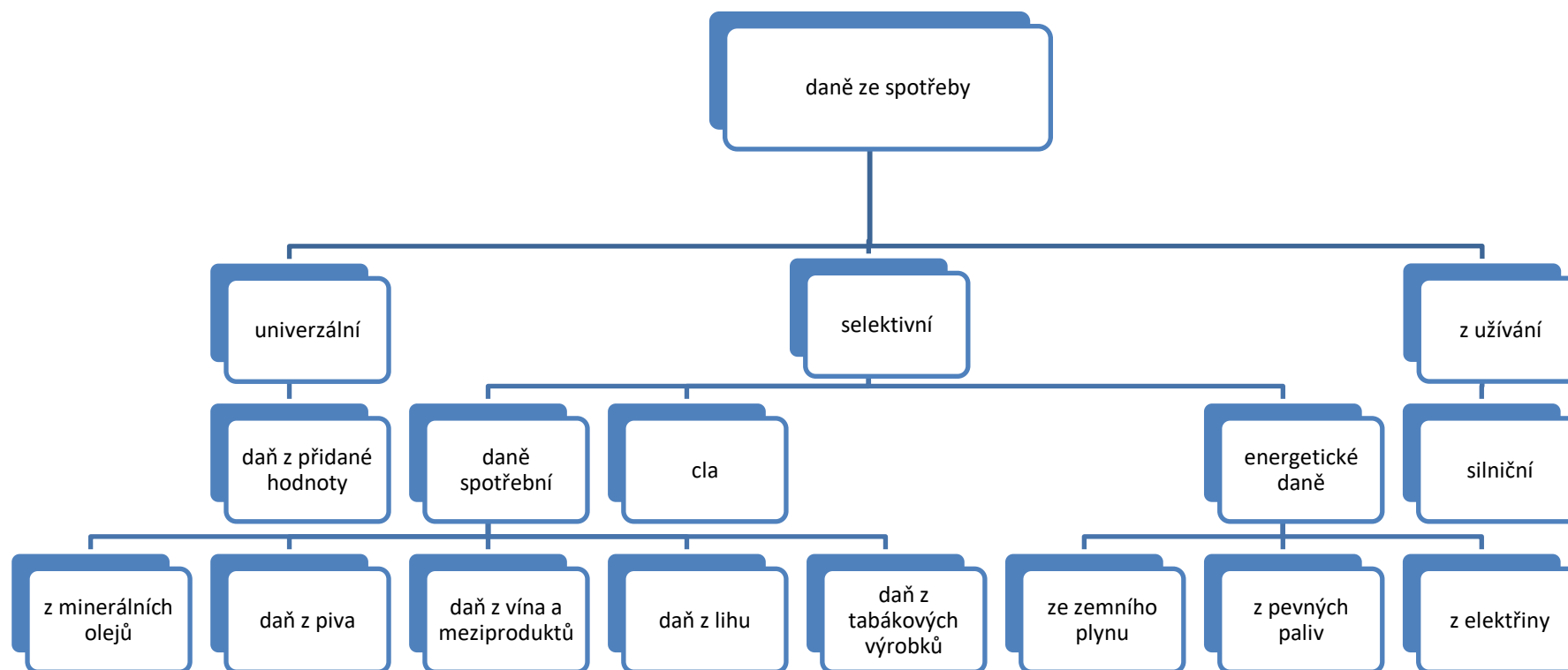
Zdroj: vlastní zpracování, upraveno dle Vančurové (2018)

Příloha č. 2: Schéma rozdělení přímých daní v České republice

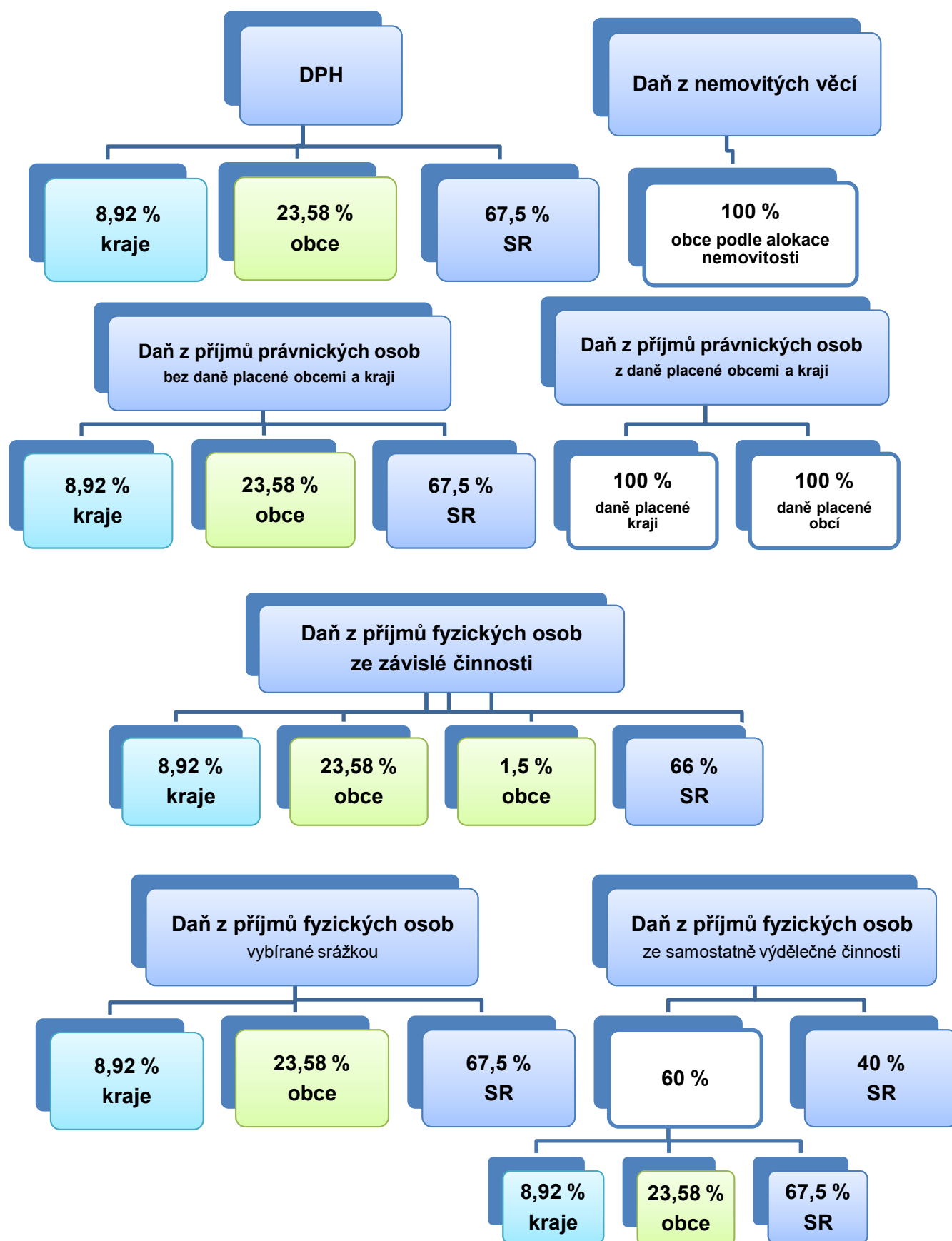
Zdroj: vlastní zpracování, upraveno dle Vančurové (2018)

Příloha č. 3: Schéma rozdělení nepřímých daní v České republice

Zdroj: vlastní zpracování, upraveno dle Vančurové (2018)

Příloha č. 4: Schéma rozpočtového určení daní od 1. 1. 2018

Zdroj: vlastní zpracování, zpracováno dle Finanční správy (2018)

Příloha č. 5: Osvobození nemovitých věcí dotčené živelnou pohromou v letech 2013–2017 v České republice

kraj	druh	2013		2014		2015		2016		2017		celkem 2013-2017	
		v tis.m	v tis.Kč	v tis.m	v tis.Kč	v tis.m	v tis.Kč	v tis.m	v tis.Kč	v tis.m	v tis.Kč	v tis.m	v tis.Kč
Hlavní město Praha	pozemky	0	0	1 898	368	61	7	51	4	70	5	2 079	384
	stavby	77	1	256 869	2 390	84 645	1 093	31 779	375	8 001	90	381 371	3 949
Jihočeský kraj	pozemky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	stavby	0	0	3 150	27	3 150	27	3 164	27	3 164	27	12 628	108
Jihomoravský kraj	pozemky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	stavby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Karlovarský kraj	pozemky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	stavby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kraj Vysočina	pozemky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	stavby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Královéhradecký kraj	pozemky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	stavby	0	0	0	0	0	0	0	0	1 398	17	1 398	17
Liberecký kraj	pozemky	198	11	192	10	754	302	758	303	757	303	2 659	929
	stavby	15 267	68	13 298	62	565	1	1 717	40	1 264	39	32 111	210
Moravskoslezský kraj	pozemky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	stavby	17 806	32	17 144	30	0	0	0	0	54	0	35 004	62
Olomoucký kraj	pozemky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	stavby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pardubický kraj	pozemky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	stavby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Plzeňský kraj	pozemky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	stavby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Středočeský kraj	pozemky	19	8	23	8	11	7	0	0	0	0	52	23
	stavby	7 630	67	8 504	76	6 245	58	0	0	0	0	22 379	201
Ústecký kraj	pozemky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	stavby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zlínský kraj	pozemky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	stavby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem		40 997	187	301 077	2 971	95 431	1 495	37 468	749	14 708	481	489 681	5 883

Zdroj: vlastní zpracování, dle poskytnutých údajů Finanční správou

Příloha č. 6: Relativní výnos DNV podle druhů nemovitostí za rok 2017 v %

typ	druhy pozemků a staveb DNV	% relativní výnos DNV obcí v roce 2017			
		Rejchartice	Branná	Dolní Studénky	Šumperk
pozemky	orná půda, chmelnice, vlnice, zahrada, ovocný sad	8,06	0,15	26,89	2,55
	trvalý travní porost	9,36	6,48	2,51	0,29
	hospodářský les	14,37	13,31	4,36	0,19
	rybník s intenzivním chovem ryb	-	-	0,07	-
	zastavěná plocha a nádvoří	4,11	0,97	1,88	0,33
	stavební pozemek	0,16	0,44	0,88	0,73
	ostatní plocha	24,70	31,20	8,06	1,97
	zpevněná plocha pozemků - zemědělství	-	-	0,25	0,06
	zpevněná plocha pozemků - průmysl, stavebnictví, doprava	-	0,70	4,41	11,52
stavby a jednotky	budova obytného domu	17,73	7,19	26,19	11,18
	ostatní budova tvořící příslušenství k obytnému domu	3,94	0,74	4,04	0,44
	budova pro rodinnou rekreaci	10,82	7,12	1,23	0,25
	budova tvořící doplň. funkci k budově pro rodinnou rekreaci	0,37	0,55	0,01	0,01
	garáž	2,04	1,12	3,06	3,05
	stavba pro podnikání v zemědělské prvovýrobě	1,62	3,54	2,34	0,34
	stavba pro podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě	2,71	-	9,88	21,58
	stavba pro ostatní druhy podnikání	-	23,64	1,57	18,71
	ostatní zdanitelné stavby	-	1,27	1,03	0,41
	jednotky - byt	-	0,98	1,21	23,97
	jednotky - pro podnikání v zemědělské prvovýrobě	-	-	-	0,10
	jednotky - pro ostatní druhy podnikání	-	0,45	-	2,08
	jednotky - garáž	-	0,15	0,11	0,14
	ostatní jednotky	-	-	-	0,10

Zdroj: vlastní zpracování, na základě poskytnutých dat FÚ pro Olomoucký kraj